

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Tukea ja ohjausta oppimiseen - Kauneusstudion kehittäminen Stadin ammattiopiston hyvinvointialalla

Hemmilä, Tanja

2014 Tikkurila

Laurea-ammattikorkeakoulu
Tikkurila

Tukea ja ohjausta oppimiseen - Kauneusstudion kehittäminen Stadin ammattiopiston hyvinvointialalla

Tanja Hemmilä
Kauneudenhoitoala
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2014

Tanja Hemmilä

Tukea ja ohjausta oppimiseen - Kauneusstudion kehittäminen Stadin ammattiopiston hyvinvointialalla

Vuosi 2014

Sivumäärä 90

Tämä opinnäytetyö tehtiin toimeksiantona Stadin ammattiopiston kauneudenhoitoalan koulutusohjelmaan. Tavoitteena oli kosmetologiosaston opiskelijoille suunnatun kvantitatiivisen kyselytutkimuksen avulla kehittää opiskelijoiden opintojen tukemiseksi ja edistämiseksi järjestettyä Kauneusstudio-työpajaa. Kauneusstudion tarkoitus on tarjota opiskelijoille mahdollisuus ammattiaineiden kertaukseen, lisäohjaukseen sekä poissaoloista aiheutuneiden puuttuvien taitojen täydentämiseen. Päättökäsitelmänä oli Kauneusstudion kehittäminen opiskelijoiden näkökulmasta. Alatutkimusongelmana selvitettiin opiskelijoiden motivaatiota ja sen yhteyttä poissaoloihin sekä opiskelijoiden tarvetta lisätuelle ja -ohjaukselle. Lisäksi kartoitettiin opiskelijoiden tyytyväisyyttä Kauneusstudioon.

Kyselytutkimus osoitti, että Kauneusstudiossa käyneet opiskelijat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä Kauneusstudion toimintaan, kokivat saavansa riittävästi palautetta ja ohjausta sekä pitivät sitä hyödyllisenä. Kyselystä nousi kuitenkin esille muutamia selkeitä kehittämiskohteita. Suurin kehittämistarve liittyi opiskelijoiden halukkuuteen nopeuttaa opintojaan Kauneusstudiossa. Osalla opiskelijoista oli myös tarvetta lisätuelle ja -ohjaukselle sekä teorian kertaamiselle. Kaikki opiskelijat eivät kuitenkaan halunneet hyödyntää Kauneusstudiota lisäohjauksen tarpeeseensa. Pieni osa opiskelijoista toivoi voivansa suorittaa vaihtoehtoisesti osan opinnoistaan Kauneusstudiossa tai aitoa kauneushoitola muistuttavassa työpajassa, koska oppiminen voisi olla tehokkaampaa ja helpompaa pienemmässä ryhmässä ja ohjausta saisi enemmän. Tutkimus osoitti, että vaikka opiskelijoilla on paljon poissaoloja koulusta, on heillä edelleen innostusta opiskelua kohtaan. Poissaolojen suurimmiksi syiksi osoittautuivat sairastelu, väsymys, stressi ja opintojen kokeminen liian raskaiksi. Ainoastaan muutama opiskelija ilmoitti, etteivät kosmetologiopinnot enää innosta.

Tanja Hemmilä

Support and guidance for studying - Developing the Beautystudio in Helsinki Vocational College of Welfare

Year	2014	Pages	90
------	------	-------	----

This thesis was assigned by the Study Programme in Beauty Care of Helsinki Vocational College. The aim was to develop the Beautystudio workshop which intends to support and to promote the students' studies. The thesis included a quantitative questionnaire inquiry among the beauty care students. The objective of the Beautystudio is to provide the opportunity to the students to rehearse practical skills, improve their knowledge of theory and supplement their lacking skills caused by frequent absences from school. The study focused on developing the Beautystudio from the student's point of view. The study also examined the students' motivation and its relation to the absences. Furthermore, the study discussed the students' need for additional support and guidance as well as the students' satisfaction with the Beautystudio.

The questionnaire inquiry showed that the students who had studied in the Beautystudio had been generally satisfied with the activities of the Beautystudio. They also experienced that they had received enough feedback and support and regarded the Beautystudio as useful to themselves. However, a few clear development needs arose from the survey. The most important development need was related to the willingness of the students to speed up their studies and graduation with the help of the Beautystudio. Some of the students also had a need for additional support and guidance as well as needed to revise the theory. But all those students, who needed extra guidance or support, did not want to come to study in the Beautystudio. A small part of the students hoped that they could carry out alternatively some study modules or part of the study module in the Beautystudio or in a workshop which resembles an authentic beauty salon. This was due to that the learning could be more efficient and easier and one could receive more guidance in a smaller group. The study showed that even though the students have many absences from school, they still have an enthusiasm and interest towards studying. Suffering from ill health, tiredness, stress and experiencing the studies too demanding proved to be the most important causes for the absences from school. Only a few students informed that the beauty care studies do not inspire them anymore.

Keywords: life management, learning, compensatory education, studying motivation, learning difficulties, absences, feedback

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Yhteistyökumppanin esittely	7
3	Koulutuksen ja oppimisen tavoitteet suhteessa nuoruuden kehityshaasteisiin	8
4	Oppimisprosessi	11
4.1	Oppimisen ohjaaminen Kauneusstudiossa	12
4.2	Arviointi, palaute ja itsearviointi opiskelijan opintojen edistämiseksi	13
5	Opiskelumotivaatio	14
5.1	Motivaatioon vaikuttavat tekijät	15
5.2	Motivaation puute	16
6	Opiskelun ja oppimisen ongelmat	17
6.1	Kielelliset vaikeudet	18
6.2	Tarkkaavaisuuden ja keskittymisen vaikeudet	19
6.3	Itsetunto ja oppimisen ongelmat	20
6.4	Mielenterveyden ongelmat	20
6.5	Poissaolot koulusta	21
7	Oppimisen tukitoimet	22
7.1	Eriyisen tuen tarve ja oppimisen tukeminen	23
7.2	Työpajat ammatillisissa oppilaitoksissa	24
8	Kauneusstudio	27
8.1	Toiminta Kauneusstudiossa	27
8.2	Kauneusstudion käytänteet	29
9	Kyselytutkimuksen tavoitteet ja menetelmät	30
10	Tutkimuksen eettisyys	31
11	Kyselytutkimuksen tulokset ja analyysi	33
11.1	Kyselyn ensimmäinen osa	34
11.2	Kyselyn toinen osa	51
11.3	Kyselyn kolmas osa	58
11.4	Kyselytutkimuksen ongelmat ja luotettavuus	64
11.5	Kauneusstudion kehittäminen	66
12	Pohdinta	70
	Kaaviot	75
	Liitteet	76

1 Johdanto

Ammattioppilaitokseen tulevat opiskelijat ovat hyvin heterogeeninen ryhmä. Toiset ovat opintoihinsa motivoituneita, suorittavat opintonsa tutkintotavoitteiden mukaisesti ja järjestelmällisesti ja suhtautuvat opintoihinsa positiivisesti. Toiset taas eivät välttämättä vielä oikein tiedä, mitä haluavat tulevaisuudessa tehdä, heidän elämänhallinnassaan voi olla monenlaisia ongelmia, motivaatio opiskelua kohtaan on vähäistä ja opintojen etenemistä hidastaa runsaat poissaolot. Joskus jopa opintojen keskeyttäminen voi olla uhkana. Joillekin opiskelijoille ammattitutkinnon tavoitteet voivat olla liian vaikeat saavuttaa ilman yksilöllistä lisäohjausta ja opintojen kertaamista. Yleensä juuri poissaolot ja opintosuoritusten puuttuminen ovat merkki lisätuen tarpeesta. Aina ei kuitenkaan opettajien mahdollisuudet riitä tukemaan henkilökohtaisesti jokaista opiskelun ongelmien kanssa painivaa opiskelijaa. Tällöin koulutuksen järjestäjän on tarpeen kehittää monipuolisempia opiskelumahdollisuuksia sekä erilaisia tukitoimenpiteitä opiskelijoiden opintojen edistämiseksi ja kouluhyvinvoinnin lisäämiseksi.

Stadin ammattiopiston kauneudenhoitoalan kosmetologin koulutusohjelmassa opiskelijoiden opintojen tukitoimenpiteeksi on kehitetty käytännönläheinen Kauneusstudio-työpaja. Kauneusstudio on syntynyt tarpeesta tarjota opiskelijoille monipuolisempia opiskelumahdollisuuksia tarkoituksena edistää ja tukea opiskelijoita heidän opinnoissaan. Kauneusstudion tarkoitus on myös tarjota mahdollisuus ammattiaineiden kertaukseen sekä poissaoloista aiheutuneiden puuttuvien tietojen ja taitojen täydentämiseen.

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää Kauneusstudion toimintaa opiskelijälähtöisesti sekä selkiyttää koko Kauneusstudion toimintaa ja tarkoitusta. Opinnäytetyö rakentuu teoriataustasta sekä kyselytutkimuksesta opiskelijoille. Koska opiskelun ja oppimisen ongelmien taustalla voi olla monenlaisia eri tekijöitä, kuten motivaation ja elämänhallintataitojen puutetta, pyritään teoriataustan avulla selvittämään mahdollisimman monipuolisesti niiden taustatekijöitä. Lisäksi perehdytään erilaisiin oppimisen ja opiskelun tukitoimenpiteisiin ja miten niitä voidaan soveltaa Kauneusstudion toimintaan. Tavoitteena on teoriataustan avulla tutkia, mitä oppimiseen ja opiskeluun liittyviä ongelmia opiskelijat voivat opintojensa aikana kohdata ja miten heitä voitaisiin parhaiten tukea opiskelussa.

Kyselytutkimuksen avulla pyritään kartoittamaan mahdollisimman monipuolisesti Kauneusstudion toiminnan kehittämisideoita, kuten opiskelijoiden toiveita ja tarpeita, miten Kauneusstudion avulla voitaisiin paremmin tukea opiskelijoita heidän opinnoissaan. Lisäksi selvitetään opiskelijoiden opiskelumotivaatiota ja mikä heille on opiskelussa tärkeintä, sillä motivaatio vaikuttaa opiskeluun, oppimiseen ja koulunkäyntiin. Koska Kauneusstudion tarkoitus on myös tarjota opiskelijoille mahdollisuus saada lisäohjausta opintoihinsa, kartoitetaan kyselyn avulla, kuinka moni opiskelija kokee tarvitsevansa lisää tukea ja ohjausta, olipa heillä jokin oppimisvaikeus tai ei.

Kyselyn vastausten ja teoriataustan pohjalta tavoitteena on kehittää Kauneusstudiosta opiskelijalähtöinen, opiskelijan ongelmat, oppimistavat ja ohjauksen tarpeen tunnistava mahdollisimman selkeä ja toimiva työpaja, johon opiskelijoiden on helppo tulla ja josta he saavat tarvitsemaansa tukea ja ohjausta. Koko opinnäytetyön tarkoitus on siis koota tietoa siitä, miten Kauneusstudion toimintaa voitaisiin kehittää, jotta se parhaiten palvelisi opiskelijoita. Opinnäytetyötä voivat hyödyntää ja soveltaa myös muut ammattioppilaitokset kehittäessään vastaavanlaisia työpajoja tai oppimisstudioita, jotka on suunnattu opiskelijoiden opintojen ja oppimisen etenemisen tueksi.

2 Yhteistyökumppanin esittely

Stadin ammattiopistossa on nuorten koulutuslinja ja aikuisopisto. Opiskelijoita on yhteensä noin 15 000. Stadin ammattiopiston koulutustarjonta muotoutuu neljältä eri toimialalta: hyvinvointialalta, palvelu- ja viestintäalalta, tekniikan ja asennuksen alalta sekä tekniikan ja logistiikan alalta. Stadin aikuisopisto puolestaan tarjoaa opetusta hyvinvointialalla, palvelu- ja viestintäalalla sekä tekniikan alalla. Lisäksi ammattiopistossa toimii nuoriso- ja aikuiskoulutuksen lisäksi osa Helsingin kaupungin 10-luokista, nuorten työpajatoiminta sekä oppisopimus-koulutus. (Opiskelijaksi.net.) Opinnäytetyö tehtiin Stadin ammattiopiston nuorten kauneudenhoitoalan koulutusohjelmaan, joka kuuluu hyvinvointitoimialaan.

Stadin ammattiopiston tavoitteena on tarjota kaikille yhteinen ja tasapuolinen oppilaitos, jossa jokainen pystyy ominaisuuksistaan huolimatta opiskelemaan tasavertaisesti yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa, ryhmään kuuluen. Jotta tämä olisi mahdollista, tulee ammattiopiston huolehtia siitä, että opiskeluympäristössä ei ole liikkumiseen, ryhmään kuulumiseen tai oppimiseen liittyviä esteitä. Oppimisen tuen edistämiseksi on koottu Helsingin kaupungin ammatillisen koulutuksen oppimisen tuen suunnitelma Stadin ammattiopistoon ja Stadin aikuisopistoon. (Oppimisen tuen suunnitelma.)

Oppimisen tuen suunnitelman mukaisesti Stadin ammattiopistossa pyritään kehittämään ja yhtenäistämään henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä (HOJKS) ja henkilökohtaisen opetussuunnitelman (HOPS) laatimista yhdessä erityisopetuksen, erityisen tuen ja yleisen oppimisen tuen käytänteiden kanssa. Oppimisen tuen suunnitelmassa selvitetään, miten opiskelijaa voitaisiin mahdollisimman yksilöllisesti ja tehokkaasti tukea erilaisin pedagogisin keinoin ja edistää hänen opintojaan, jotta opinnoista suoriuduttaisiin suunnitellussa ajassa. Vastuu opiskelijoiden oppimisen edistämisestä on koko Stadin ammattiopiston henkilökunnalla. Opetuksen järjestämisessä ja opetussisällöissä pyritään huomioimaan opiskelijoiden erilaisuus ja erilaiset tavat oppia sekä poistamaan kaikki oppimisen ja osallistumisen esteet joustavien opis-

kelujärjestelyjen ja yhteistyöverkostojen avulla ja sitä kautta kehittämään kaikille yhteistä oppilaitosta. (Oppimisen tuen suunnitelma: 4-5, 7-8.)

Useat ammatilliset oppilaitokset hyödyntävät opintojen tukitoimenpiteenä erilaisia käytännönläheisiä työpajoja tai oppimisstudioita, joissa opiskelijat voivat harjoitella, kerrata ja täydentää omaa ammattitaitoaan sekä saada lisää ohjausta ja tukea opintoihinsa. Stadin ammattiopiston hyvinvoinnin toimialan kauneudenhoitoalan koulutusohjelmassa on järjestetty juuri edellä mainitun kaltainen työpaja opiskelijoiden opintojen edistämiseksi. Työpaja on nimetty Kauneusstudioksi. Kauneusstudio toimii Stadin ammattiopiston tiloissa ja sen tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista ja opintoja kokonaisuudessaan. Kauneusstudio toimii yhteistyössä opiskelijan, ryhmänohjaajan, muiden opettajien, opinto-ohjaajan, koulutuspäällikön, muiden opiskelijahuollon henkilöiden sekä tarvittaessa opiskelijan huoltajan kanssa. Kauneusstudion tavoitteena on toimia avoimena ja esteettömänä oppimisympäristönä kaikille opiskelussa tukea tarvitseville opiskelijoille Opetusviraston oppimisen tuen suunnitelman mukaisesti (Oppimisen tuen suunnitelma). Kauneusstudion tarkoitus ei kuitenkaan ole tarjota varsinaista erityisopetusta, vaan erityisopetuksesta vastaa siihen koulutettu opettaja. Kauneusstudion työpaja on yksi yleisen oppimisen tuen muoto Stadin ammattiopistossa.

3 Koulutuksen ja oppimisen tavoitteet suhteessa nuoruuden kehityshaasteisiin

”Ammatillisen koulutuksen tarkoituksena on kohottaa väestön ammatillista osaamista, kehittää työelämää ja vastata sen osaamistarpeita sekä edistää työllisyyttä.” (Laki ammatillisesta koulutuksesta 1998/630). Opiskelulla on siis selkeää yhteiskunnallista hyötyä ja koulutuksen on vastattava esimerkiksi työelämän kehityksen haasteisiin ja toisaalta taas koulutus auttaa työelämän kehityksessä. Koulutuksen yhteisöllisenä tavoitteena on myös edistää opiskelijoiden sosiaalistumista yhteiskunnan jäseniksi ja lisätä heidän sivistystään sekä tasa-arvoa. Koulutus ja oppiminen edistävät myös pienemmässä mittakaavassa yhteisöllisiä etuja, niin sanottuja ryhmäetuja, jolloin opiskelijan sosiaaliset taidot ja suvaitsevaisuus lisääntyvät ja vuorovaikutus, kommunikointikyky sekä yhteistyötaidot kehittyvät. (Kauppila, 2003: 27-29.)

Koulutuksella ja oppimisella on myös selkeästi yksilöllisiä tavoitteita ja hyötyjä. Koulutuksen tavoitteena on saada opiskelijat sisäistämään yhteiskunnassa ja työelämässä vallitsevat normit ja arvot sekä tukea opiskelijoiden kehitystä tasapainoisiksi ihmisiksi. Ammatillisen koulutuksen tavoitteena on viedä opiskelijoita kohti uusia tietoja ja taitoja sekä vahvistaa opiskelijan valmiuksia itsenäiseen ammatinharjoittamiseen sekä elinikäiseen oppimiseen (Laki ammatillisesta koulutuksesta 1998/630). Koulutuksen ja oppimisen ansiosta opiskelijoiden ongelmanratkaisukyky kehittyä, asenteet koulutusta ja työelämää kohtaan paranevat ja työtehtävien suorituskyky paranee. Lisäksi oppiminen ja koulutus edesauttavat opiskelijan minäkäsityk-

sen muodostumisessa ja parhaimmillaan edistävät ja pitävät yllä mielenterveyttä. (Kauppila, 2003: 26-29; Laki ammatillisesta koulutuksesta 1998/630.)

Elinikäisen oppimisen omaksuminen on myös yksi ammatillisen koulutuksen tavoitteista, sillä elinikäisestä oppimisesta on tullut hyvin keskeinen tekijä muuttuvassa ja kehittyvässä työelämässä. Koulutuksen tarkoitus on kannustaa elinikäisen oppimiseen, sillä ne kuuluvat ammatillisten tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksiin ja niiden arviointikriteereihin. Näitä elinikäisen oppimisen avaintaitoja ovat oppiminen ja ongelmanratkaisu, vuorovaikutus ja yhteistyötaidot, ammattietiikka ja terveys sekä turvallisuus ja toimintakyky. (Elinikäisen oppimisen avaintaidot arvoonsa osana kestävää uusiutumista.) Lisäksi ammatillisen koulutuksen tulee tähdätä Opetushallituksen määrittämien elinikäisen oppimisen avaintaitojen kehittämiseen. Näitä avaintaitoja ovat muun muassa yrittäjäyys, kestävä kehitys sekä viestintä- ja mediataidot. Elinikäisen oppimisen avaintaitojen avulla opiskelijat pysyvät kehittyvän työelämän mukana. (Elinikäisen oppimisen avaintaidot.)

Vaikka koulutuksen ja oppimisen tavoitteet on määritelty selkeästi, eivät tavoitteet aina kuitenkaan toteudu kaikkien nuorten kohdalla ongelmitta. Ammatillinen koulutus osuu useimpien kohdalla juuri nuoruuden kehitysvaiheen haasteisiin, mikä omalta osaltaan vaikuttaa opiskeluun sekä nuoren ja koulun väliseen vuorovaikutukseen. Nuoruus on myös aikaa jolloin nuoren elämänhallintataidot kehittyvät, mikä vaikuttaa nuoren kykyyn selviytyä koulutuksen sekä arkipäivän muutoksista ja haasteista. Se, mihin koulutuksen tavoitteilla pyritään ja miten ne saavutetaan, on siis paljolti riippuvainen nuoresta, hänen kyvyistään, motivaatiostaan sekä elämäntilanteestaan.

Nuoruuden vaiheista on olemassa erilaisia teorioita, joista yksi tunnetuimpia on Robert Havighurstin määrittelemät tiettyihin ikäkausiin liittyvät kehitystehtävät. Nuoruuden kehitystehtävät ovat Havighurstin mukaan sukupuoli-identiteetin omaksuminen ja suhteiden luominen toiseen sukupuoleen, koulutuksen hankkiminen ja valmistautuminen työelämään, valmistautuminen perhe-elämään sekä ideologian omaksuminen. Myöhäisnuoruuden tai varhaisaikuisuuden kehitystehtäviä ovat puolestaan elinkumppanin tai puolison valinta, perheen perustaminen ja työelämään siirtyminen. (Nurmi, Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Pulkkinen & Ruoppila 2009: 126-144.) Hyvin samankaltaisia kehitystehtäviä löytyy myös Erik H. Eriksonin psykososiaalisen kehityksen kriisit - teoriasta, jossa ihmisen kehitys etenee erilaisten kriisien ratkaisujen kautta. Niin kuin Havighurstinkin teoriassa todettiin, myös Eriksonin mukaan nuoruuden kriiseihin kuuluu muun muassa identiteetin etsiminen ja läheisten ihmissuhteiden luominen. (Woolfolk 2010: 83-84.)

Sen lisäksi, että sosiaaliset suhteet muuttuvat nuoruuden kehitysvaiheissa, kuuluu kehitystehäviin myös ajattelun kehitys sekä oman toiminnan, valintojen ja päätösten suunnittelu ja ohjaus. Toki nuori on myös erittäin altis ympäristöstä tulleille haasteille, rajoituksille ja mahdollisuuksille. Esimerkiksi koulutuksen hankkiminen ja siirtyminen työelämään kuuluvat nuoruuden kehityshaasteisiin, jolloin nuori pohtii ja valikoi itselleen sopivia koulutusvaihtoehtoja ja toisaalta taas esimerkiksi eri koulutusaloihin kuuluvat terveydelliset rajoitukset voivat rajoittaa nuoren valintoja. Koulutuksen osuus nuoren elämässä on siis suuri ja tämän takia myös koulun rooli tuen antajana korostuu silloin, kun nuori kohtaa ongelmia elämässään. Lähtökohteisesti oman elämän suunnittelutaidot ja ohjaus perustuvat nuoren motivaatioon, tavoitteisiin ja minäkuvaan, eli nuoren käsitykseen omista kyvyistään sekä yksilön omiin ominaisuuksiin, kuten persoonaan. Näihin seikkoihin vaikuttavat aiemmat elämäkokemukset, onnistumiset ja epäonnistumiset sekä ympäristö ja sieltä tullut palaute. (Nurmi ym. 2009: 126-144.) Ihminen pystyy siis itse paljon vaikuttamaan omaan elämäänsä ja tekemään sellaisia ratkaisuja, joita hän itse haluaa (Keltikangas-Järvinen 2008: 255).

Nuoren elämässä tulee kuitenkin eteen tilanteita, jolloin nuori ei välttämättä saavuta haluamaansa, esimerkiksi pääse opiskelemaan haluamaansa ammattiin, jolloin nuori joutuu sopeutumaan kulloiseenkin tilanteeseen. Yleensä sopeutuminen vaatii omien tavoitteiden ja toimintatapojen muokkausta. Sopeutumiseen kuuluu olennaisesti elämähallintataidot, joilla tarkoitetaan yksilön kykyä hallita omaa elämäänsä. Hyviin elämähallintaitoihin kuuluu nuoren taito sopeutua elämässä tapahtuviin olosuhteisiin, tilanteisiin ja erilaisiin muutoksiin. Elämähallinta on siis sitä, miten vastaantulevat haasteet ja elämän vaatimukset kyetään kohtaamaan erilaisin hallintakeinoin. (Pääskysaari 2002: 58.) Nuoren elämään sisältöä ja merkitystä luovat mielekkäiden tavoitteiden asettaminen sekä halu ja kyky ponnistella niitä kohti. (Aaltonen, Ojanen, Vihunen & Vilen, 1999: 204.)

Elämähallintataidot liittyvät siis yksilön kykyihin, taitoihin, tunteisiin, sopeutumis- ja mukautumiskykyyn sekä kykyyn kohdata ja ratkoa ongelmia joustavasti (Miettinen & Kuitunen, 1999: 145). Nuoren elämähallintaitoihin liittyy läheisesti ympäristön puitteet ja sosiaaliset suhteet sekä nuoren kyky tuntea itsensä hyväksytyksi. Myös koulutus, työllistyminen sekä nuoren suhtautuminen omaan terveyteen ovat osa elämähallintataitoja. Nuori voi menettää elämähallintatunteen helposti, kun hän kokee, että erilaiset tilanteet, paineet ja vaatimukset saavat hänet toimimaan vasten omaa haluaan. (Miettinen & Kuitunen 1999: 145; Pääskysaari 2002: 58; Helve 2002: 54-69.) Elämähallintataidot näkyvät esimerkiksi nuoren kykyinä kohdata opiskeluun liittyviä haasteita ja kykyinä sovittaa nämä haasteet arjen rutiineihin. Joillakin nuorilla tämänkaltaiset elämähallintataidot voivat olla puutteellisia, jolloin opiskeluongelmia alkaa syntyä.

Kuten jo aiemmin todettiin, nuoruus on itsensä etsimisen eli identiteetin muokkaamisen aikaa sekä erilaisten haasteiden ja tavoitteiden kanssa tasapainoilua. (Woolfolk 2010: 86.) On siis tärkeää tuntea nuoren kehitysvaiheisiin ja elämänhallintaan liittyviä asioita, jotta opiskelijoita voidaan parhaiten tukea heidän opinnoissaan. Samalla kyetään paremmin havaitsemaan ongelmia ja ennaltaehkäisemään suurempien ongelmien syntymistä. Koulutuksen ja oppimisen tavoitteet ja hyödyt, elinikäisen oppimisen avaintaidot sekä elämänhallintataitojen vahvistaminen on tärkeää pitää myös Kauneusstudiossa eräänlaisena toiminnan ja oppimisen ohjauksen ohjenuorana, sillä monille opiskeluongelmien kanssa painiville Kauneusstudion opiskelijoille voi tuottaa vaikeuksia aivan perustaidot, kuten yhteistyötaidot, koulun ja työelämän sääntöjen noudattaminen sekä oppimiseen liittyvät ongelmaratkaisutaidot. Kauneusstudion tavoitteena on pyrkiä kehittämään myös näitä taitoja, jotta myös Kauneusstudio osallistuu toiminnallaan koko ammatillisen koulutuksen tavoitteiden toteuttamiseen.

4 Oppimisprosessi

Oppiminen on koko eliniän ajan tapahtuva prosessi, josta osa tapahtuu opiskelun ja koulunkäynnin kautta. Motivaation tehtävä on ohjata oppimisprosessia ja synnyttää kiinnostus uutta, opittavaa asiaa kohtaan. (Engeström 1990:45-47.) Oppimisprosessissa yleensä pyritään etsimään ratkaisua johonkin uuteen asiaan tai ongelmaan. Jotta asia opittaisiin kunnolla, olisi se hyvä sisäistää niin, että aiempaa tietoperustaa muokataan, jolloin sulautetaan uutta tietoa vanhaan. Uuden, oppimansa tiedon avulla opiskelijat kykenevät ratkaisemaan aiempaa paremmin eteen tulevia ongelmia. (Engeström 1990:45-47.) Toisin sanoen kognitiivisten ja sosiaalisten tietojen, taitojen ja motivaation kehittyminen ovat oppimisen seurausta. (Woolfolk, 2010: 17).

Oppimisen monimuotoisuuden vuoksi oppimista voi tapahtua monella eri tavalla ja sen vuoksi oppimista tulee tarkastella monesta eri näkökulmasta (Illeris 2009: 7, 18). Teoriassa oppimista voidaan tarkastella erilaisten oppimiskäsitysten näkökulmasta, kuten behavioristisen, kognitiivisen, konstruktivistisen, sosiaalisen oppimisen sekä kokemuksellisen oppimisen teorian mukaan. (Pruuki 2008: 8-29; Woolfolk 2010: 16-18.) Lisäksi oppimista voidaan tarkastella myös erilaisten oppimisstrategioiden avulla. Nämä strategiat kuvaavat opiskelijan motivaatiosta kumpuavaa suuntautumistapaa opiskeluun. Yleisimpiä suuntautumistapoja opiskeluun ovat pinta- ja syväsuuntautunut oppiminen. Oppimista voidaan kuvata myös erilaisin oppimistyylein, jolloin oppimista ohjaa erilaiset tiedonsaanti- ja osallistumistavat. Oppiminen voi tapahtua erilaisten toimintojen ja aistien välityksellä eli visuaalisesti, auditiivisesti tai kineesteettisesti. Oppimista voi tapahtua myös joko aktiivisesti tekemällä eli käytännönläheisesti toimimalla, loogisesti ajattelemalla tai tilannetta tarkkailemalla. (Pruuki 2008: 8-29.) Illeris on puolestaan todennut, että oppimiseen vaikuttavat vahvasti myös yksilön sisäiset ominai-

suudet sekä ulkoinen ympäristö. Yleensä sisäisiä ominaisuuksia tarkastellaan esimerkiksi älykkyyden tai eri oppimistyylien käyttötapojen näkökulmasta, mutta tärkeää on muistaa, että oppimiseen vaikuttaa myös ikä ja sukupuoli. Ulkoisista tekijöistä oppimiseen vaikuttaa erityisesti kulttuurinen ja sosiaalinen ympäristö sekä nyky-yhteiskunnan tarjoamat mahdollisuudet. (Illeris 2009: 17.) Koska oppimista on monenlaista ja oppimiseen vaikuttavia tekijöitä paljon, on jokaisella opiskelijalla oma tapansa oppia asioita parhaiten. Ammatillisen koulutuksen tavoitteiden mukaisesti on pyritty luomaan oppimisympäristöjä, jotka mahdollisimman hyvin tukisivat työelämässä tarvittavien tietojen ja taitojen hankkimista, kehittäisivät ammatillista osaamista ja edistäisivät tavoitteiltaan, motivaatioltaan ja oppimisvalmiuksiltaan erilaisten opiskelijoiden oppimista. (Koramo 2012.)

Ammatillisessa koulutuksessa pyritään myös entistä työvaltaisempaan oppimiseen, jonka mukaan opiskelija kerää itselleen osaamista joko autenttisessa työympäristössä tai sitä jäljittelevässä ympäristössä oppilaitoksessa. Työvaltainen oppiminen voi tapahtua ryhmässä tai yksilöllisesti. Tavoitteena on pyrkiä tarjoamaan sellaisia työtehtäviä, jotka luovat työelämän kannalta oikeanlaista osaamista. Perusajatuksena on, että oikeat työtehtävät herättävät tarpeen hankkia työhön liittyviä tietoja ja taitoja. Työvaltaiset oppimisympäristöt ovat yleensä hyviä motivaation herättäjiä. Kun puhutaan oppimisesta, myös opiskelijan on itse otettava vastuuta omasta oppimisestaan. Opettajan tehtävä on kuitenkin varmistaa, että opiskelija saavuttaa vaadittavat ammattitaitovaatimukset, jolloin on tärkeää kannustaa, ohjata, valmentaa ja antaa rakentavaa palautetta opiskelijalle ja huolehtia, että opiskelija tekee jatkuvaa itsearviointia omasta oppimisestaan. Myös ryhmän tarjoama vertaistuki on hyvä palautteen ja arvioinnin kannalta, jolloin pyritään jakamaan ryhmäläisten kokemuksia ja osaamista ryhmän kesken. (Ammattipeda.)

4.1 Oppimisen ohjaaminen Kauneusstudiossa

Koska oppiminen on niin monimuotoinen prosessi ja uudenlaiset oppimisympäristöt ovat asetaneet koulutukselle ja ohjauksen suunnittelulle uusia haasteita, on myös Kauneusstudion tarjoamassa ohjauksessa huomioitava opiskelijoiden erilaisuus, erilaiset oppimisen lähtökohdat ja tavoitteet, opiskelijan kyvyt, motivaatio, vuorovaikutus- ja sosiaaliset taidot sekä erilaiset tavat oppia niin, että voidaan tarjota mahdollisimman monipuolista, motivoivaa ja opiskelijan oppimistavat huomioonottavaa ohjausta. Ohjauksen suunnittelussa apuna toimii opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, eli HOPS, joka laaditaan jokaiselle opiskelijalle opintojen alkuvaiheessa (Oppimisen tuen suunnitelma: 17). HOPSiin kirjataan ylös, mikäli opiskelija tarvitsee erityistä tukea opinnoissaan. Tärkeää on huomioida opiskelijoiden erilaiset oppimistyyliä, mahdollinen alaan liittyvä aiempi osaaminen sekä mahdolliset oppimisen ongelmat ja tarvittavat tukitoimet. Opiskelijan opintojen edetessä voi tulla myös eteen tarve yksilöllis-

tää opiskelijan opintopolkua, esimerkiksi opintojen nopeuttamiseksi tai opintojen väliaikaisen keskeyttämisen tai viivästyminen takia. Kaikki yksilöllisen opintopolun suunnitelmat kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Henkilökohtaisella opiskelusuunnitelmalla sekä muilla opiskelun tukitoimilla voidaan lisätä opiskelijan sitoutumista opintoihin sekä kannustaa opiskelijaa itsearviointiin ja konkreettisten opiskelutavoitteiden asettamiseen. (Oppimisen tuen suunnitelma: 17-18.)

Mikäli yksilöllisen opintopolun suunnittelu tulee ajankohtaiseksi jollekin opiskelijalle, voi Kauneusstudion opettaja osallistua suunnitteluun. Jotta opintojen yksilöllistäminen sujuisi mahdollisimman hyvin, on tärkeää, että Kauneusstudion opettaja toimii yhteistyössä ryhmänohjaajan sekä tarvittaessa muiden opettajien, opinto-ohjaajan, koulukuraattorin ja ammatillisen erityisopettajan kanssa. Kaikki voivat yhdessä seurata opiskelijan opintojen etenemistä ja osallistua ohjaukseen, jotta opiskelijan valmistuminen mahdollistuisi suunnitellussa ajassa. Opiskelijan opintojen eteneminen kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan (HOPS) sekä Kauneusstudion opiskelusuunnitelmaan (liite 2). Tällöin opiskelijakin pystyy seuraamaan omien opintojensa etenemistä.

Sen lisäksi, että Kauneusstudion ohjauksessa pyritään huomioimaan opiskelijoiden yksilölliset lähtökohdat, on ohjauksen tavoitteena pyrkiä myös käytännönläheisen ja työvaltaisen työskentelyn sekä ohjauksen avulla vahvistamaan ja kehittämään opiskelijoiden ammatillista osaamista niin, että opiskelijat kykenevät suoriutumaan työelämän vaatimuksista riittävän hyvin.

4.2 Arviointi, palaute ja itsearviointi opiskelijan opintojen edistämiseksi

Arviointi on erittäin tärkeä osa oppimista ja opiskelua. Laki ammatillisesta koulutuksesta muun muassa toteaa, että opiskelijan arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelijaa sekä kehittämään hänen edellytyksiään itsearviointiin. Opiskelijoiden oppimista, työskentelyä ja osaamista tulee arvioida monipuolisesti. (Laki ammatillisesta koulutuksesta 630/1998.)

Arviointiin opiskelijan osaamisesta ja edistymisestä liittyy olennaisesti palautteen antaminen. Se on tärkeää opiskelijan motivaation ja oppimisen edistämiseksi. Palautteen tulisi aina olla positiivisessa hengessä annettua ja rakentavaa. Tarkoitus ei ole tuoda esiin opiskelijan virheitä, vaan antaa palautetta onnistumisista. Tärkeää on myös antaa palautetta opiskelijan käyttäytymisestä tai kyseessä olevasta tehtävästä eikä opiskelijan persoonasta. Positiivinen palaute pienimmistäkin onnistumisista kannattaa muistaa, sillä ne vahvistavat opiskelijan käsitystä itsestään oppijana. Tärkeää on myös antaa kehitysideoita, mikäli jotakin kehitettävää on eikä

keskittyä vain ongelmien ja virheiden toteamiseen. Virheiden esiintuominen ja negatiivinen palaute voivat pahimmassa tapauksessa tehdä opiskelijasta epävarman. Vaikka opiskelija kykenisikin korjaamaan esiintuodun virheen, on myös todennäköistä, että mitään varsinaista oppimista tai kehittymistä ei tapahdu. (Ylislä; Pruuki 2008: 56-60.)

Arvioinnissa on myös huomioitava, että arvioinnin ei tule olla pelkästään opettajan antamaa, vaan opiskelijan suorittama itsearviointi on myös oppimisen ja motivaation kannalta tärkeää. Itsearviointi tukee oppimista, sillä se auttaa opiskelijaa asettamaan itselleen realistisia tavoitteita, joita kohti hän pyrkii. Lisäksi itsearvioinnin tarkoitus on lisätä opiskelijan motivaatiota uuden oppimiseen ja vahvistaa opiskelijan minäkuvaa itsestään oppijana. Itsearviointi auttaa opiskelijaa pohtimaan omia vahvuuksiaan ja heikkouksiaan ja miten hän voi erityisesti heikkouksiinsa itse vaikuttaa. Yleensä itsearviointi on hyvä tehdä yhdessä opettajan kanssa, jolloin opettaja ja opiskelija voivat yhdessä keskustella itsearvioinnin tuloksista, onko asetetut tavoitteet saavutettu. Samalla voidaan pohtia seuraavia asetettavia tavoitteita. Itsearviointi tukee myös opiskelijan itsenäistymistä, oman elämän hallintataitoja ja on avuksi tulevia työharjoitteluita silmälläpitäen. (Eloranta 2000: 74; Hänninen 1994: 47-49.)

Suurin osa Kauneusstudioissa käyvistä opiskelijoista painii erilaisten opiskelun ongelmien kanssa, jolloin heidän opintojensa tavoitteiden asettaminen ja itsearviointitaidot eivät välttämättä ole kovinkaan kehittyneet. Kauneusstudioissa yhtenä tavoitteena on pyrkiä kehittämään ja parantamaan opiskelijoiden itsearviointitaitoja palautteen ja töiden arvioinnin kautta, jolloin opiskelijat motivoituisivat ja pyrkisivät asettamaan itselleen konkreettisia tavoitteita opintojaan edistääkseen. Kauneusstudioissa on tärkeää kannustaa opiskelijaa jatkuvaan itsearviointiin omasta ammatillisesta kasvustaan ja osaamisestaan sekä tukea itsearviointia palautteen kautta. Jatkuva rakentavan ja positiivisen palautteen antaminen opiskelijalle hänen onnistumisistaan ja mahdollisista kehittämiskohteistaan selkiyttää opiskelijalle hänen käsitystään omasta osaamisestaan. Opiskelijan itsearvioinnin ja käytännön osaamisen perusteella arvioidaan, missä asioissa opiskelija tarvitsee vielä lisää ohjausta, jonka pohjalta suunnitellaan Kauneusstudion tarpeesta jatkossa.

5 Opiskelumotivaatio

Motivaatiolla tarkoitetaan voimaa, joka saa aikaan, ohjaa, suuntaa ja ylläpitää toimintaa (Pruuki 2008: 21; Woolfolk 2010: 376). Motivaation taustalla voi olla monia eri tekijöitä, kuten erilaiset tarpeet, palkkiot, pelot, tavoitteet, sosiaalinen painostus, itsevarmuus, kiinnostuksen kohteet, uteliaisuus, uskomukset, arvot ja odotukset. (Woolfolk 2010: 377). Hyvän motivaation avulla opiskelija jaksaa ponnistella kohti tavoitteita, ottaa vastuuta opiskelustaan, suorittaa tehtävät ajallaan ja huolehtia myös sellaiset tehtävät, jotka eivät ole niin kiinnosta-

via. Hyvin motivoituneella opiskelijalla on innostusta, halua ja kiinnostusta käyttää opiskeluun aikaa ja tehdä se kunnolla. (Kauppila 2003:43.) Hyvin motivoitunut opiskelija jaksaa myös opinnoissaan paremmin ja kykenee selviytymään opiskeluun liittyvistä ongelmista paremmin. (Keskinen, Kinnunen & Silven 1991: 26-28)

Opiskelumotivaatiossa on monia eri tasoja. Motivaatio voi olla estynyttä, hajaantunutta, selviytymiseen tähtäävää, ulkoista, sisäistä sekä sosiaalista. Opiskelijalla on estynyt motivaatio silloin, kun jotkin ongelmat, esimerkiksi alitajuiset tai tietoiset esteet estävät tehokkaan opiskelun. Hajaantunut motivaatio on kyseessä puolestaan silloin, kun opiskelijalla ei muiden mielenkiinnon kohteiden takia jää aikaa opiskeluun. Engeström on määritellyt vastaavanlaisen tason, eli tilannekohtaisen opiskelumotivaation. Tällöin opetustilanteen tai opetettavan asian uutuudenviehätys, muiden opiskelijoiden tai opettajan kiinnostavat ulkoiset ominaisuudet tai muut ympäriltä tulevat ärsykkeet voivat olla motivaation perustana. Motivaatio suuntautuu siis toisarvoisiin asioihin. (Kauppila 2003: 44-47; Pruuki 2008: 21-22; Engeström 1990: 28.)

Selviytymismotivaatio on kyseessä silloin, kun oppimisstrategiana käytetään pintasuuntautunutta oppimista, jolloin asiat pyritään opettelemaan lähinnä ulkoa esimerkiksi selviytyäkseen kokeesta. Ulkoinen motivaatio on saavutusmotivaatiota, jossa oppimisen avulla pyritään saavuttamaan jokin tavoite, kuten hyvä arvosana kokeesta. Opiskelija, joka opiskelee ulkoisen motivaation voimalla, pyrkii koko ajan eteenpäin kohti eri tavoitteita. (Kauppila 2003: 44-47; Pruuki 2008: 21-22.) Engeström pitää selviytymismotivaatiota ja ulkoista motivaatiota vieraantuneena eli välineellisenä opiskelumotivaationa. Ongelmana on, että tällöin asian sisältöä ei opita ja sitä ei välttämättä osata soveltaa käytäntöön, jolloin oppiminen on hyvin pintasuuntautunutta. (Engeström 1990: 29.)

Sisäiseen motivaatioon liittyy aito kiinnostus opiskeltavaa asiaa kohtaan. Yleensä uuden oppimisella on opiskelijalle jokin henkilökohtainen merkitys ja uudet opittavat asiat käsitellään syväsuuntautuneesti ja ne pyritään ymmärtämään kokonaisvaltaisesti. Tällöin opiskelu on myös kriittistä, koska opiskelija itse pohtii opiskeltavaa asiaa eikä vain siitä suoriutumista. (Kauppila 2003: 44-47; Pruuki 2008: 21-22; Engeström 1990: 29.) Joskus myös sosiaaliset tekijät voivat olla opiskelumotivaation perusta. Asioita opiskellaan, koska halutaan kuulua johonkin ryhmään. (Kauppila 2003: 44-47; Pruuki 2008: 21-22.)

5.1 Motivaatioon vaikuttavat tekijät

Motivaatioon vaikuttaa opintojen sisältö ja kiinnostus sisältöä kohtaan sekä opiskelijan arvot, eli kuinka hyödylliseksi tai hyödyttömäksi opiskelija kokee opiskeltavan aiheen itselleen. Tämä ohjaa opiskelijan kiinnostusta sisältöä kohtaan. Sosiaalinen ympäristö vaikuttaa myös mo-

tivaatioon, sillä avoin ja turvallinen ilmapiiri yleensä kohottavat opiskelu- ja oppimismotivaatiota. Jos opiskelijan, ryhmän ja opettajan välinen vuorovaikutus on kannustavaa, innostavaa ja positiivista, motivaatio yleensä vahvistuu. Erityisesti opettajalla on tärkeä rooli olla riittävän kannustava ja innostava. (Pruuki 2008: 22-24.)

Opiskelijan motivaatioon vaikuttaa suuresti myös se, kuinka opiskelija itse kokee omat onnistumismahdollisuutensa. Jos opiskelija uskoo onnistumiseensa, hänen motivaationsa kasvaa. Jos taas opiskelija uskoo epäonnistumiseensa, hänellä ei todennäköisesti ole motivaatiota edes yrittää. Tällöin korostuu myös opettajan antaman palautteen tärkeys sekä hänen kannustava asenteensa, sillä rohkaiseva palaute lisää opiskelijan uskoa omiin mahdollisuuksiinsa. Myös arviointitavalla on vaikutusta motivaation vahvistumiseen. Opiskelijalle on hyvä etukäteen kertoa, mitä arvioinnissa korostetaan, jotta opiskelija osaa siihen varautua. Yleensä negatiiviset opiskelukokemukset ovat syitä heikkoon opiskelumotivaatioon. Huono palaute opettajalta tai liian korkealle asetetut tavoitteet omasta oppimisesta voivat tuottaa pettymyksiä, jolloin myös oppimisen ilo katoaa ja opiskelumotivaatio romahtaa. (Pruuki 2008: 22-24; Kaupila 2003: 49.)

Motivaatiota vahvistaa yleensä myös se, että opiskelijat saavat aktiivisesti osallistua opetuksen suunnitteluun ja oppimiseen. Opiskelijoilta on siis tärkeää kysyä, mitkä asiat he kokevat tärkeiksi opiskelussa ja mitä tavoitteita ja odotuksia heillä on opintojensa suhteen, jolloin ohjaus ei rakennu pelkästään opettajan omien kiinnostusten varaan, mikä ei välttämättä kohtaa opiskelijoiden kiinnostuksen kohteiden kanssa. (Pruuki 2008: 22-24; Engeström 1990: 30.)

Engeström kuitenkin korostaa, että pelkästään opiskelijoiden subjektiivisten toiveiden varaan rakennettu ohjaus ei välttämättä luo ristiriitatilanteita uuden oppimisen ja opiskelijan tietojen ja taitojen välille, jolloin opiskelijan ei tarvitse ponnistella lainkaan uutta oppiakseen. Lisäksi opiskelijat eivät välttämättä tuo lainkaan esille todellisia tarpeitaan, kun heiltä kartoitetaan toiveita opiskelun sisällöistä. Tutkimusten mukaan opiskelijan omien tietojen ja uuden tiedon välinen ristiriita lisää motivaatiota. (Engeström 1990: 30-31.) Tärkeää opiskelussa on siis mennä välillä omien mukavuusalueiden ulkopuolelle, jotta oppimista tapahtuu syvällisemmin.

5.2 Motivaation puute

Motivaatioon vaikuttavista tekijöistä huomataan, että motivaatio muodostuu monien tekijöiden summana ja eri tekijät vaikuttavat motivaation kehittymiseen yhtä aikaa. Tällöin motivaation puutteeseen vaikuttaa myös monet eri tekijät. Tavallisimpia syitä heikkoon opiskelumotivaatioon voi olla negatiiviset opiskelukokemukset, huono itsetunto, muut kiinnostuksen

kohteet sekä kehittymättömät opiskelustrategiat ja - tekniikat. Myös henkilökohtaiset ongelmat vaikuttavat suuresti motivaatioon ja ne voivat viedä kiinnostuksen opiskelua kohtaan kokonaan. Heikko motivaatio näkyy yleensä erilaisina tunnepuolen ilmaisuina, kuten kyllästyneisyytenä, ärtyneisyytenä, tuskaisuutena ja ahdistuneisuutena. Joskus heikko motivaatio voi näkyä myös fyysisenä väsymyksenä. (Kauppila 2003: 49-50.)

Suurin osa opiskelijoista todennäköisesti siis törmää jossakin opintojensa vaiheessa motivaation puutteeseen. Toisilla motivaation puute näkyy esimerkiksi siten, että heille ei ole niin tärkeää, kuinka syvällisesti asiat opitaan ja kuinka opittua osataan soveltaa jatkossa. Toisilla motivaation puute näkyy vielä suuremmassa mittakaavassa, jolloin koulussa käyminen ja opintojen eteneminen ei kiinnosta. Tämä johtaa siihen, että ammatillisen koulutuksen tavoitteet eivät täyty. Osalla opiskelijoista voi olla motivaation puutetta myös silloin, kun he kokevat, että opinnot eivät etene heidän taitojensa ja kykyjensä tahdissa. Tällöin opiskelija turhautuu ja motivaatio laskee, kun opiskelija kokee, että opiskelu jumittaa paikallaan.

Olipa kyseessä millainen motivaation puute tahansa, on tärkeää, että koulutuksen järjestäjä jollakin tavalla pyrkii tarjoamaan opiskelun tukitoimia edistääkseen opiskelijoiden opintoja, jotta motivaatio opiskelua kohtaan saataisiin palautettua ja opiskeluun liittyvät kompastuskiivet ylitettäisiin. Tärkeää motivaation ylläpitämisessä on, että opinnot vastaavat opiskelijan tasoa ja kykyjä. Silloin, kun motivaation puute johtuu siitä, että jotkin opiskeltavat aiheet yksinkertaisesti vain kiinnostavat vähemmän kuin toiset, pitäisi ohjauksessa pyrkiä osoittamaan opiskelijoille opintojen kokonaisvaltaisuus. On myös tärkeää auttaa opiskelijoita ymmärtämään, että välillä täytyy mennä oman mukavuusalueen sekä kiinnostuksen kohteiden ulkopuolelle, jotta opinnot etenisivät. Tämä kasvattaa opiskelijoita kohtaamaan myös työelämän haasteita ja hyväksymään, että myös työelämässä voi törmätä siihen, että työhön voi kuulua myös itselle epämieluisia tehtäviä.

6 Opiskelun ja oppimisen ongelmat

Tässä opinnäytetyössä esitellään lyhyesti lähinnä sellaisia oppimisen ongelmia, joita kauneudenhoitoalan ammatillisessa koulutuksessa voidaan kohdata. Erilaisten oppimisen ongelmien esittely auttaa tunnistamaan mahdollisia oppimisen vaikeuksia ja huomioimaan kyseiset vaikeudet ohjauksessa. Vaikka Kauneusstudion opettaja ei ole erityisopettaja, on hänen hyvä kuitenkin tietää perusasioita erilaisista oppimisen vaikeuksista, sillä Kauneusstudiossa voi käydä opiskelijoita, joilla voi olla erilaisia oppimisen ja opiskelun ongelmia. Oppimisvaikeudet ovat yleensä ihmisen psykologisia häiriöitä lukemiseen, kirjoittamiseen, puhumiseen ja ymmärtämiseen liittyvissä tehtävissä. Opiskelijat, joilla on jokin oppimisvaikeus, voivat tuntea

itsensä avuttomiksi ja heiltä voi puuttua uskoa omaan osaamiseensa ja oppimiseensa. (Woolfolk 2010: 153.)

6.1 Kielelliset vaikeudet

Kielelliset vaikeudet tarkoittavat yleensä puheen ja kielen tuottamisen ongelmia. Ammatillisessa koulutuksessa ongelmat voivat ilmetä myös lukivaikeutena, motorisina vaikeuksina, sosiaalisina ongelmina, tarkkaavaisuusongelmina sekä matematiikan oppimisvaikeutena. (Woolfolk 2010: 154; Miettinen ym. 2009: 65.) Ongelmana yleensä on, että opiskelijan voi olla vaikea ymmärtää opettajan antamia ohjeita, muiden puhetta tai kirjallisia ohjeita. Hänellä voi olla myös hankaluuksia ilmaista itseään kirjallisesti tai suullisesti. Myös oman työn suunnittelu, toteutus ja arviointi voivat tuottaa ongelmia. Ongelmien vaikeusaste on usein yksilöllinen, joten se vaihtelee lievistä aina vaikeisiin kielentuottamisen ongelmiin asti. (Miettinen ym. 2009: 65.) Mikäli kauneudenhoitoalan opiskelijalla on jotain kielen tuottamiseen liittyviä ongelmia, voi se merkittävästi vaikuttaa opiskelumotivaatioon ja oppimiseen, sillä kauneudenhoitoalan koulutusohjelmassa hoitojen tekeminen vaatii yleensä suullisten ja kirjallisten ohjeiden ymmärtämistä ja noudattamista, ajanhallintaa, motorisia taitoja sekä sosiaalisia taitoja, kuten yhteistyökykyä, asiakaspalvelutaitoja sekä kirjallisten ja suullisten ohjeiden antamista asiakkaille.

Opiskelija, jolla on jotain kielellisiä vaikeuksia tai siihen liittyviä ongelmia, tarvitsee yleensä pitkäjänteistä ja yksilöllistä ohjausta ja harjoitusta enemmän kuin muut opiskelijat. Opiskelijan ohjauksessa tulee huomioida asioita, jotka helpottavat opiskelijan oppimista. Tärkeää on, että annetaan riittävän selkeitä ja johdonmukaisia ohjeita lyhyesti ja selkeästi puheen. Yleensä helpottaa, kun opettaja antaa yhden ohjeen kerrallaan. Oppimistilanteiden toimintatavat on hyvä käydä läpi vaihe vaiheelta etukäteen. Selkeitä ja lyhyitä kysymyksiä opiskelijalle esittämällä voidaan varmistaa, onko hän ymmärtänyt ohjeet. Opetusmenetelmiä kannattaa myös havainnollistaa esimerkiksi piirroksilla ja kuvilla mahdollisimman monipuolisesti ja kertoa aiheeseen liittyviä esimerkkejä. Selkokielliset ja ytimekkäät opetusmateriaalit ja olennaisien asioiden korostaminen sekä materiaaleissa että suullisissa ohjeissa helpottaa opiskelijan oppimista. Kirjallinen materiaali on hyvä antaa myös etukäteen, jolloin opiskelija ehtii perehtyä asiaan ensin ja asian ymmärtäminen helpottuu tunneilla. Ylipäätään opiskelijan rohkaiseminen ja positiivisen palautteen antaminen voi auttaa lisäämään opiskelijan rohkeutta osallistua tunneille ja ilmaista itseään. (Miettinen ym. 2009: 65-66.)

Kauneusstudion toiminta perustuu enimmäkseen käytännön harjoitteluun, mutta mikäli opiskelijalla on kielellisiä vaikeuksia, kannattaa ohjauksessa huomioida selkeät suulliset ja kirjalliset ohjeet sekä työtapojen kertaaminen riittävän selkeästi asia kerrallaan. Opiskelijalle on

hyvä havainnollistaa työskentelyyn kuuluvat työvälineet ja näyttää käytännössä, miten eri työvaiheet tehdään.

6.2 Tarkkaavaisuuden ja keskittymisen vaikeudet

AD/HD-oireyhtymä on tarkkaavaisuuden ja keskittymisen vaikeuksiin liittyvä tarkkaavaisuushäiriö, johon liittyy ylivilkkautta, levottomuutta ja impulsiivista käytöstä. (Woolfolk 2010: 153; Miettinen 2009: 66-67.) Opiskelija, jolla on AD/HD-oireyhtymä voi olla poikkeuksellisen energinen ja luova, mutta hänellä voi olla vaikeuksia suunnitella toimintaansa järkevästi. Esimerkiksi käytännön työtehtävien järkevän työjärjestyksen suunnittelemisen voi tuottaa ongelmia. Opiskelija ei välttämättä huomaa suorituksen kannalta tärkeitä asioita ja saattaa helposti juuttua epäolennaisiin asioihin. Keskittymiskyvyn puute vaikeuttaa työskentelyä huomattavasti. Asioiden ja ohjeiden unohtaminen on myös tyypillistä, sillä AD/HD-nuorilla saattaa olla kapea työmuisti. Lisäksi AD/HD oireyhtymään liittyy ajan hahmottamisen vaikeuksia sekä ongelmaratkaisukyvyn ja oppimisstrategioiden heikkoutta. Oireyhtymään voi liittyä myös edellä esiteltyjä kielellisiä ongelmia ja jopa kehitysvammaisia tai autistisia oireita. (Miettinen 2009: 66-67.)

Opiskelijan tarkkaavaisuuden tai keskittymisen vaikeudet täytyy myös huomioida ohjauksen järjestämisessä. Koska opiskelijalla on vaikeuksia keskittyä työskentelyyn, kannattaa ohjaus jäsentää selkeästi ja antaa vain yksi ohje kerrallaan, koska liian isojen kokonaisuuksien hallitseminen voi olla vaikeaa opiskelijalle, jolla on AD-HD-oireyhtymä. Ulkoiset häiriötekijät vaikeuttavat keskittymistä entisestään, joten rauhallinen työskentely-ympäristö tukee parhaiten oppimisprosessia. Monipuoliset opetusmenetelmät ja useiden aistikanavien aktivoiminen helpottavat asioiden omaksumista ja ymmärtämistä. Tärkeää on yksilöllistää ohjaus siten, että se vastaa opiskelijan kehitystasoa ja kykyjä. (Miettinen 2009: 66-67.)

Koska AD-HD-nuorilla voi olla muistamiseen liittyviä ongelmia, erilaiset muistilistat ja opettajan lähettämät muistutukset esimerkiksi sähköpostin tai tekstiviestin avulla auttavat opinnoissa. Tarkkaavaisuus- ja keskittymisvaikeusopiskelijan kanssa on oltava joustava ja opettajan on kyettävä jonkin verran sietämään opiskelijan levottomuutta tunneilla. Kuten kaikissa oppimisen ongelmissa ja vaikeuksissa, kannustaminen, palkitseminen ja hyvän palautteen antaminen auttavat ja motivoivat opiskelijaa. (Miettinen 2009: 66-67.) AD/HD-oireyhtymästä kärsivät opiskelijat voivat hyötyä juuri Kauneusstudion kaltaisesta rauhallisemmasta opiskelu-ympäristöstä, jossa on saatavilla henkilökohtaisempaa ohjausta.

6.3 Itsetunto ja oppimisen ongelmat

Aina oppimisen ongelmiin ei liity varsinaista oppimisvaikeutta, vaan ongelmat voivat olla myös pitkälle psykologisia, asenteisiin liittyviä ongelmia. Oppimiseen liittyy läheisesti opiskelijan itsetunto ja miten se on päässyt kehittymään eri tekijöiden vaikutuksesta. (Mäkinen 2002.) Toistuvat epäonnistumiset koulussa johtavat kielteiseen minäkäsitykseen omista kyvyistä ja mahdollisuuksista, jolloin negatiivinen itsetunto ja käsitys itsestä oppijana voi johtaa myös negatiiviseen asenteeseen opiskelua ja oppimista kohtaan, jonka seurauksena voi olla heikko koulumenestys. Myös erilaiset oppimisvaikeudet helposti heikentävät opiskelijan käsitystä itsestään oppijana, mikä laskee itsetuntoa. Heikko itsetunto ja kielteinen minäkuva voivat johtaa häiriökäyttäytymiseen koulussa tai joskus jopa masennukseen. (Nurmi 1997: 270; Mäkinen 2002). Myös perinteinen koulukulttuuri, jossa opetus on rakennettu pitkälti palkkioiden ja rangaistusten varaan (behavioristinen oppimiskäsitys) ja jossa positiivisen palautteen antaminen opiskelijalle on jäänyt vähäiseksi, on voinut vaikuttaa opiskelijan käsitykseen itsestä oppijana. (Mäkinen 2002.)

6.4 Mielenterveyden ongelmat

Tutkimusten mukaan noin neljäsosa nuorista kärsii jonkinlaisista mielenterveyden ongelmista ja ne ovat nuorten terveysongelmista yleisimpiä, sillä nuoruusikä on merkittävä vaihe psyykkisen kehittymisen kannalta. Suurimmalla osalla ammattiopiston nuorisopuolella opiskelevalla opinnot ajoittuvat juuri keskelle suurten kehitysvaiheiden aikaa matkalla kohti aikuisuutta. Masennus, ahdistus, toimintakyvyn heikkeneminen ja psykososiaaliset ongelmat sekä psykoosisairaudet ovat tavallisimpia nuoruusajan mielenterveysongelmia. (Miettinen ym. 2009: 68; Hietala, Kaltiainen, Metsärinne & Vanhala 2010: 73-75.)

Masennukseen liittyy väsymystä, unettomuutta, nukahtamisen vaikeutta tai heräämistä ahdistukseen ja tuskaisuuteen, aloitekyvyn ja elämänilon puutetta, ruokahaluttomuutta, alakuloisuutta ja toivottomuutta, levottomuuden ja jännityksen tunnetta sekä fyysisiä oireita, kuten päänsärkyä ja vatsaoireita. Masennuksen kehittymiseen vaikuttavat monet eri tekijät. Laukaisevana tekijänä voi olla stressi, univaje, sosiaalisten suhteiden ongelmat, koulunkäynnin vaikeudet, alkoholin tai muiden päihteiden käyttö, läheisen ihmisen menetys ja syvä suru. Mikäli nuorella alkaa mennä huonommin koulussa ja hän luopuu kavereistaan ja harrastuksistaan, on syytä selvittää asioita tarkemmin. Masennuksen hoitoon tarvitaan ammattilaisen apua, mutta tärkeää on, että koulu tukee hoitosuhteen onnistumista. (Miettinen ym. 2009: 68; Hietala, Kaltiainen, Metsärinne & Vanhala 2010: 73-75.)

Ahdistuneisuushäiriöihin liittyy sosiaalisten tilanteiden pelkoa, paniikkihäiriöitä, pakko-oireita ja erilaisia pelkotiloja. Häiriön voi aiheuttaa stressaava elämäntilanne ja normaalia voimakkaammat fyysiset reaktiot johonkin tilanteeseen. Erityisesti sosiaaliin tilanteisiin liittyvä ahdistus haittaa koulutyötä eri tavoin. Ruokailutilanteet, ryhmätyöt ja esitelmien pito voivat olla silloin painajaismaisia kokemuksia. Myös erilaiset syömishäiriöt ja seksuaalinen väkivalta vaikuttavat nuoren mielenterveyteen ja sitä kautta koulussa jaksamiseen ja pärjäämiseen. (Hietala ym. 2010: 76-83.)

Mielenterveyden ongelmat, kuten masennus ja ahdistuneisuushäiriöt vaikuttavat oppimis- ja opiskelumotivaatioon sekä oman elämäntilanteeseen. Masennus vaikeuttaa kognitiivisia suorituksia, koska masentunut näkee tulevaisuuden toivottamana ja itsensä epäonnistujana. Masentuneen on vaikea keskittyä, ajatustoiminta on hidasta ja pienikin työskentely voi tuntua raskaalta ja uuvuttavalta. Mielenterveyden ongelmat voivat vaikeuttaa merkittävästi oppimista erityisesti niillä opiskelijoilla, joilla on jo ennestään jokin oppimisvaikeus. (Miettinen ym. 2009: 68; Hietala ym. 2010: 82-83.)

Opiskelijoiden mielenterveyden ongelmat voivat näkyä siis monenlaisina oireina ja ne voivat haitata opiskelua monin eri tavoin. Mielenterveyden ongelmista voi seurata poissaoloja koulusta tai koulumenestyksen heikkeneminen. Tärkeää onkin, että nuorella on mahdollisuus saada apua koulusta mielenterveysongelmiinsa ennen kuin nuori menettää täysin elämäntilanteensa ja otteensa koulunkäyntiin, sosiaaliin suhteisiin ja muihin arkipäivän rutiineihin.

6.5 Poissaolot koulusta

Poissaolot koulusta voivat liittyä nuoren kehitysvaiheen haasteisiin, kuten huonoon itsetuntoon, mielenterveyden ongelmiin tai turvallisuuden tunteen puutteeseen. Ne voivat liittyä myös sosiaaliin tekijöihin, kuten kotioloihin ja siellä oleviin ongelmiin, yksinäisyyteen, kaverisuhteisiin, ulkopuolisuuden tunteeseen, syrjintään ja kiusatuksi tulemiseen. Myös koulumenestys, oppimisvaikeudet, motivaation puute, koulun ilmapiiri ja muut ulkoiset tekijät, kuten perheen talouteen liittyvät ongelmat, voivat vaikuttaa siihen, että opiskelijoille kertyy poissaoloja. (Vornanen 2000: 292-296.) Voidaan puhua jopa koulu-uupumuksesta, joka on vakava kouluun liittyvä stressioireyhtymä. Siihen vaikuttavat nuoren motivaatio, koulu, koti ja kaverit. (Salmela-Aro 2010: 456.)

Yksinäisyys, syrjintä, koulumenestys, oppimisvaikeudet ja koulun ilmapiiri vaikuttavat nuoren itsetunnon kehittymiseen, mikä osaltaan vaikuttaa nuoren koulunkäyntiin. Salmela-Aron mukaan koulu voi saada aikaan nuorella väsymystä ja jopa uupumusta. Oppilaat kokevat, että jatkuvan kiireen takia opettajilla ei ole heille aikaa. Oppilaat voivat myös kokea, että heidän

mahdollisuutensa osallistua ja vaikuttaa koulun toimintaan ovat vähäiset. (Salmela-Aro 2010: 456) Joillekin voi olla myös iso merkitys sillä, miten koulussa viihdytään ja kuinka nuoret tulevat toimeen muiden luokkatovereiden tai opettajien kanssa. (Raatikainen 2011.)

Vaikka poissaoloille voi olla paljon eri syitä, ovat useimmat paljon poissa koulusta olevat nuoret kertoneet, että käyttävät aikansa arkisiin asioihin, kuten nukkumiseen. (Aaltonen 2011.) Väsymys onkin hyvin yleinen nuorten poissaoloja selittävä tekijä. Vuonna 2013 valmistunut kouluterveyskysely ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelleille tytöille osoitti, että väsymys oli yksi yleisimmistä psykosomaattisista oireista. (Kouluterveyskysely 2013.) Mikäli koulunkäyntihaluttomuutta ei hoideta, voi se myöhemmällä aikuisiällä johtaa masennukseen, ahdistuneisuushäiriöihin, alisuoriutumiseen, taloudellisiin ongelmiin, vaikeuksiin työelämässä ja mahdollisesti jopa rikollisuuteen (Soisalo 2010).

Mahdollisimman aikainen puuttuminen opiskelijan ongelmiin, opiskelijan itsetunnon vahvistaminen positiivisen palautteen avulla sekä kaikinpuolinen opiskelijan tukeminen hänen opinnoissaan etsimällä esimerkiksi mielekkäämpiä ja oppimista paremmin tukevia toimintatapoja ehkäisevät ongelmien pahenemista. Esimerkiksi juuri erilaiset työpajakokeilut heikosti menestyvien ja motivoituneiden opiskelijoiden opintojen edistämiseksi on osoittautunut yhdeksi toimivaksi tavaksi tukea opiskelijaa hänen opinnoissaan. (Nurmi 1997: 271.)

7 Oppimisen tukitoimet

Opiskelijat voivat opintojensa aikana käydä läpi hyvin monenlaisia ongelmia ja haasteita. Ammattiopistoissa on nykypäivänä paljon lähtötasoltaan ja tavoitteiltaan erilaisia opiskelijoita. Osa suorittaa samalla lukio-opintoja, osalla voi olla taustalla jokin toinen ammattitutkinto, jollakin voi olla todettuna jokin oppimisvaikeus tai lieviä oppimisen ongelmia, osa voi puolestaan olla huippulahjakkaita joissakin tiedoissa tai taidoissa ja joillakin voi olla jotain elämänhallintaan tai sosiaalisiin suhteisiin liittyviä ongelmia. Olipa opiskelijan lähtötaso tai tilanne mikä tahansa, voi jossakin opintojen vaiheessa eteen tulla tilanne, jolloin opiskelua on jollakin tapaa yksilöllistettävä.

Vaikka seuraavaksi esitellään erilaisia oppimisen tuen muotoja, on opintojen tukemisessa tarpeen mukaan otettava huomioon myös opiskelijan elämänhallintaan liittyvien ongelmien suhde opiskelun ongelmiin ja miten opiskelijan elämänhallintaitoja voitaisiin kehittää. Mikäli oppimisen ongelmat johtuvat esimerkiksi opiskelijan väsymyksestä, on oppimisen tukemisessa tärkeää muistaa myös opiskelijan arkipäiväisten elämänhallintaitojen edistäminen. Väsymys voi johtua nuoren kyvyttömyydestä ymmärtää esimerkiksi säännöllistä päivärytmiä ja ateriaritmiä ja niiden suhdetta koulussa jaksamiseen. Myös luottamus omaan osaamiseen voi olla

vähäistä, jolloin opiskelijan vähäinen usko omiin kykyihin selviytyä haasteista hankaloittaa entisestään oman elämän hallintaa. Oppimisen tukitoimenpiteiden onkin hyvä pyrkiä auttamaan opiskelijoita kokonaisvaltaisesti heidän ongelmissaan.

Kähkösen mukaan ammatillisen opettajan on osattava suunnitella ja toteuttaa opetus- ja oppimistilanteita erilaisille oppijoille. Ammatinopettajan tehtävä on toimia opiskelijan motivoijana, ohjata opiskelijan oppimisprosessia ja itseohjautuvuutta ja ohjata opiskelijaa ammatin käytännön tietojen ja taitojen hankinnassa. (Kähkönen, 2009: 29.) Oppimisen tuen tavoitteena on muun muassa varmistaa opiskelijan valmistuminen suunnitellussa ajassa ja luoda mahdollisimman hyvät mahdollisuudet opiskelijan työllistymiselle (Oppimisen tuen suunnitelma: 9).

7.1 Erityisen tuen tarve ja oppimisen tukeminen

Oppimisen tukitoimenpiteet ovat yleensä yksilöllistettyjä, sillä tällöin varmistetaan, että opiskelija saa juuri sitä apua, mitä tarvitsee. Opiskelijan erityisen ohjauksen tarve kartoitetaan selvittämällä opiskelijan tilannetta olemassa olevien taustatietojen ja kokemusten pohjalta sekä erilaisten kartoitusten ja haastattelujen avulla. Mikäli opiskelijan ongelmista ei ole riittävästi ennakkotietoa saatavilla, erityisopetuksen tarpeen määrittelyssä korostuu opettajien, ryhmänohjaajan, opinto-ohjaajan ja opiskelijahuollon rooli. Heidän tietojensa pohjalta päätetään, onko opiskelijan tarpeen saada erityisopetusta, jolloin laaditaan kirjallinen HOJKS eli henkilökohtaisen opetuksen järjestämisen suunnitelma. Tärkeää onkin ennakoida opiskelijan erityisopetuksen tarve ja toimia tarpeen vaatiessa nopeasti, jotta voidaan antaa opiskelijalle opintojen etenemistä kannustavaa tukea. (Miettinen, Piha, Pynnönen 2009: 57-62.)

Oppimisen tuen suunnitelmassa tavoitteeksi on asetettu, että erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden ammatillinen koulutus toteutettaisiin ensisijaisesti samoissa ryhmissä muiden opiskelijoiden kanssa. Käytännössä oppimisen tukemista voidaan kuitenkin toteuttaa joustavasti myös erikokoisissa ryhmissä antamalla tukiopetusta. Erityisen tuen tarpeeseen on useissa ammattioppilaitoksissa kehitetty oppimisstudio, jossa opiskelija saa tukea ammatillisiin aineisiin tai ammattitutkintoa täydentäviin aineisiin. Oppimisstudioon voi tulla yksittäisiksi kerroiksi tai vaikka kokonaiseksi jaksoksi ja siellä opiskellaan pienissä ryhmissä tai yksin. Oppimisstudiossa opiskelijat voivat saada esimerkiksi lukiopetusta tai vahvistaa omia lukemisen ja kirjoittamisen taitojaan. Mikäli opiskelijalla on todettu jokin oppimisvaikeus, voi hän hyötyä oppimisstudion kaltaisesta lisäohjauksesta ja tuesta tietyissä oppiaineissa. (Oppimisen tuen suunnitelma: 33-34.)

Oppimisen tuen menetelmiin kuuluu myös pienryhmäopetus, joka on hyödyllinen sellaisille opiskelijoille, jotka oppivat paremmin pienemmässä ryhmässä kuin perinteisessä luokkaopetuksessa. Pienryhmä voi lisätä opiskelijoiden rohkeutta jakaa heidän henkilökohtaisia mielipiteitään ja ajatuksiaan, mikä voisi suuremmassa ryhmässä tuntua liian ylivoimaiselta. Pienryhmäopetuksessa korostuu asioiden kertaaminen. Pienryhmässä voidaan myös hyödyntää opiskelijoiden erilaista osaamista ja vahvuuksia, jolloin vuorovaikutteisuus lisääntyy. (Oppimisen tuen suunnitelma: 9, 33-34; Pruuki 2008: 65). Pienryhmä luo avoimemman ja turvallisemman oppimisympäristön etenkin sellaisille opiskelijoille, joilta voi löytyä erilaisia oppimisvaikeuksia, sosiaalista sopeutumattomuutta tai motivoitumattomuutta. Pienryhmäopetuksessa opiskelijan ja opettajan välille on mahdollista syntyä myös luottamuksellisempi suhde, jolloin opettajan on helpompi saada kokonaisvaltaisempi kuva opiskelijan elämäntilanteesta. (Innovatiiviset työpajat ammattioppilaitoksissa.) Lisäksi pienryhmäopiskelun etu on, että se yleensä lisää myös opiskelijan vastuunottoa oppimisesta sekä kehittää opiskelijoiden tiedonhaun ja -tuottamisen taitoja. (Pruuki 2008: 65.)

Myös samanaikaisopetusta voidaan hyödyntää yhtenä oppimisen tuen muotona. Samanaikaisopetuksen periaatteena on, että luokassa on lisäresurssina toinen opettaja tai erityisopettaja, joka avustaa ja kehittää erilaisia opetuksen ja oppimisen tukitoimia erityisesti sitä tarvitseville opiskelijoille, mutta samalla pyrkii edistämään koko ryhmän oppimista (Oppimisen tuen suunnitelma: 9, 33-34.)

7.2 Työpajat ammatillisissa oppilaitoksissa

Aiemmin jo esiteltiin yleisellä tasolla oppimisen tukitoimenpiteinä oppimisstudioita, pienryhmäopetusta sekä samanaikaisopetusta. Näistä kaikista oppimisen tuen muodoista voidaan käyttää myös nimitystä työpaja, joita on alettu ottaa käyttöön eri ammattioppilaitoksissa. Työpaja ei siis välttämättä ole fyysinen, erillinen työpaja, vaan työpaja-nimitystä voidaan käyttää samanaikaisopetuksesta tai opiskelijahuollon tehostamisesta aina erillisessä tilassa toimivaan käytännönläheiseen työpajaan saakka. Tämän kappaleen tarkoituksena on esitellä tarkemmin erilaisia työpajojen mahdollisuuksia oppimisen tukitoimena perustuen Opetushallituksen julkaisemaan loppuraporttiin Innovatiivisista työpajoista ammattioppilaitoksissa.

Loppuraportin mukaan Innopajojen tarkoituksena oli ammatillisen ohjauksen lisäksi pureutua opiskelun ongelmien taustatekijöihin, joita yleensä ovat opiskelijan henkilökohtaiset ongelmat. Innopajoilla pyrittiin vahvistamaan opiskelijan elämänhallintaitoja, lisäämään opiskelumuotiota, sitoutumista opintoihin, yhteistyötaitoja ja hyvän itsetunnon kehittymistä sekä ehkäisemään syrjäytymistä. Innopajat tähtäsivät yksilöllisten ja monipuolisten opiskelumahdollisuuksien tarjoamiseen ja niiden yhtenä tavoitteena oli myös pyrkiä ennakoimaan opiskeli-

joiden tuen tarvetta. Tavoitteena oli myös, että opiskelijoiden tarvitsisi mahdollisimman vähän poiketa normaaliopetuksesta, jotta erityistä tukea saavat opiskelijat eivät leimautuisi oppilaitoksessa. (Innovatiiviset työpajat ammatillisissa oppilaitoksissa.)

Innovatiiviset työpajat eri ammattioppilaitoksissa oli suunnattu erilaisissa tilanteissa oleville opiskelijoille ennaltaehkäisevästä toiminnasta korjaavaan toimintaan, eli potentiaalisesti opiskelun tukitoimia tarvitsevista opiskelijoista aina koulunsa keskeyttämisvaarassa oleviin tai jo keskeyttämisspätöksen tehneisiin opiskelijoihin. Opiskelijoilla oli taustojensa ja ominaisuuksiensa vuoksi hyvin eritasoisia tuen tarpeita. Riippuen opiskelijoiden ongelmien laajuudesta opiskelijat saivat hyvin yksilöllisesti räätälöityjä tukimuotoja. (Innovatiiviset työpajat ammatillisissa oppilaitoksissa.)

Pajoja kehitettiin eri tarkoituksiin. Osa tähtäsi opiskelijoiden opintojen aloituksen tukemiseen, koska opintojen aloittamisvaihe ja opintoihin kiinnittyminen on todettu opintojen keskeyttämisen kannalta kriittiseksi vaiheeksi. Jos heti opintojen alussa opiskelijoille tarjotaan ohjausta, sitoutuvat opiskelijat paremmin opintoihinsa. Osa pajoista oli puolestaan suunnattu opiskelijoille, joilla oli runsaasti poissaoloja tai jokin oppimisvaikeus ja osa taas niille, jotka olivat keskeyttämisvaarassa tai jo keskeyttäneet opintonsa. Pajoissa opiskelijat saivat suorittaa rästiin jääneitä opintojaan, opintojaksoja tai jopa koko tutkinnon. Innopajoissa kiinnitettiin huomiota myös työelämässä tarvittaviin yleisiin ominaisuuksiin, kuten säännöllisyyteen, vastuullisuuteen, ryhmätyötaitoihin sekä oman elämän hallintaan ja suunnitelmallisuuteen. Opiskelijoiden pajatyöskentelyyn osallistuminen vaihteli opiskelijan tilanteen mukaan. Osa opiskelijoista kävi pajoissa yksilöllisessä tukiopetuksessa normaaliopetuksen lisäksi tai vaihtoehtoisena opiskelumuotona. Osa opiskelijoista puolestaan opiskeli kiinteässä pajaryhmässä pidempijaksoisesti. (Innovatiiviset työpajat ammatillisissa oppilaitoksissa.)

Kaikkien projektien yhteisenä tekijänä oli opiskelijalähtöisyys. Innopajojen avulla pyrittiin etsimään jokaiselle tukea tarvitsevalle opiskelijalle yksilöllisiä ratkaisuja, oppimispolkuja. Opiskelijoille tehtiin yksilöllisten tarpeiden mukaiset opiskelusuunnitelmat, joiden toteutusta seurattiin säännöllisesti. Projekteissa tuli myös voimakkaasti esille opiskelijoiden tarve saada keskustella aikuisen kanssa, jolla on halua kuunnella ja ohjata opiskelijaa hänen asioissaan ja ongelmissaan. Yleisesti opiskelijat halusivat keskustella elämäänsä liittyvistä asioista, kuten raha-asioista, alkoholista sekä seurustelu- ja opiskeluvaikeuksista. Joissakin projekteissa päädyttiin palkkaamaan jopa nuorisotyöntekijä kuuntelijan rooliin. (Innovatiiviset työpajat ammatillisissa oppilaitoksissa.)

Projektien tavoitteena oli tarjota joustavia opiskelumahdollisuuksia, pienryhmätoimintaa ja vaihtoehtoisia oppimisympäristöjä. Pajatoiminta perustui yleensä käytännön harjoittelulle eli

oli hyvin työpainotteista. Työpainotteisuuden kautta kyettiin vahvistamaan opiskelijoiden työelämässä vaadittavia valmiuksia. Projektien ohjauksessa pyrittiin huomioimaan opiskelijoiden yksilöllisyys, käytännönläheisyys, nuoria motivoivat ja kiinnostavat työskentelytavat, kuten erilaiset työelämään suuntautuvat projektit. Tärkeänä työpajoissa pidettiin opiskelijoiden vastuunottamista ja motivoimista henkilökohtaisten oppimis- ja elämänhallintasuunnitelmien avulla. Joissakin projekteissa otettiin käytännöksi poissaolojen korvaaminen ylimääräisten työharjoittelujen avulla, mikä motivoi useita opiskelijoita. (Innovatiiviset työpajat ammatillisissa oppilaitoksissa.)

Joissakin projekteissa otettiin käyttöön selkeät poissaolokäytänteet, eli määriteltiin sallittujen poissaolojen määrä, joista tiedotettiin sekä opiskelijoita että koko henkilökuntaa. Poissaoloja seurattiin esimerkiksi INTRANET -tietokoneohjelman avulla. Käytäntöön kuului myös poissaolojen seurauksena tehdyt ilmoitukset KELA:lle opiskelijoiden opintotukikelpoisuudesta. Projekteissa, joissa oli tiukasti määritelty poissaolomäärät ja sen seurantaan liittyvät käytänteet, tuottivat tulosta, sillä opiskelijoiden poissaolot vähenivät ja todelliset ongelmatapaukset erottuivat paremmin joukosta. (Innovatiiviset työpajat ammatillisissa oppilaitoksissa.)

Yleensä projektit edellyttivät koko oppilaitoksen henkilöstön osallistumista ja vastuunottamista opiskelijoiden opintojen tukemisessa ja edistämässä. Osassa kouluja opettajille ja opiskelijahuollon henkilöstölle järjestettiin erilaisia tiimi-, henkilöstö-, työssäoppimis- ja erityisopetuskoulutuksia sekä koulutuksia opiskelijan kohtaamisesta, oppimisvaikeuksien vaikutuksista opiskeluun, HOJKS:n laatimisesta, päihde- ja mielenterveysongelmista sekä syrjäytymisen ehkäisystä. Joissakin innopajaprojekteissa otettiin myös käytännöksi tutoropettajan pitämät vakituiset viikoittaiset tutortunnit, jotka todettiin hyödylliseksi opiskelijoiden opintojen edistämiseksi. Tutoropettaja toimi sekä opinto-ohjaajan että ryhmänohjaajan tukihenkilönä. Pääsääntöisesti kaikki innopajaprojektit olivat onnistuneita ja sekä opiskelijat että opettajat olivat tyytyväisiä tuloksiin. (Innovatiiviset työpajat ammatillisissa oppilaitoksissa.)

Yleisesti voidaankin todeta, että käytännönläheisten työpajojen tavoitteena on tarjota opiskelijakeskeisiä ja joustavia opetusmenetelmiä, kuten yksilö- ja pienryhmäopetusta, lisätä tukiovetusresursseja sekä parantaa opiskelijahuollon reagoitokykyä ja nopeaa puuttumista opiskelijan ongelmiin. Mitä tahansa oppimisen tukitoimenpidettä hyödynnetäänkään, kannattaa jokaiselle ohjausta saavalle opiskelijalle määritellä oppimisen yksilölliset tavoitteet. Joissakin tapauksissa opiskelijan oppimisvaikeudesta riippuen voidaan oppimistavoitteita, opetusta, ohjausta ja opetusjärjestelyjä joutua mukauttamaan opiskelijälähtöisesti. Pyrkimyksenä kuitenkin on, että opiskelijan oppimisen ongelmat pystytään ratkaisemaan mahdollisimman yksinkertaisilla ja opiskelijan oppimista edistävillä toimenpiteillä. (Miettinen ym. 2009:62-64.)

Kauneusstudio mahdollistaa erityisen ohjauksen tarpeen ennakoinnin ja auttaa opiskelijan opintojen tukemisessa erityisesti silloin, jos näyttää siltä, että opiskelija on vaarassa jäädä pahasti jälkeen opinnoissaan. Kauneusstudion toimintaan ei kuitenkaan kuulu varsinainen erityisopetus, vaikka Kauneusstudion tarkoituksena onkin opiskelijoiden oppimisen tukeminen ja ohjaaminen. Tarkoituksena on esimerkiksi saada paljon poissaollut opiskelija mahdollisimman pian takaisin opintojen pariin, jotta kynnyks opiskeluun ei kasvaisi liian suureksi. Erityisopettajan koulutuksen saanut henkilö puolestaan huolehtii varsinaisesta erityisopetuksesta, mikäli opiskelijalle sellainen katsotaan tarpeelliseksi. Seuraavassa kappaleessa esitellään tarkemmin Kauneusstudion toimintaperiaatteita.

8 Kauneusstudio

Kauneusstudio on Stadin ammattiopiston oppimisen ja opiskelun tukemiseen tarkoitettu työpaikka, johon opiskelijat voivat tulla joko oma-aloitteisesti tai opettajan, ryhmänohjaajan tai opinto-ohjaajan aloitteesta. Kauneusstudion tarkoitus on tarjota opiskelijoille tukea ja ohjautusta ammatillisissa aineissa sekä tarjota mahdollisuus ammattiaineiden kertaukseen sekä poissaoloista aiheutuneiden puuttuvien tietojen ja taitojen täydentämiseen. Tarve asioiden kertaamiseen voi lähteä opiskelijasta itsestään. Myös niiden tuntien opettaja, joilta opiskelija on ollut poissa, voi arvioida kertaamisen tarpeen. Joskus poissaoloja on voinut kertyä niin paljon, että opiskelijalta on jäänyt suorittamatta kokonainen opintojakson osa tai mahdollisesti koko opintojakso. Tällöin opiskelija voi suorittaa kokonaisen puuttuvan opintojakson Kauneusstudiossa. Kauneusstudion tehtävä on siis tarjota joustavia opiskelumahdollisuuksia opiskelijoille heidän opintojensa edistämiseksi.

Stadin ammattiopiston Kauneusstudion pyrkimys on edistää opiskelijan kykyä huolehtia omista opinnoistaan sekä ohjata heitä tiedostamaan erilaiset arvot ja normit, jotka velvoittavat opiskelijoita toimimaan koulun sääntöjen mukaisesti ja ylipäättään yleisesti hyväksytyllä tavalla. Kauneusstudion tarkoitus on myös lisätä opiskelijoiden sosiaalistumista opiskeluyhteisöön ja työelämään. Monelle opiskelijalle tämä tarkoittaa yksinkertaisesti sitä, että opiskelija oppii ilmoittamaan poissaoloistaan, tulee ajoissa kouluun, pitää kiinni sovituista tavoitteista sekä noudattaa muita koulun ja työelämän sääntöjä. Kun opiskelija saa jälleen otteen omasta elämästään, opinnot alkavat edistyä ja omat tiedot ja taidot alkavat jälleen karttua, myös opiskelumotivaatio lisääntyy onnistumisien kautta.

8.1 Toiminta Kauneusstudiossa

Kauneusstudiossa työskentely perustuu enimmäkseen ammatillisten aineiden käytännön harjoitteluun Stadin ammattiopiston kauneudenhoitoalan tiloissa yleensä omalle mallille eli itse

hankitulle asiakkaalle. Kauneusstudio ei ole siis mikään erillinen, oppilaitoksen ulkopuolella toimiva työpaja. Opiskelijat harjoittelevat niitä hoitoja, joissa tarvitsevat harjoitusta, eli jos he ovat esimerkiksi olleet paljon poissa tietyiltä tunneilta. Tällä hetkellä yksi toiminnan kompastuskivi on, kun opiskelijoilla ei ole aina omaa mallia, joille he voisivat hoitoja harjoitella. Kyselyn yhtenä tarkoituksena olikin kartoittaa, kuinka moni opiskelija haluaisi harjoitella hoitoja ulkopuoliselle asiakkaalle, eli asiakaspalvelun kautta valmiiksi hankitulle asiakkaalle. Mikäli Kauneusstudioon otettaisiin asiakaspalvelun kautta asiakkaita, voisi se myös sitouttaa opiskelijoita käymään paremmin Kauneusstudiossa, sillä tällä hetkellä ongelmana on, että opiskelijat ovat paljon poissa myös Kauneusstudiosta. Lisäksi se voisi lisätä opiskelijoiden vastuunottamista koulunkäynnistä sekä kasvattaa motivaatiota opiskelua ja oppimista kohtaan.

Mikäli opiskelija on ollut syystä tai toisesta pitkään poissa koulusta ja hän päättää jatkaa opintojaan, voi hän tulla ensin Kauneusstudioon kertaamaan opintoja, jotta varsinaisten opintojen jatkaminen olisi helpompaa. Kauneusstudiossa opiskelu tapahtuu pääsääntöisesti opiskelijan omalla ajalla, eli opiskelija ei voi olla poissa muilta lukujärjestykseen merkityiltä tunneilta, mikäli asiasta ei erikseen sovita ryhmänohjaajan tai aihetta opettavan opettajan kanssa. Yhtenä selvitettävänä asiana kyselyssä kuitenkin oli, olisiko opiskelijoilla kiinnostusta suorittaa opintojaksojen osia vaihtoehtoisesti Kauneusstudiossa, jolloin opiskelu tapahtuisi pienryhmässä. Tämä auttaisi erityisesti niitä opiskelijoita, jotka kokevat isomman ryhmän opiskelua häiritsevänä tekijänä.

Tällä hetkellä Kauneusstudiossa ei anneta lainkaan erillistä teoriaopetusta, mutta periaatteessa Kauneusstudiossa on myös mahdollisuus kerrata teoriaopintoja, jos opiskelija kokee sen tarpeelliseksi. Kyselyllä haluttiin myös selvittää, onko opiskelijoiden joukossa paljon sellaisia opiskelijoita, jotka kokisivat tarvitsevansa enemmän ohjausta teoriaopintoihin. Kauneusstudiossa voi suorittaa myös tekemättä jääneitä teoriakokeita. Tällöin ryhmänohjaaja tai ainetta opettava opettaja toimittaa Kauneusstudion opettajalle kokeen, jonka opiskelija tekee Kauneusstudiossa.

Kauneusstudiossa opiskelijat voivat myös suorittaa puuttuvia opintojaksojen taitonäytteitä, joilla he osoittavat oman osaamisensa tietystä opintojaksosta käytännössä. Opiskelijat voivat tulla myös harjoittelemaan Kauneusstudioon taitonäytettä varten, mikäli opiskelija tai opettaja kokee sen tarpeelliseksi, jotta opiskelija läpäisee taitonäytteen. Varsinkin runsaat poisolot saattavat lisätä tarvetta lisäohjaukselle.

Myös samanaikaisopetuksen soveltaminen yhtenä oppimisen tuen muotona on yksi Kauneusstudion toimintatavoista. Mikäli ryhmänohjaaja tai joku muu opettaja huomaa, että jollakin opiskelijalla ilmenee henkilökohtaisemman lisäohjauksen tarve, hän voi pyytää Kauneustu-

dion opettajaa samanaikaisopettajaksi niille tunneille, joissa apua tarvitaan. Vaikka Kauneustudion opettaja ei ole erityisopettaja, voi hän silti osallistua samanaikaisopetukseen ja avustaa ja ohjata tukea tarvitsevia opiskelijoita tunneilla, jolloin he saavat henkilökohtaisempaa ohjausta. Tämä edistää koko ryhmän oppimista, sillä kaikkia oppimista estäviä tekijöitä pyritään minimoimaan. Esimerkiksi, jos opiskelijalla menee jonkin uuden asian omaksumiseen enemmän aikaa, saattaa se viedä aiheita opettavan opettajan aikaa muiden opiskelijoiden ohjaamiselta, jolloin samanaikaisopettaja oppimisen edistäjänä tulee tarpeelliseksi.

8.2 Kauneustudion käytänteet

Kauneustudion tarkoitus on mahdollisimman hyvin tukea ja ohjata opiskelijan työskentelytapoja ja opiskelumenetelmiä. Jotta opiskelun tukeminen onnistuisi mahdollisimman hyvin, on opiskelijan, ryhmänohjaajan ja Kauneustudion opettajan etujen mukaista, että suoritettavat opinnot ja suunnitelma Kauneustudioon osallistumisesta dokumentoidaan jotenkin. Käytännöksi on otettu lähete, jonka kanssa jokainen opiskelija tulee Kauneustudioon (Liite 1). Lähetteen laativat ryhmänohjaaja ja opiskelija sekä tarvittaessa opinto-ohjaaja yhdessä sen pohjalta, mitä suorituksia opiskelijalta mahdollisesti puuttuu tai mihin opiskelija tarvitsee lisää ohjausta.

Opiskelijalle voidaan laatia mahdollisimman tarkka suunnitelma niistä opinnoista, joita hän Kauneustudiossa suorittaa, varsinkin jos suoritettavaa on paljon (Liite 2). Tällöin opiskelija ja opettaja pysyvät paremmin perillä, mitä opiskelijan tulee suorittaa saadakseen puuttuvat suoritusmerkinnät. Jos opiskelija tulee Kauneustudioon harjoittelemaan saadakseen lisää ohjausta, on silloinkin hyvä kirjata ylös, mitä opiskelijan tulee harjoitella. Lisäksi Kauneustudion opettaja voi laatia yhdessä opiskelijan kanssa tarkan viikkosuunnitelman lähetteen pohjalta (Liite 3), jolloin opiskelija tietää tarkalleen, milloin hänen pitää tulla Kauneustudioon ja mitä hän siellä suorittaa ja miten tunnit sulautuvat muiden opintojen joukkoon.

Kun opiskelija on käynyt Kauneustudiossa, lähetteeseen kirjataan ylös, mitä sillä kerralla tehtiin sekä palautetta opiskelijan osaamisesta ja siitä, miten hän on edistynyt. Tällöin pysytään ajan tasalla opiskelijan suorituksista ja osaamisen kehittymisestä. Jatkuvan seurannan avulla pystytään arvioimaan, miten paljon opiskelijan tulee käydä Kauneustudiossa. Kauneustudion opettajan on siis tärkeää pitää päiväkirjaa jokaisesta ohjauskerrasta ja läsnäolijoista sekä heidän suorituksistaan.

Kauneustudiossa korostetaan myös opiskelijan omaa vastuuta opinnoistaan ja oman elämänsä hallinnasta. Toisen asteen koulutus on askel kohti aikuisuutta ja omista asioista huolehtimista sekä vastuun ottamista. Vaikka Kauneustudion tarkoitus on tarjota opiskelijalle tukea ja oh-

jausta, on opiskelijan etu, että Kauneusstudioissa vastuuta siirretään myös opiskelijalle eikä tarjota enää kaiken kattavaa huolenpitoa opiskelijan asioista. Tämä tarkoittaa, että opiskelijan tulee itse osallistua aktiivisesti Kauneusstudion tunneille, ottaa aktiivisesti selvää, mitä hänen tulee tunneilla harjoitella sekä ilmoittaa henkilökohtaisesti poissaoloistaan kuin myös osallistumisestaan Kauneusstudion tunneille.

9 Kyselytutkimuksen tavoitteet ja menetelmät

Ajatus kyselytutkimuksesta lähti liikkeelle tarpeesta kehittää Stadin ammattiopiston Kauneusstudion toimintaa. Syksyllä 2013 alkanut Kauneusstudio oli jatkumoa aiemmin toimineelle Taistostudiolle. Koska Kauneusstudion tarkoitus on olla nimenomaan opiskelijälähtöinen sekä opiskelijan opintoja edistävä työpaja, haluttiin kyselyllä kartoittaa opiskelijoiden ajatuksia Kauneusstudion kehittämiseksi. Päättökäsittelemänä oli Kauneusstudion toiminnan kehittäminen, johon kyselyllä pyrittiin saamaan vastauksia. Kysymykset muotoutuivat kehittämis-kohteita pohdittaessa. Kyselyssä pyrittiin muun muassa selvittämään, olisiko Kauneusstudion toiminnan laajentamiselle kysyntää. Lisäksi haluttiin selvittää, ovatko opiskelijat kokeneet Kauneusstudion hyödylliseksi ja onko Kauneusstudio nykyisessä muodossaan hyvin järjestetty. Vaikka päätökäsittelemänä oli Kauneusstudion kehittäminen, haluttiin myös kyselyn avulla tutkia opiskelijoiden opiskelumotivaatiota ja onko motivaatiolla yhteyttä opiskelijoiden runsaisiin poissaoloihin. Lisäksi selvitettiin opiskelijoiden tarvetta lisätuelle ja -ohjaukselle. Näistä kysymyksistä muotoutuikin opinnäytetyön alatutkimusongelmat.

Koska tarkoituksena oli kehittää Kauneusstudiota opiskelijälähtöisesti, valittiin kyselyn otokseksi kaikki Stadin ammattiopiston kosmetologiosaston opiskelijat. Kyselyssä ei katsottu tarpeelliseksi kysyä vastaajien taustatietoja, esimerkiksi, millä vuosikurssilla opiskelija opiskelee, sillä kyselyssä haluttiin säilyttää mahdollisimman hyvin vastaajien anonymiä jotta pelkätään tutkimuksen eettisyyden takia. Kyselyssä korostettiin vastaajille, että kysely tehdään ja vastaukset käsitellään täysin anonymisti ja luottamuksellisesti eikä vastaajien henkilöllisyyttä tulla käsittelemään missään vaiheessa.

Kyselyn teettämiseen anottiin tutkimuslupa Helsingin kaupungin opetusvirastolta (liite 4), koska osa tutkimukseen vastanneista opiskelijoista oli alaikäisiä. Lisäksi alaikäisten opiskelijoiden huoltajilta anottiin lupa kyselyyn vastaamiseen (liite 5). Tutkimusaineisto kerättiin helmi-maaliskuun aikana Stadin ammattiopistossa kosmetologiosaston opiskelijoilta. Kyselytutkimus tehtiin kvantitatiivisin menetelmin. Kvantitatiivinen kyselylomake (liite 6) oli perusteltu valinta, jotta saataisiin suurempi aineisto ja opiskelijat saivat vastata nimettöminä, jolloin vastaamisen kynnys alenisi arkoja asioita käsittelevien kysymysten kohdalla. Oletuksena oli myös, että opiskelijat vastaisivat rehellisemmin kysymyksiin, kun he saivat tehdä sen

nimettöminä. Lomakkeessa käytettiin strukturoituja ja avoimia kysymyksiä. Otoksen ikäryhmän takia strukturoidut kysymykset katsottiin hyväksi vaihtoehdoksi, sillä se helpottaisi vastaamista. Avoimia kysymyksiä käytettiin, koska haluttiin antaa opiskelijoille mahdollisuus täydentää vastauksiaan ja lisätä näin tutkimuksen validiteettia.

Kyselylomake (liite 6) jaettiin kolmeen osa-alueeseen ja se rakennettiin niin, että kysymykset lähtivät liikkeelle ensin yleisestä asiasta, johon kaikki vastasivat ja loppuun jätettiin kysymykset niille opiskelijoille, jotka olivat jo käyneet Kauneusstudiossa. Jaottelun tarkoituksena oli lähteä liikkeelle helpommista kysymyksistä, jotta vastaajat pääsisivät kyselyyn sisälle ja lopun vaikeampiin ja henkilökohtaisempiin kysymyksiin olisi helpompi vastata. Kyselystä tehtiin tarkoituksella melko laaja, koska tavoitteena oli pyrkiä Kauneusstudion toiminnan kehittämiseen, jotta saataisiin mahdollisimman monipuolinen aineisto kehittämistoimenpiteitä ajatellen. Alkuun kysely oli tarkoitus teettää kaikille noin sadalle kosmetologiosaston opiskelijalle, mutta koska noin kolmekymmentä opiskelijaa oli työssäoppimisjaksolla kyselyn teettämisen aikoihin, jäivät he kyselyn ulkopuolelle. Kyselyn ulkopuolelle jäi myös noin 15-20 opiskelijaa, sillä osa heistä oli kyselyn teettämishetkellä sairaana ja osa oli valmistuvia opiskelijoita, jotka eivät olleet käyneet Kauneusstudiossa, joten heidän ei ollut tarpeen vastata.

Kysely toteutettiin niin, että tutkija teetti kyselyn itse opiskelijoille heidän omilla tunteillaan. Aluksi tutkimuksen tarkoitus esiteltiin tutkittaville, jonka jälkeen annettiin vastausohjeet. Lisäksi kyselyyn osallistuneita kehoitettiin kysymään, mikäli he eivät ymmärtäisi jotakin kysymystä. Opiskelijoita pyydettiin palauttamaan kyselylomakkeet nimettöminä, satunnaiseen järjestykseen muovitaskuun.

10 Tutkimuksen eettisyys

Ihmistieteissä tutkittavien yksityisyys on yleensä tavalla tai toisella tutkimuksen kohteena ja sitä tutkijan on kunnioitettava. Tutkimusaineiston käsittelytapoja määrittävät erilaiset lait, kuten henkilötietolaki, julkisuuslaki ja useat muut erityislait. Henkilötietoja käsiteltäessä tulee ottaa huomioon, voidaanko yksittäistä henkilöä tunnistaa tiedoista helposti ja kohtuuttomitta kustannuksitta joko suoraan tai epäsuorasti. Mikäli henkilötietoja käsitellään, tulee pohtia, miten niitä käsitellään, kuka käsittelee ja missä tietoja säilytetään. Kaikissa henkilötietojen käsittelyn vaiheissa tulee noudattaa henkilötietolakia. Tärkeää on myös huomioida henkilötietolain tutkimuksen käyttötarkoitussidonnaisuus, jonka mukaan tutkimuksen aineistoa ei saa käyttää tutkimuksen alkuperäisen tarkoituksen asemasta muuhun tarkoitukseen. Tutkittavilla on myös oikeus säilyttää oma itsemääräämisoikeutensa, eli tutkittava saa itse päättää, osallistuuko hän tutkimukseen ja mitä tietojaan ja ajatuksiaan hän haluaa tutkimuk-

seen itsestään antaa. Ihmisiä ei saa siis tutkia salaa ja jokaiselta tutkittavalta tulee saada vapaaehtoinen suostumus tutkimukseen. (Kuula 2011: 75-93.)

Mikäli tutkimusaineistoa on luvattu käsitellä luottamuksellisesti ja se on mainittu tutkittavalle tutkimusta tehtäessä, tutkija ei voi antaa tutkimuksesta saatua aineistoa esimerkiksi kollegansa käyttöön. Aineiston jatkokäytöstä ja arkistoinnista voidaan kuitenkin erikseen sopia tutkittavien kanssa jatkotutkimuksia ajatellen. Tutkimusaineiston käsittelyyn liittyy myös tietojen salassapitovelvollisuus. Mikäli tutkija saa tietoonsa asioita, joiden selvittäminen esimerkiksi jollekin viranomaistaholle auttaisi tutkittavan elämäntilannetta, tarvitsee hän tutkittavalta luvan tietojen luovuttamiseen. Mikään ei siis estä tutkijaa neuvomaan tutkittavaa esimerkiksi käytettävissä olevien palveluiden hyödyntämisestä. (Kuula 2011: 75-93.)

Lisäksi tutkimuksen eettisyyden noudattamiseen kuuluu tutkittavien informointi. Mitä tutkimustapaa ikinä käytetäänkään, on tutkittaville annettava tietoa tutkimuksen aiheesta ja sen tavoitteista ja tarkoituksesta sekä tutkimusaineiston käytöstä ja sen käsittelijöistä. Ennen tutkimuksen aloittamista tutkimuksesta annettu informaatio on tärkeää, sillä se motivoi tutkimukseen osallistujia ja voi ratkaista, haluavatko ihmiset ylipäätään osallistua tutkimukseen. Tutkittaville on syytä kertoa, käytetäänkö tutkimuksessa suoria tai epäsuoria henkilötietoja ja miten tiedot suojataan ja hävitetään, jos niitä käytetään. Anonymisoinnin tarkoitus on, että yksittäistä tutkittavaa ei voi tunnistaa aineistosta helposti. Myös aineistonkeruun tapa ja se kuinka kauan tutkimukseen osallistuminen vie aikaa, on syytä kertoa tutkittaville. (Kuula 2011: 99-116.)

Aineistonkeruussa alaikäisiltä on huomioitava tutkimuseettisen neuvottelukunnan määrittelemät ohjeet siitä, milloin tutkimuksen teettämiseen alaikäiselle tutkittavalle tarvitaan huoltajan suostumus. Erillistä suostumusta ei tarvita, jos tutkimuksessa ei kerätä tunnisteellisia tietoja tutkittavista tai esimerkiksi koulun rehtori arvioi, että tutkimuksen teettäminen hyödyttää koulun normaalitoimintaa. (Kuula 2011: 149, 234.)

Tässä opinnäytetyössä ja kyselytutkimuksessa on otettu huomioon tutkimuksen eettinen puoli, koska kyselytutkimus tehtiin Stadin ammattiopiston opiskelijoille ja tutkimuksessa selvitettiin opiskelijoiden henkilökohtaisia asioita. Koska osa vastaajista oli alaikäisiä, tarvittiin kyselyn teettämiseen lupa Helsingin kaupungin opetusvirastolta. Lisäksi Helsingin kaupungin opetusvirasto edellytti lupa-anomusta tutkimukseen osallistumisesta myös alaikäisten opiskelijoiden huoltajilta.

Tutkimuksessa korostettiin tutkittaville, että tutkimukseen vastaaminen on täysin vapaaehtoista ja sen tarkoituksena on kehittää opiskelijoiden etujen nimissä Kauneusstudion toiminnat.

taa. Lisäksi kaikille vastaajille korostettiin, että kaikki vastaukset käsitellään anonyymisti ja luottamuksellisesti. Periaatteessa tutkimusvastausten käyttöoikeus on tutkimuksen eettisyyden mukaisesti ainoastaan tutkimuksen tekijällä, mutta tässä tutkimuksessa tulee pohtia myös tutkimuksen käyttötarkoitussidonnaisuutta sekä salassapitovelvollisuutta. Vastauksia analysoitaessa täytyy pohtia, onko tutkimuksen eettisyyden mukaista tiedottaa koulutuspäällikköä tai apulaisrehtoria tutkimuksessa esille nousseista mahdollisia jatkotoimenpiteitä vaativista asioista. Opiskelijoiden vastauksia ei periaatteessa kuitenkaan olisi mahdollista liittää kenenkään tiettyyn henkilöön, sillä tutkimuksessa ei kysytä edes taustamuuttujina mitään opiskelijoiden henkilötietoja. Jotta vastaajien anonyymiyys voitaisiin säilyttää mahdollisimman hyvin, jokainen vastaaja palauttaa kyselylomakkeensa kirjekuoreen satunnaiseen järjestykseen.

11 Kyselytutkimuksen tulokset ja analyysi

Kyselylomake löytyy kokonaisuudessaan liitteestä 6. Kyselylomakkeen vastaukset on analysoitu käyttäen SPSS-ohjelmaa. Kyselyyn vastasi yhteensä 55 opiskelijaa. Heistä 34 (62 %) ei ollut käynyt Kauneusstudiossa ja 21 (38 %) oli käynyt. Kaikista vastaajista kolmelle (5 %) oli suositeltu tai suunniteltu Kauneusstudion opintoja poissaolojen takia. Kaikki opiskelijat, yhtä lukuun ottamatta, olivat tunnollisesti vastanneet lähes jokaiseen kysymykseen ja ilahduttavan moni oli myös täydentänyt vastauksiaan avoimiin kysymyksiin. Koska opinnäytetyön päätutkimusongelmana oli Kauneusstudion kehittäminen, laadittiin kyselyyn muutama isompia kehittämistoimenpiteitä kartoittava kysymys, kuten opiskelijoiden halukkuus suorittaa vaihtoehtoisesti opintoja Kauneusstudiossa pienryhmässä tai aitoa kauneushoitolaan muistuttavassa työpaikassa. Kyselyssä oli myös pienempiä arkipäiväiseen toimintaan liittyviä kehityskysymyksiä, kuten opiskelijoiden toiveet ohjauksen järjestämisestä.

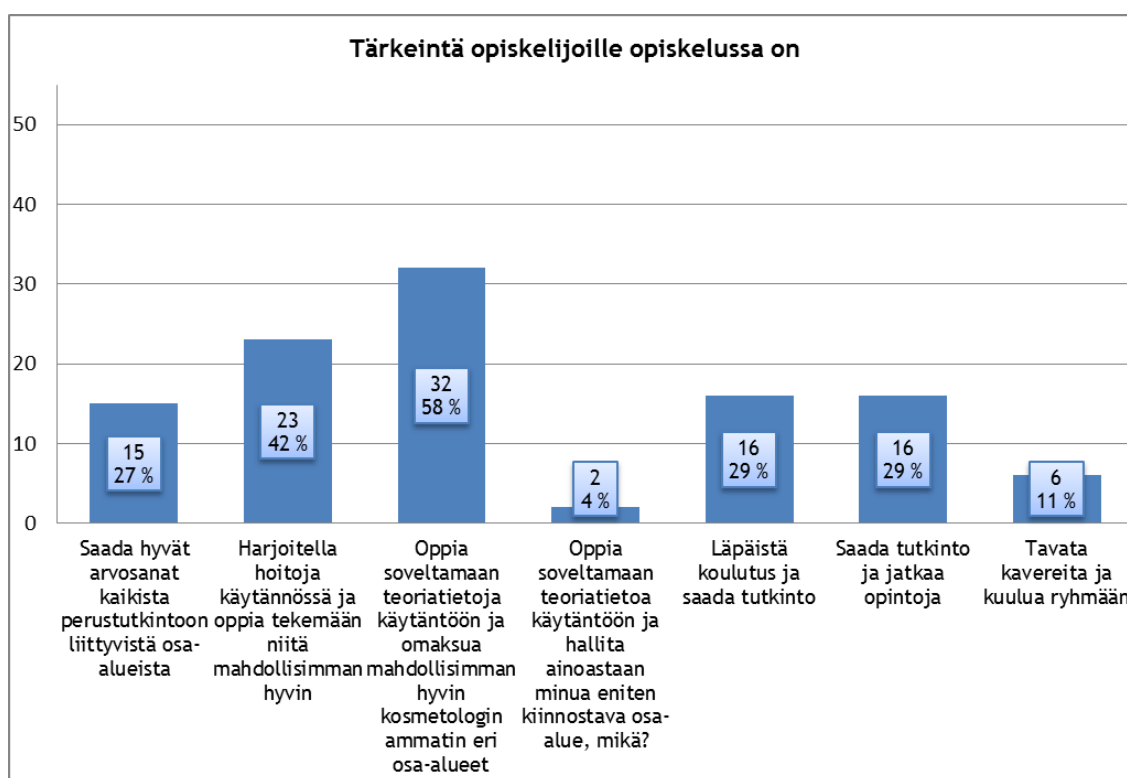
Alatutkimusongelmana puolestaan haluttiin selvittää, mikä opiskelijoille on tärkeintä opiskelussa eli minkälainen motivaatio ohjaa opiskelua ja kuinka innostuneita opiskelijat ovat opinnoistaan. Motivaatiota ja innostusta opiskelua kohtaan haluttiin myös verrata opiskelijoiden poissaoloihin ja selvittää, löytyykö niiden väliltä jokin yhteys. Lisäksi tutkittiin Kauneusstudiossa käyneiden opiskelijoiden innostuksen tasoa, eli onko Kauneusstudiossa käyvillä opiskelijoilla vähemmän innostusta opiskelua kohtaan kuin muilla. Kauneusstudion toiminnan kehittämiseen liittyen, mutta myös yleisellä tasolla haluttiin selvittää, kuinka monella opiskelijalla on todettu jokin oppimisvaikeus ja korreloiko se Kauneusstudiossa käymisen tai opiskeluinnotuksen puutteen kanssa. Lisäksi haluttiin selvittää, kokevatko opiskelijat tarvitsevansa lisää tukea ja ohjausta opinnoissaan ja haluaisivatko he hyödyntää Kauneusstudiota siinä tarkoituksessa.

11.1 Kyselyn ensimmäinen osa

Kyselyn ensimmäinen osion kysymykset (liite 6) olivat suunnattu kaikille kyselyyn osallistuneille opiskelijoille. Kysymyksiin 1-3 vastasivat kaikki 55 opiskelijaa, mutta kysymyksiin 4-7 yksi opiskelija oli jättänyt ilmeisesti epähuomioissa vastaamatta, sillä hän oli kuitenkin vastannut loppupään kysymyksiin, joten kysymyksiin 4-7 vastasi yhteensä 54 opiskelijaa. SPSS-ohjelma laski automaattisesti kysymysten ristiintaulukoinneissa, eli vertailtaessa kahta kysymystä toisiinsa, vastausmäärät suhteutettuna vastaajamäärään eli 54 opiskelijaan. Muissa taulukoissa vastaajamäärät on suhteutettu 55 opiskelijaan.

Kysymys 3

Kysymyksellä 3 oli tarkoitus kartoittaa opiskelijoiden motivaatiota. Vaihtoehtoja annettiin runsaasti, sillä opiskelumotivaatio on monitahoinen asia. Se, mikä opiskelijoille on tärkeintä opiskelussa, kertoo paljon heidän motivaatiostaan. (Kaavio 1.)

Kaavio 1: Opiskelijoille tärkeintä opiskelussa

Opiskelijoiden antamat vastaukset on suhteutettu kaikkiin vastaajiin (55), vaikka määrällisesti vastauksia tuli 110, sillä opiskelijat saivat valita useamman vastausvaihtoehdon. Vastaajista 32 (58 %) halusi oppia soveltamaan teoretietoja käytäntöön ja omaksua mahdollisimman hyvin kosmetologin ammatin eri osa-alueet, kuten erilaiset hoidot, anatomian ja fysiologian tiedot,

eri ihotaudit sekä raaka-ainepiippiin, tuotemyyntiin ja liiketoimintaan liittyvät asiat. Vastanesta opiskelijoista 23:lle (42 %) oli tärkeintä harjoitella hoitoja käytännössä ja oppia tekemään niitä mahdollisimman hyvin. Opiskelijoista 16:lle (29 %) tärkeintä oli läpäistä koulutus ja saada tutkinto muiden tärkeiden asioiden joukossa. Ainoastaan yksi (2 %) opiskelija oli valinnut sen ainoaksi tärkeimmäksi asiaksi opiskelussa. Yksi (2 %) opiskelija oli valinnut vaihtoehdot ”Läpäistä koulutus ja saada tutkinto” sekä ”Saada hyvät arvosanat kaikista kauneudenhoitoalan perustutkintoon liittyvistä osa-alueista”. Kenellekään vastaajista ei ollut pelkästään tärkeintä tavata kavereita ja kuulua ryhmään, vaan se oli yksi tärkeä asia muiden joukossa. Kukaan vastaajista ei ollut valinnut vaihtoehtoa ”Opiskelu ei ole minulle tärkeää”. (Kaavio 1.)

Alun perin kolmannen kysymyksen tarkoituksena oli kartoittaa vain yksi opiskelijoille tärkein asia opiskelussa. Kaikki opiskelijat eivät kuitenkaan osanneet valita vain yhtä tärkeintä asiaa, jolloin päädyttiin siihen, että jokainen voisi valita ne vaihtoehdot, jotka itselle tuntuivat tärkeimmiltä. Tämä voi kertoa myös opiskelijoiden motivaation hyvästä tasosta, sillä opiskelijat olivat kiinnostuneita opinnoistaan monipuolisesti. Kauppila (2003: 43) toteaaakin, että hyvin motivoituneella opiskelijalla on innostusta, halua ja kiinnostusta käyttää opiskeluun aikaa ja tehdä se kunnolla. Opiskelijoiden vastauksista nousi esille Kauppilan, Pruukin ja Engeströmin esille tuomia motivaation tasoja. Eniten opiskelijoilla oli vastausten perusteella sisäistä motivaatiota, sillä 58 % halusi oppia soveltamaan teoretietoa käytäntöön ja omaksua mahdollisimman hyvin kosmetologin ammatin eri osa-alueet. Sisäistä motivaatiota pidetään hyvänä motivaation tasona, koska opiskelijalla on aitoa kiinnostusta opiskeltavaa asiaa kohtaan ja sen ansiosta uudet opittavat asiat käsitellään syväsuuntautuneesti ja ne pyritään ymmärtämään kokonaisvaltaisesti. (Kauppila 2003: 44-47; Pruuki 2008: 21-22; Engeström 1990: 29.)

Isolle osalle vastaajista oli myös tärkeää tai tärkeintä harjoitella hoitoja käytännössä ja oppia tekemään niitä mahdollisimman hyvin. Tämä kertoo myös hyvästä motivaation tasosta ainakin siltä osin, että useimmat opiskelijat pitävät tärkeimpänä juuri käytännön taitojen oppimista mahdollisimman hyvin, koska niitä taitoja kosmetologin työssä vaaditaan. Toisaalta tämä vaihtoehto ei sisältänyt kokonaisvaltaista teoretiedon ja käytännön yhdistämistä, jolloin opiskelija ei välttämättä pyri opiskelemaan asioita niin syväsuuntautuneesti, mutta hänellä on kuitenkin kiinnostusta ja innostusta oppia tekemään käytännön töitä mahdollisimman hyvin.

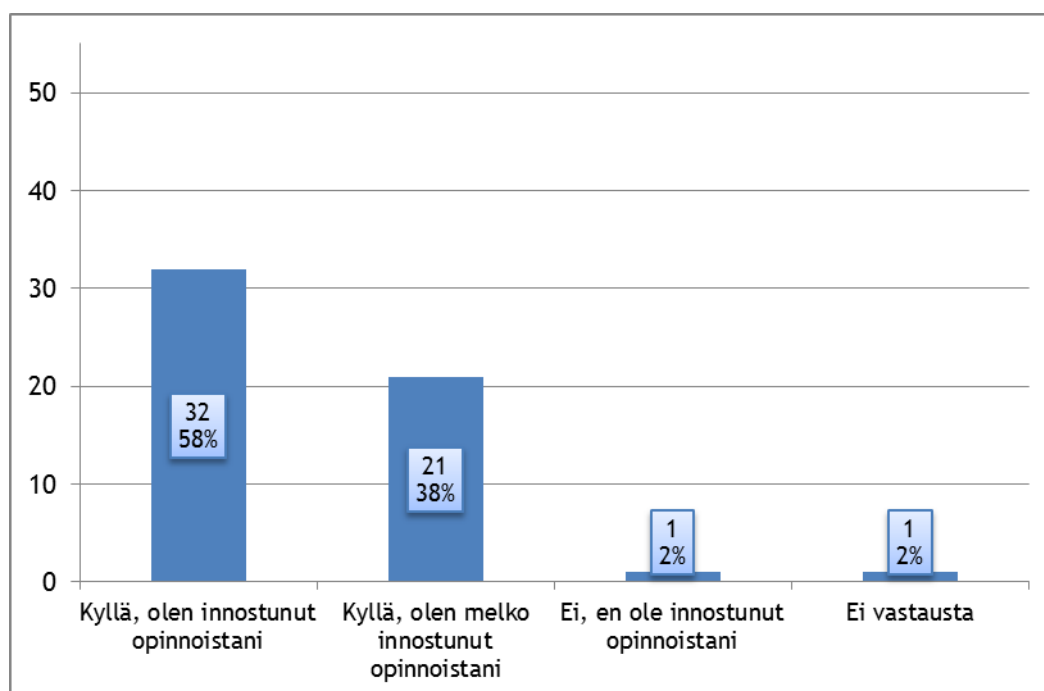
Opiskelijoista osan opintoja ohjasi myös selviytymis- ja saavutusmotivaatio, koska pari opiskelijaa oli valinnut ainoaksi ja tärkeimmäksi asiaksi ”läpäistä koulutus ja saada tutkinto”. Toisen heistä oli lisäksi valinnut ”saada hyvät arvosanat kaikista kauneudenhoitoalan perustutkintoon liittyvistä osa-alueista”. Tällöin heidän oppimisstrategiansa ovat todennäköisesti melko pintasuuntautuneet, eli asiat pyritään lähinnä opettelemaan ulkoa, jotta läpäistäisiin koe, kurssi tai koko koulutus eli saavutettaisiin jokin tavoite. (Kauppila 2003: 44-47; Pruuki 2008:

21-22.) Engeström (1990: 29) pitää sen kaltaista motivaatiota ongelmallisena sen takia, että asian varsinaista sisältöä ei välttämättä opi eikä opiskelija opi soveltamaan oppimiaan asioita käytäntöön.

Kuten motivaatiota käsittelevässä kappaleessa Kauppila ja Pruuki totesivat, myös sosiaaliset tekijät voivat ohjata opiskelijoiden motivaatiota. Tällöin asioita opiskellaan, jotta voidaan kuulua johonkin ryhmään. Tärkeintä on tavata kavereita, kun itse asian oppiminen ja ymmärtäminen jää taustalle. (Kauppila 2003: 44-47; Pruuki 2008: 21-22.) Kenelläkään vastaajista ei ollut pelkästään tärkeintä tavata kavereita ja kuulua ryhmään, vaan se oli yksi tärkeä asia muiden joukossa. Yksistään sosiaaliset tekijät eivät siis ohjanneet opiskelijoiden motivaatiota.

Kysymys 4

Koska Kauppilan (2003: 43) mukaan motivaation tasosta kertoo myös innostus opiskelua kohtaan, haluttiin kysymyksellä 4 kartoittaa, kuinka innostuneita opiskelijat ovat opinnoistaan (Kaavio 2).

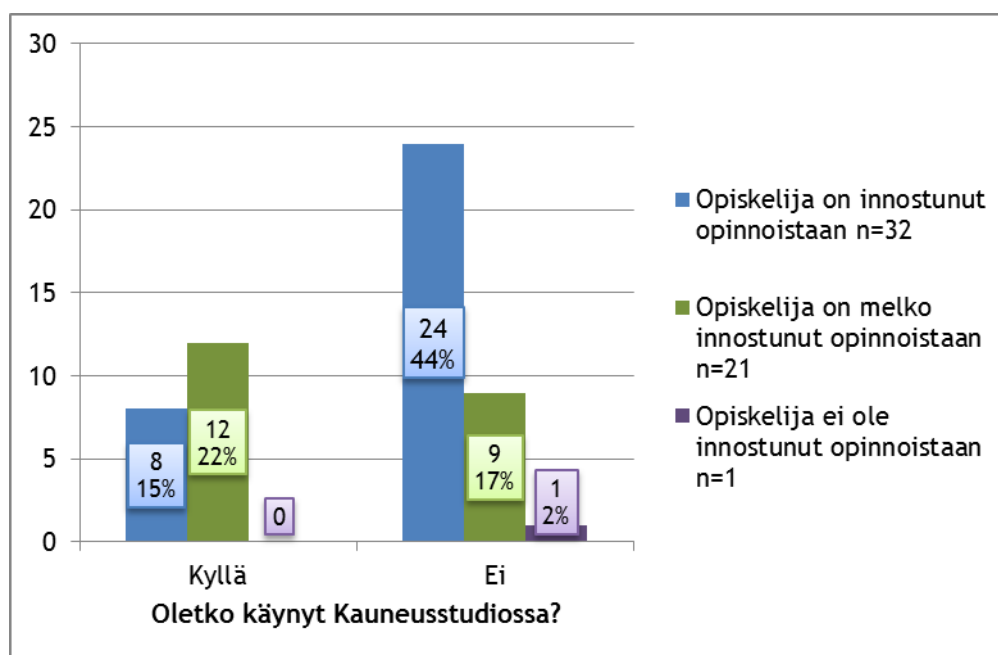
Kaavio 2: Opiskelijoiden innostus kosmetologiopintoja kohtaan

Vastaajista 32 (58 %) oli innostunut opinnoistaan ja 21 (38 %) oli melko innostunut opinnoistaan. Ainoastaan 1 (2 %) opiskelija ei ollut innostunut opinnoistaan. Hän kertoi viihtyvänsä koulussa aina välillä, mutta motivaatio oli laskenut, koska ala ei enää kiinnosta niin paljon.

Hänelle olikin suositeltu Kauneusstudion opintoja runsaiden poissaolojen takia. Yksi (2 %) opiskelija oli jättänyt vastaamatta tähän kysymykseen. (Kaavio 2.) Opiskelijoiden motivaatio vaikuttaisi opiskeluinnostuksen mukaan olevan hyvällä tai melko hyvällä tasolla. Kun opiskelija on innostunut opinnoistaan, hän myös jaksaa paremmin ponnistella tavoitteitaan kohti (Kauppila 2003: 43).

Kysymyksien 1 ja 4 vertailu

Vertailemalla kysymyksiä 1 ja 4 haluttiin selvittää, ovatko Kauneusstudiossa käyvät opiskelijat innostuneita opinnoistaan. Esioletuksena oli, että koska Kauneusstudiossa käyvillä opiskelijoilla on paljon poissaoloja, heillä ei välttämättä olisi myöskään innostusta opiskelua kohtaan. (Kaavio 3).

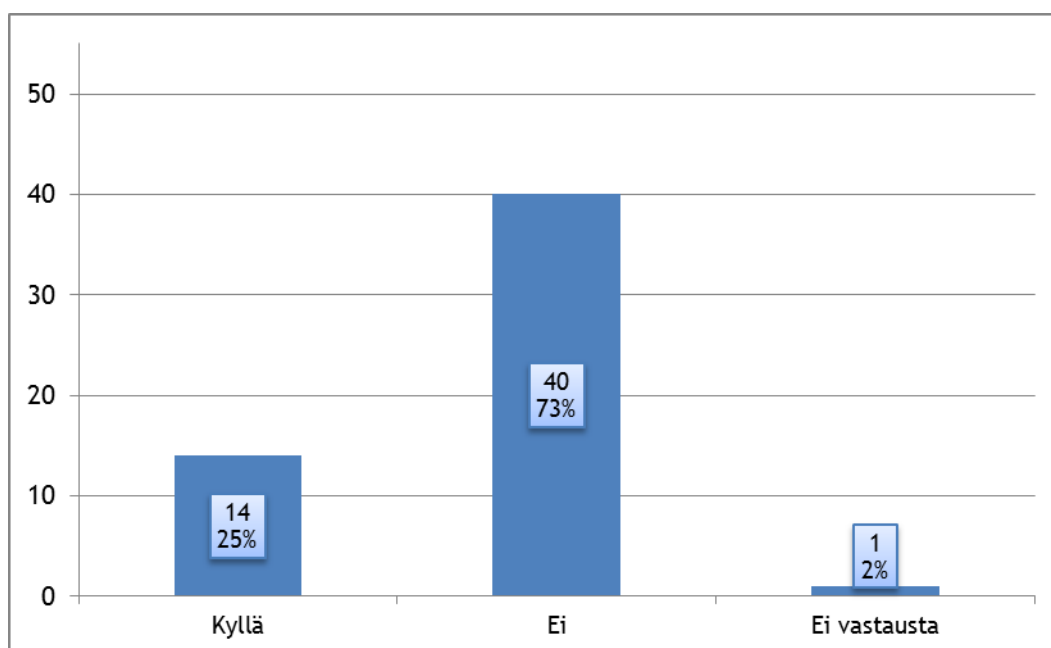
Kaavio 3: Opiskelijoiden innostus kosmetologiopintoja kohtaan

Kysymysten vertailussa ei ole huomioitu yhtä puuttuvaa vastausta, joka koski kysymystä 4, joten vastausmäärät on suhteutettu 54 vastaajaan, mistä prosentit muodostuvat. Opiskelijoista, jotka olivat innostuneita opinnoistaan, 8 (15 %) oli käynyt Kauneusstudiossa ja heistä, jotka olivat melko innostuneita opinnoistaan, 12 (22 %) oli käynyt Kauneusstudiossa. (Kaavio 3.) Tutkimustulokset osoittivat, että enemmistöllä opiskelijoista innostus ja motivaatio opiskelua kohtaan ovat hyvällä tai melko hyvällä tasolla, sillä vastaajista 58 % oli innostunut opinnoistaan ja 38 % oli melko innostunut opinnoistaan. Vastausten perusteella voidaan todeta, että kaikista 21:stä Kauneusstudiossa käyneestä opiskelijasta 57 %:lla motivaatio ei ole välttämättä ihan huipussaan, koska opiskelijat olivat vain melko innostuneita opinnoistaan, mikä

todennäköisesti korreloi poissaolojen kanssa. Toisaalta kukaan heistä ei ollut menettänyt täysin kiinnostustaan opintoja kohtaan, mikä on hyvä asia. Myöhemmin poissaolojen syitä kartoitettaessa Kauneusstudiossa käyneet kaksi opiskelijaa ilmoittivat poissaolojen syyksi, etteivät opinnot kiinnosta, mikä ei näkynyt tässä kysymyksessä samalla tavalla.

Kysymys 5

Kysymyksellä 5 haluttiin kartoittaa, onko joillekin opiskelijoille todettu jokin oppimisvaikeus jo peruskoulussa, jotta saataisiin hieman käsitystä siitä, kuinka monella opiskelijalla on jokin oppimisvaikeus ja kokevatko he tarvitsevansa tukea opintoihinsa sen takia, sillä erilaiset oppimisvaikeudet voivat aiheuttaa opiskelijoilla myös lisätuen ja -ohjauksen tarvetta. Lisäksi avoimella kysymyksellä selvitettiin, mitä oppimisvaikeuksia opiskelijoille oli todettu. (Kaavio 4.)

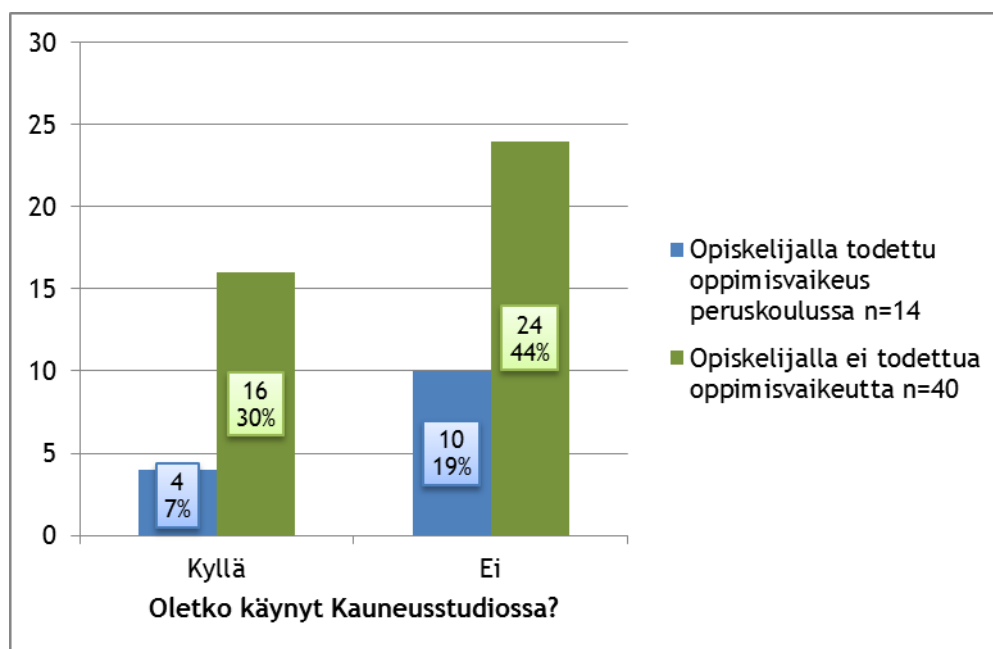

Kaavio 4: Peruskoulussa todetut oppimisvaikeudet opiskelijoilla

Vastaajista 14:llä (25 %) oli todettu peruskoulussa jokin oppimisvaikeus ja 40:llä (73 %) ei ollut todettu mitään oppimisvaikeutta. Yksi (2 %) opiskelija oli jättänyt vastaamatta kysymykseen. (Kaavio 4.) Avoimeen kohtaan opiskelijat olivat kirjanneet oppimisvaikeutensa, joista lukihäiriö oli yleisin.

Kysymysten 1 ja 5 vertailu

Vertailemalla kysymyksiä 1 ja 5 haluttiin selvittää, kuinka moni opiskelija, jolla oli todettu jokin oppimisvaikeus, oli käynyt Kauneusstudiossa, sillä oppimisvaikeus saattaa aiheuttaa opiskelijalla motivaation puutetta, koska opiskelu voi oppimisvaikeuden takia olla työläämpää, jolloin seurauksena voi pahimmillaan olla poissaoloja koulusta. (Kaavio 5.)

Kaavio 5: Oppimisvaikeuden yhteys Kauneusstudiossa käymiseen

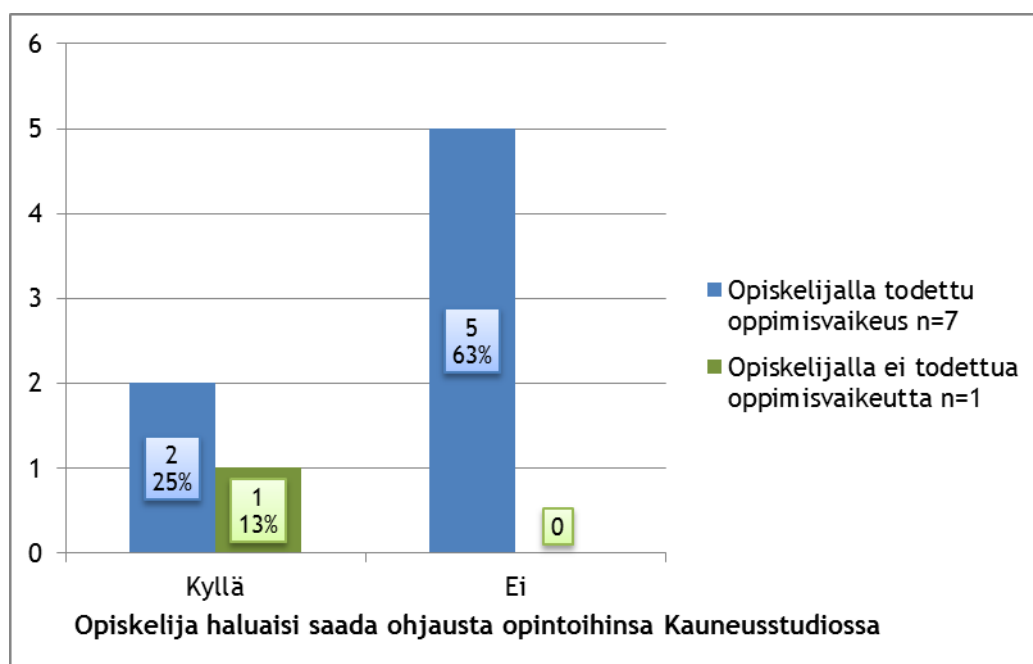
Myöskään tässä vertailussa ei ole huomioitu yhtä puuttuvaa vastausta, joka koski kysymystä 4, joten vastausmäärät on suhteutettu 54 vastanneeseen opiskelijaan. Opiskelijoista, joilla oli todettu jokin oppimisvaikeus peruskoulussa, oli 4 (7 %) käynyt Kauneusstudiossa. Kauneusstudiossa käyvistä opiskelijoista 16:lla (30 %) ei ollut todettu mitään oppimisvaikeutta. Suurin osa opiskelijoista, joilla oli todettu jokin oppimisvaikeus, ei ollut käynyt Kauneusstudiossa. Mitään merkittävää yhteyttä ei siis oppimisvaikeuksien ja Kauneusstudiossa käymisen ja poissaolojen väliltä löytynyt, sillä kaikista vastanneista 25 % oli todettu jokin oppimisvaikeus peruskoulussa ja vain 7 % oli käynyt Kauneusstudiossa. (Kaavio 5.)

Tähän mennessä Kauneusstudioon ei ole ohjattu ketään opiskelijaa pelkästään oppimisvaikeuden takia, johon syynä voi olla se, että osalla voi olla vain lievä oppimisvaikeus, joka ei haittaa esimerkiksi käytännön harjoittelua ja työskentelyä kauneudenhoitoalalla, jolloin opiskelijat eivät esimerkiksi kärsi motivaation puutteesta, jaksavat käydä koulussa eivätkä tarvitse lisää ohjausta opintoihinsa. Toki on myös mahdollista, että joku opiskelijoista kokee oppimisvaikeutensa takia tarvitsevansa lisää ohjausta opinnoissaan. Kysymyksen 5 jatkokysymyksellä

olikin tarkoitus selvittää, onko opiskelijoilla, joilla on jokin oppimisvaikeus, halua saada lisää ohjausta Kauneusstudiossa.

Kysymys 5, jatkokysymys

Jatkokysymyksen tarkoituksena oli selvittää, haluaisivatko ne opiskelijat, joilla oli todettu jokin oppimisvaikeus, käydä Kauneusstudiossa saamassa lisää ohjausta opintoihinsa. (Kaavio 6.)

Kaavio 6: Opiskelijoiden halukkuus saada lisäohjausta Kauneusstudiossa

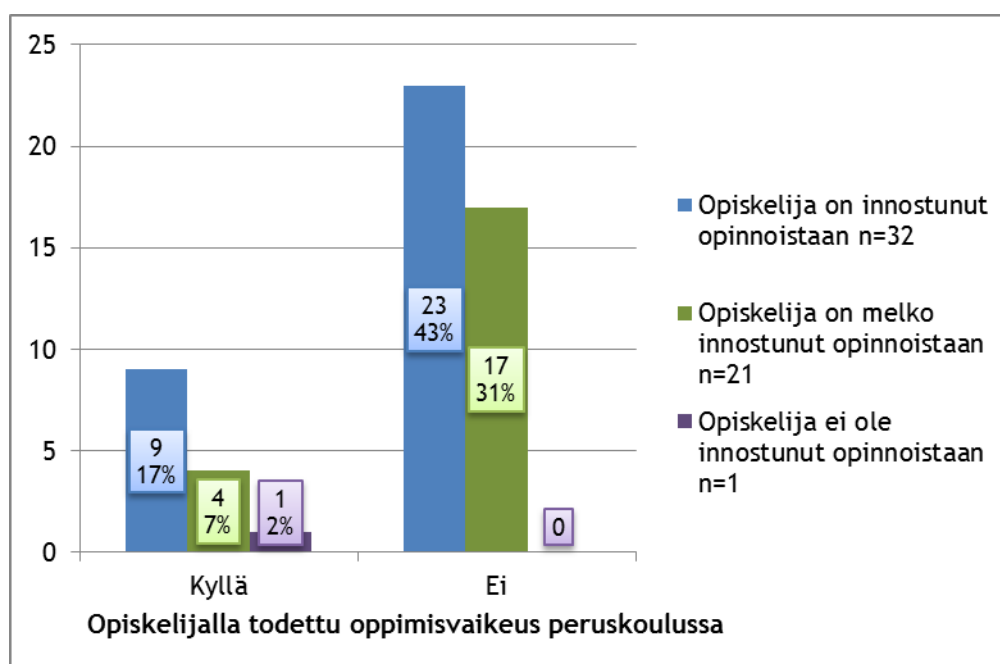
Opiskelijoista, joilla oli todettu jokin oppimisvaikeus, ainoastaan 7 (50 %) oli vastannut tähän kysymykseen kyllä tai ei ja yksi (13 %) opiskelija oli vastannut, vaikka hänellä ei ollut todettu oppimisvaikeutta. Vastausmäärät on suhteutettu kysymykseen vastanneisiin, joten vastauksista ei valitettavasti käy ilmi koko totuus, sillä puolet opiskelijoista, joilla oli todettu oppimisvaikeus, oli jättänyt vastaamatta kysymykseen. Kysymykseen vastanneista ainoastaan 2 (25 %) opiskelijaa, joilla oli oppimisvaikeus, haluaisi saada lisää ohjausta opintoihinsa Kauneusstudiossa ja 5 (63 %) ei. Yksi (13 %) opiskelija, jolla ei ollut oppimisvaikeutta, haluaisi kuitenkin saada lisää ohjausta opintoihinsa Kauneusstudiossa. Joko opiskelija ei ollut lukenut kysymystä kunnolla tai sitten hän kokee tarvitsevansa lisää tukea ja ohjausta opintoihinsa ja haluaisi sen vuoksi käydä Kauneusstudiossa. (Kaavio 6.)

Se, miksi opiskelijat eivät halua käydä oppimisvaikeutensa takia lisäohjauksessa Kauneusstudiossa, voivat johtua siitä, että opiskelijoilla on vain lievä oppimisvaikeus, jolloin opiskelijat eivät koe tarvitsevansa lisää ohjausta. Syynä voi olla myös se, että opiskelijat eivät halua

käydä ohjauksessa muiden opintojensa ohella, eli omalla ajallaan. Myös leimautumisen pelko jollakin tapaa poikkeavaksi opiskelijaksi voi estää opiskelijoita tulemasta Kauneusstudioon. Syynä voi olla myös opiskelijoiden tietämättömyys Kauneusstudion tarkoituksesta. He voivat luulla Kauneusstudion olevan tarkoitettu ainoastaan poissaolojen korvaamiseen eivätkä ole tietoisia siitä, että Kauneusstudio on avoin kaikille ja Kauneusstudioon olisi mahdollisuus tulla myös vapaaehtoisesti kertaamaan opintoja. Vastauksia analysoitaessa huomattiin, että opiskelijoilta olisi ollut hyvä pyytää perusteluja, miksi he eivät haluaisi käydä lisäohjauksessa Kauneusstudiossa, jolloin vastauksista olisi saatu vielä enemmän irti.

Kysymysten 4 ja 5 vertailu

Vertailemalla kysymyksiä 4 ja 5 haluttiin selvittää, vaikuttaako oppimisvaikeus mahdollisesti opiskelijoiden innostukseen ja motivaatioon opiskelua kohtaan, koska muun muassa Nurmi ja Mäkinen ovat todenneet, että oppimisvaikeudet voivat synnyttää kielteisen asenteen opiskelua kohtaan (Nurmi 1997: 270; Mäkinen 2002). (Kaavio 7).

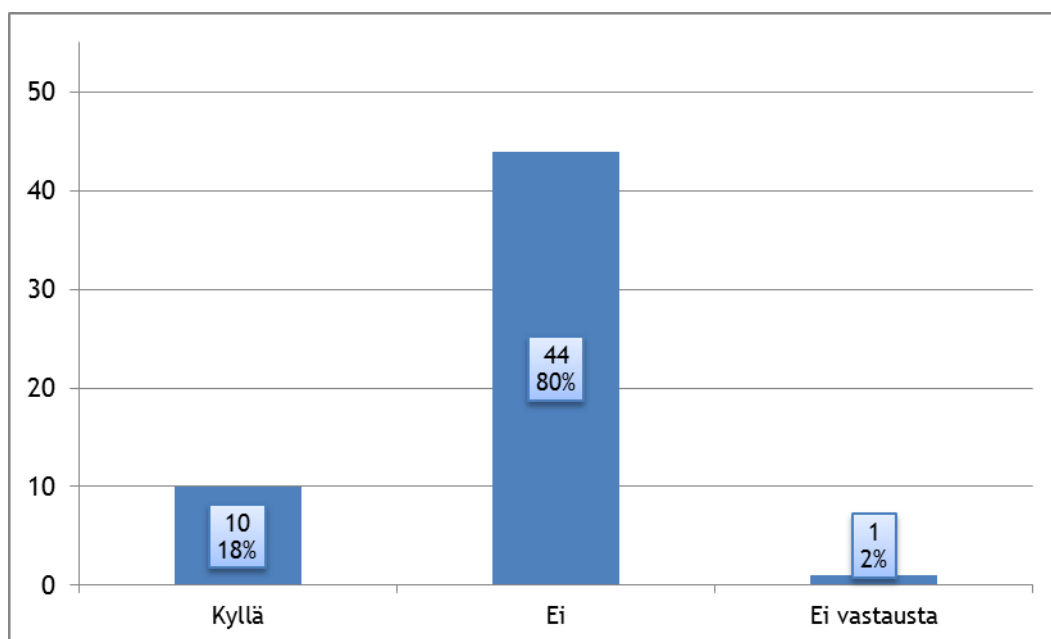
Kaavio 7: Opiskelijoiden oppimisvaikeuksien suhde opiskeluinnostukseen

Kysymysten vertailussa on jälleen jätetty huomioimatta yksi puuttuva vastaus, joten vastausmäärät on suhteutettu 54 vastanneeseen opiskelijaan. Opiskelijoista, joilla oli todettu jokin oppimisvaikeus 9 (17 %) oli innostunut ja 4 (7 %) melko innostunut opinnoistaan. Yhdellä (2 %) opiskelijalla, joka ei ollut innostunut opinnoistaan, oli myös todettu oppimisvaikeus. (Kaavio 7.) Tämän kysymyksen perusteella oppimisvaikeuksien aiheuttama mahdollinen motivaation lasku ei näy ainakaan innostuksen uupumisena opiskelua kohtaan. Nimittäin opiskelijat, joilla

oli todettu jokin oppimisvaikeus peruskoulussa, olivat enimmäkseen innostuneet tai melko innostuneet opinnoistaan, vaikka Nurmen (1997) ja Mäkisen (2002) mukaan oppimisvaikeudet voivat johtaa epäonnistumisiin koulussa ja sitä kautta synnyttää kielteisen minäkäsityksen itsestä oppijana, joka puolestaan voi johtaa negatiiviseen asenteeseen opiskelua ja oppimista kohtaan. Erilaiset oppimisvaikeudet voivat siis laskea opiskelijan itsetuntoa, mikä laskee motivaatiota ja vaikeuttaa oppimista. (Nurmi 1997: 270; Mäkinen 2002). Toki motivaatio rakentuu muidenkin kuin pelkän innostuksen ja kiinnostuksen varaan, mutta koska ne ovat yksi tärkeä osa motivaation syntymistä jotakin asiaa kohtaan, haluttiin tässä tutkimuksessa motivaatiota tarkastella nimenomaan siitä näkökulmasta.

Kysymys 6

Kysymyksellä 6 oli tarkoitus selvittää, kuinka moni opiskelija kokee tarvitsevansa lisää tukea opinnoissaan, jotta saataisiin selvitettyä, olisiko Kauneusstudion mahdollisuutta tarjota tukea opiskelijoille tarpeen tarkentaa. (Kaavio 8).

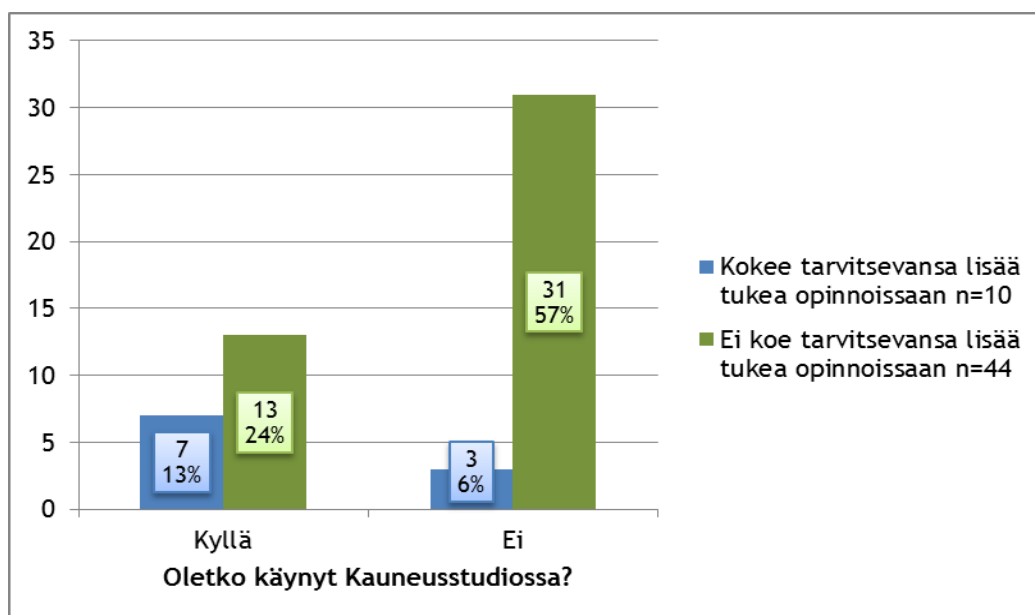

Kaavio 8: Opiskelijoiden tuen tarve opinnoissa

Yhteensä 10 (18 %) opiskelijaa koki tarvitsevansa tukea opinnoissaan ja 44 (80 %) ei kokenut lisätukea tarpeelliseksi. Yksi (2 %) opiskelija oli jättänyt vastaamatta kysymykseen. (Kaavio 8.) Lähes viidesosa vastaajista koki tarvitsevansa lisää tukea opinnoissaan, jolloin Kauneusstudiota voitaisiin entistä tehostetummin ”markkinoida” opiskelijoille mahdollisuutena saada apua, tukea ja ohjausta juuri niihin opintoihin, joissa he kokevat tukea tarvitsevansa. Toki kysymykseen, olisi ollut hyvä liittää jatkokysymys, minkälaista tukea opiskelijat kokevat tarvitsevansa, jolloin vastauksista olisi saatu vielä enemmän irti.

Kysymysten 1 ja 6 vertailu

Vertailemalla kysymyksiä 1 ja 6 haluttiin selvittää, onko opiskelijoiden lisätuen tarpeella yhteyttä Kauneusstudiossa käymiseen ja onko muidenkin kuin Kauneusstudiossa käyvien opiskelijoiden joukossa mahdollisesti sellaisia, jotka kokevat tarvitsevansa lisää tukea opinnoissaan (Kaavio 9).

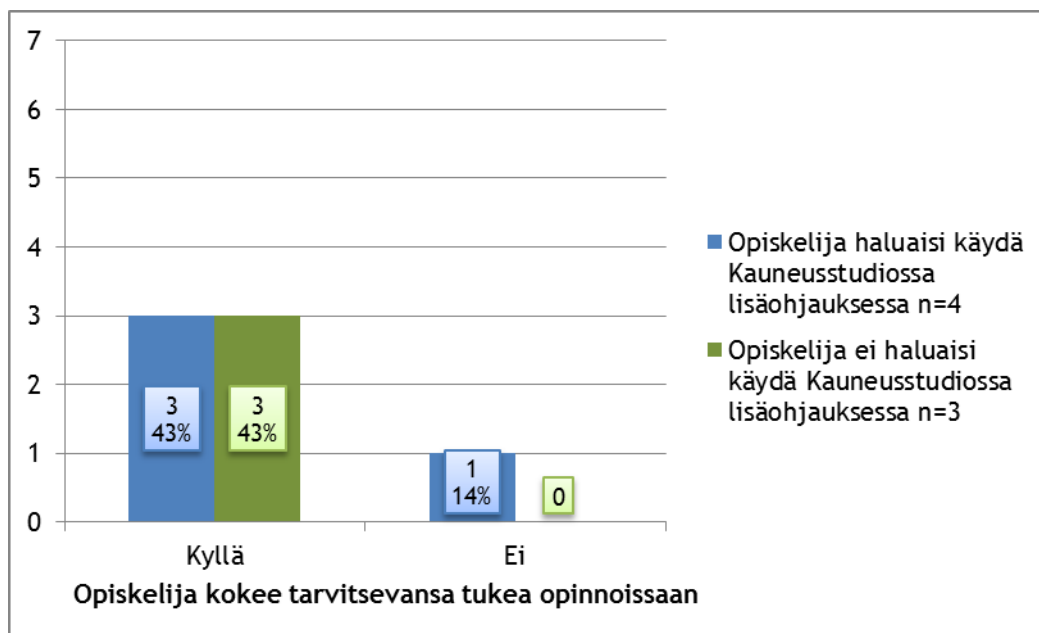

Kaavio 9: Opiskelijoiden lisätuen tarpeen yhteys Kauneusstudiossa käymiseen

Jälleen näiden kysymysten vertailussa ei ole huomioitu yhtä puuttuvaa vastausta, joten vastausmäärät on suhteutettu 54 vastanneeseen opiskelijaan. Niistä 10 opiskelijasta, jotka kokivat lisätuen tarpeelliseksi, 7 (70 %) oli käynyt Kauneusstudiossa ja 3 (30 %) ei ollut käynyt. (Kaavio 9.) Suurin osa lisää tukea tarvitsevista oli siis jo käynyt Kauneusstudiossa. Tämä voi kertoa siitä, että lisätuen tarve on voinut aiheuttaa poissaoloja, kun opinnot eivät ole sujuneet. Poissaolojen ja puuttuvien tietojen ja taitojen seurauksena opiskelijat on ohjattu Kauneusstudioon opiskelemaan. Toisaalta taas Kauneusstudiossa käyneistä 21 opiskelijasta 13 (62 %) ei kokenut tarvitsevansa lisää tukea opintoihinsa, eli pääsääntöisesti Kauneusstudiossa käyneet opiskelijat kokivat pärjäävänsä opinnoissaan, vaikka heillä onkin poissaoloja. Koska opiskelijoista 3 (6 %) koki tarvitsevansa lisää tukea opinnoissaan, mutta ei ollut käynyt Kauneusstudiossa, olisi opiskelijoille hyvä tarkentaa Kauneusstudion mahdollisuuksia, jolloin opiskelijat voisivat rohkaistua tulemaan Kauneusstudioon ja tietäisivät, että apua tarvitessaan he voisivat kääntyä myös Kauneusstudion puoleen.

Kysymys 6, jatkokysymys

Jatkokysymyksellä haluttiin selvittää, haluaisivatko lisää tukea tarvitsevat opiskelijat käydä Kauneusstudiossa lisäohjauksessa (Kaavio 10).

Kaavio 10: Opiskelijoiden tarve saada lisätukea opintoihinsa Kauneusstudiossa

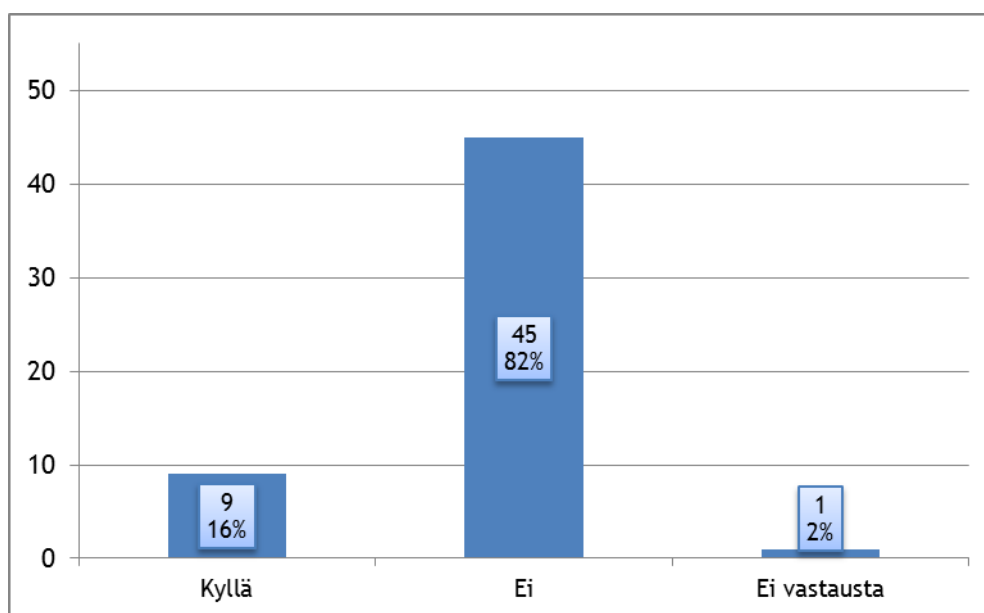
Kaikista kymmenestä lisätukea tarvitsevista opiskelijasta 6 (60 %) oli vastannut tähän kysymykseen ja 4 (40 %) oli jättänyt vastaamatta, eli annetut vastaukset eivät kerro koko totuutta, koska kaikki lisätukea tarvitsevat opiskelijat eivät olleet vastanneet kysymykseen. Kysymys on jäänyt ehkä huomaamatta tai opiskelijat jättivät vastaamatta, koska eivät haluaisi käydä lisäohjauksessa Kauneusstudiossa. Yksi vahinkovastaus oli joukkoon ilmeisesti myös eksynyt, koska yksi opiskelija haluaisi käydä Kauneusstudiossa lisäohjauksessa, vaikka hän ei kokenut tarvitsevansa lisää tukea opinnoissaan. Kysymykseen vastanneista lisää tukea tarvitsevista opiskelijoista 3 (43 %) haluaisi siis saada lisää ohjausta opintoihinsa Kauneusstudiossa. Opiskelijoista 3 (43 %) koki kyllä tarvitsevansa lisää tukea opintoihinsa, mutta ei halunnut saada lisää ohjausta Kauneusstudiossa. (Kaavio 10.)

Tämä kysymys olisi kaivannut myös täydentävän kysymyksen, sillä olisi ollut mielenkiintoista tietää, mihin ja minkälaista tukea opiskelijat olisivat kaivanneet. Myös tämän kysymyksen kohdalla herätti pohdintaa, miksi opiskelijat eivät halua käydä Kauneusstudiossa lisäohjauksessa, vaikka sellainen mahdollisuus on tarjolla nimenomaan heidän opintojen edistämiseksi. Syyt ovat todennäköisesti hyvin pitkälle samat, mitä jo kysymyksessä 5 pohdittiin (sivut 39-40). Toki on myös mahdollista, että opiskelijat ovat voineet ymmärtää tuen tarpeen laajemmassa mittakaavassa, esimerkiksi enemmän henkiseen hyvinvointiin liittyvänä tarpeena kuin

tarpeena saada tukiovetusta johonkin oppiaineeseen, jolloin opiskelijat eivät koe tarpeelliseksi tulla Kauneusstudioon harjoittelemaan hoitoja.

Kysymys 7

Kysymyksellä 7 haluttiin selvittää, kokevatko opiskelijat tarvitsevansa lisää ohjausta teoriaopinnoissaan. Asiaa haluttiin selvittää erityisesti sen takia, olisiko Kauneusstudion toiminnan kehittämiseksi tarpeellista ottaa ohjaukseen mukaan myös teoriapuolta. (Kaavio 11.)

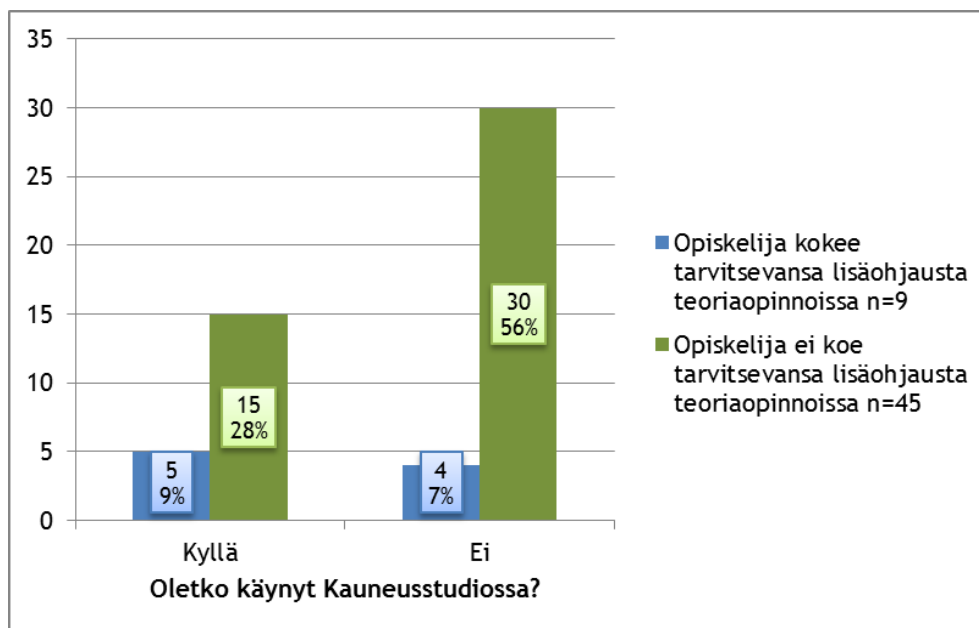

Kaavio 11: Opiskelijoiden tarve lisäohjaukselle teoriaopinnoissa

Vastaajista 9 (16 %) koki tarvitsevansa lisää ohjausta teoriaopintoihinsa ja 45 (82 %) ei kokenut teorian kertaamista tarpeelliseksi. Yksi (2 %) oli jättänyt vastaamatta kysymyksen. (Kaavio 11.) Koska teorian kertaamisen tarpeellekin oli jonkin verran kysyntää, herää kysymys, jääkö teorian opettaminen liikaa käytännön opetuksen jalkoihin, vaikka ammatillisessa koulutuksessa nykyisin tähdätäänkin entistä enemmän työvaltaiseen oppimiseen vai onko opiskelijoilla vain vaikeampi omaksua teoriatietoa ja sen vuoksi tarvitsevat enemmän ohjausta teoriaopinnoissa.

Kysymysten 1 ja 7 vertailu

Vertailemalla kysymyksiä 1 ja 7 haluttiin selvittää, onko opiskelijoiden mahdollisilla teoriatiedon puutteilla yhteyttä Kauneusstudiossa käymiseen. (Kaavio 12.)

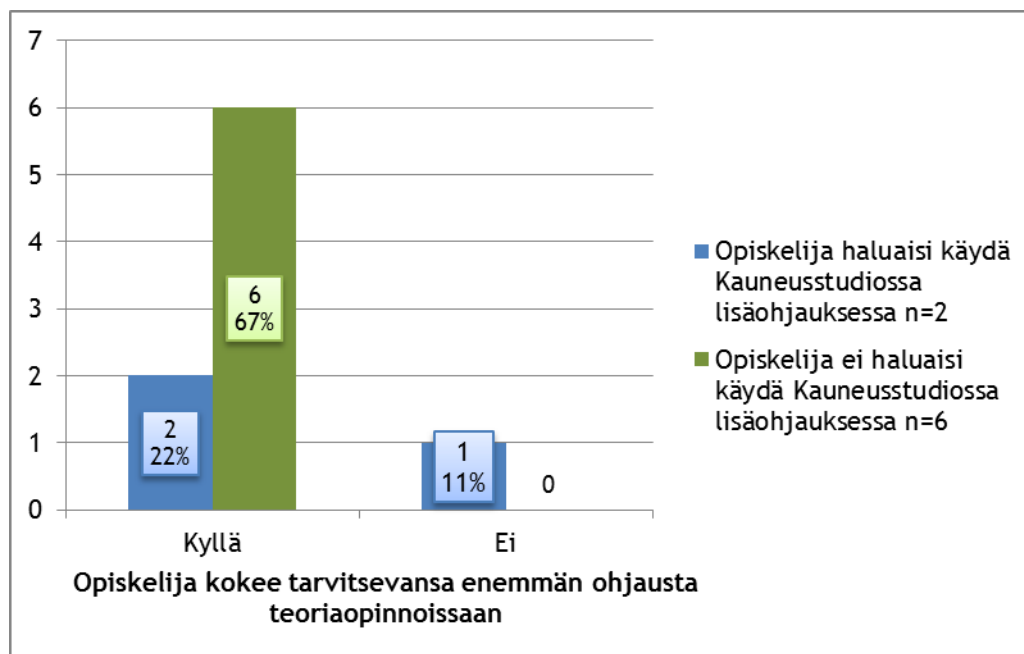
Kaavio 12: Opiskelijoiden teoriaopintojen kertaamisen tarve suhteessa Kauneusstudiossa käymiseen

Myöskään näiden kysymysten vertailussa ei ole huomioitu yhtä puuttuvaa vastausta, joten vastausmäärät on suhteutettu 54 vastanneeseen opiskelijaan. Niistä yhdeksästä opiskelijasta, jotka kokivat tarvitsevansa enemmän ohjausta teoriaopinnoissa, oli 5 (56 %) oli käynyt Kauneusstudiossa ja 4 (44 %) ei ollut. Vastauksista voidaan myös todeta, että kaikista 21 Kauneusstudiossa käyneestä opiskelijasta 24 % kokee tarvitsevansa enemmän ohjausta teoriaopintoihinsa. Suurin osa kyselyyn vastanneista opiskelijoista ei kuitenkaan koe tarvitsevansa lisää ohjausta teoriaopintoihin, eli teoriaa on opiskelijoiden näkökulmasta opetettu riittävästi eikä opiskelijoilla ole ollut vaikeuksia omaksua käytäntöön liittyvää teoriaa. (Kaavio 12.)

Kuitenkin 16 % opiskelijoista koki tarvitsevansa lisää ohjausta teoriaopintoihinsa. Teorian oppiminen riippuu paljon opiskelijan oppimistyylistä, sillä kuten jo kappaleessa 4 todettiin oppiminen voi tapahtua erilaisten toimintojen ja aistien välityksellä joko visuaalisesti, auditiivisesti tai kinesteettisesti. Oppimista voi tapahtua myös joko aktiivisesti tekemällä eli käytännönläheisesti toimimalla, loogisesti ajattelemalla tai tilannetta tarkkailemalla. (Pruuki 2008: 8-29.) Jos opiskelija oppii parhaiten esimerkiksi käytännössä tekemällä, voi hänelle perinteinen luentomainen teorian opetus olla vaikeaa, jolloin hän kokee, ettei opi riittävästi. Teorian opetuksessa olisikin tärkeää hyödyntää monipuolisia opetus- ja oppimismenetelmiä, jolloin mahdollisimman moni opiskelija osaisi hyödyntää oppimaansa teoriaa myös käytännön tehtävissä. Esimerkiksi erilaiset käytännön työskentelyyn liittyvät teoriatehtävät voisivat olla yksi Kauneusstudion käytäntöön liittyvä toimintamuoto.

Kysymys 7, jatkokysymys

Kysymyksen 7 jatkokysymyksellä haluttiin selvittää, kuinka moni teoriaopintoihin lisää ohjausta kaipaava opiskelija haluaisi käydä Kauneusstudiossa kertaamassa teoriaopintoja (Kaavio 13).

Kaavio 13: Opiskelijoiden halukkuus kerrata teoriaopintoja Kauneusstudiossa

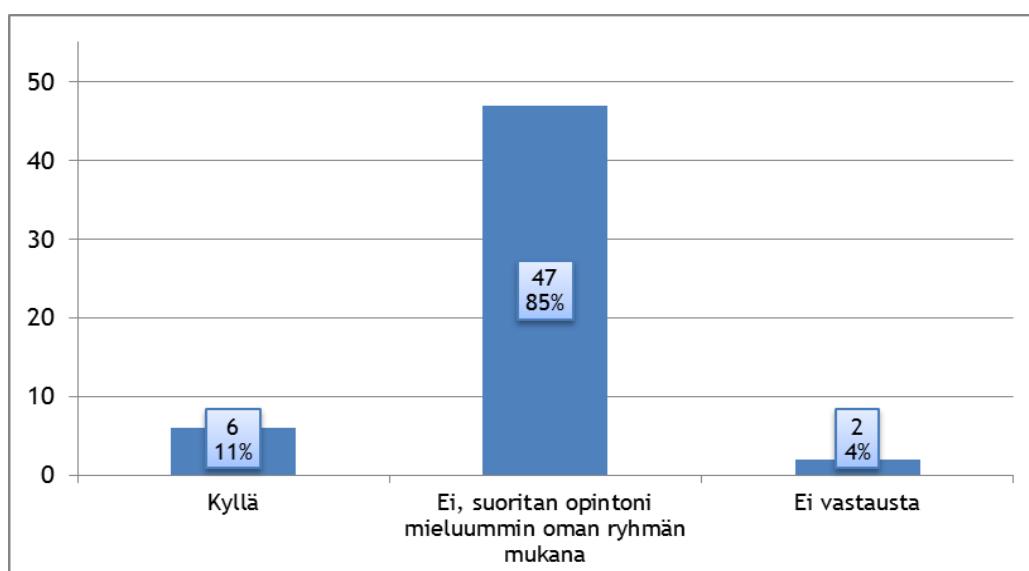
Kysymykseen vastasi yhdeksästä lisää teoriaohjausta kaipaavasta opiskelijasta kahdeksan. Kysymykseen vastanneista ainoastaan 2 (22 %) opiskelijaa haluaisi käydä kertaamassa teoriaopintoja Kauneusstudiossa. Opiskelijoista, jotka kokivat tarvitsevansa lisää ohjausta teoriaopintoihin, 6 (67 %) ei kuitenkaan halunnut käydä Kauneusstudiossa kertaamassa teoriaopintoja. Yksi (11 %) vastaajista oli vastannut, että ei koe tarpeelliseksi kerrata teoriaopintoja, mutta haluaisi kuitenkin käydä Kauneusstudiossa kertaamassa teoriaa, mikä lienee vahinko tai sitten opiskelija oli ymmärtänyt kysymyksen väärin. (Kaavio 13.)

Opiskelijoiden lisätuen ja teorian kertaamisen tarve oli melko vähäistä eikä Kauneusstudiota merkittävässä määrin haluttu hyödyntää kertaamisen tarpeeseen. Se, miksi opiskelijat eivät halua hyödyntää Kauneusstudiota voi johtua samoista asioista, joita on jo aiemminkin pohdittu, eli opiskelijat eivät esimerkiksi ole valmiita tulemaan Kauneusstudioon omalla ajallaan. Lisäksi vastauksista kävi useimpien vastaajien kohdalla selkeästi ilmi, että he haluavat mieluummin suorittaa opintonsa oman ryhmänsä mukana. Tämä taas voi johtua siitä, että opiskelijat eivät halua leimautua ryhmässään sellaisiksi, jotka tarvitsevat tai haluavat lisää ohjausta ja toisaalta osalle opiskelijoista ryhmästä saatava vertaistuki voi olla pienryhmätyöskentelyä tärkeämpää. Toisaalta syynä voi olla, että Kauneusstudion toimintaperiaatteet eivät ole kai-

kille täysin selvät, eli niiden täsmentäminen opettajille ja opiskelijoille voisi olla tarpeen, jotta Kauneusstudiota osattaisiin hyödyntää myös muihin opiskelijoiden tarpeisiin kuin vain poissaolojen korvaamiseen. Kuitenkin niille opiskelijoille, jotka haluaisivat hyödyntää Kauneusstudiota teorian kertaamiseen, olisi hyvä tällainen mahdollisuus tarjota, eli opiskelijat voisivat tulla esimerkiksi tekemään erilaisia tehtäviä omalla ajallaan Kauneusstudioon ja samalla voisivat saada apua Kauneusstudion opettajalta.

Kysymys 8

Kauneusstudion kehittämideoiden kartuttamiseksi kysymyksellä 8 haluttiin selvittää, haluaisivatko opiskelijat suorittaa opintojaan tai opintojakson osia vaihtoehtoisesti Kauneusstudiossa pienryhmässä (Kaavio 14).

Kaavio 14: Opiskelijoiden halukkuus suorittaa opintoja pienryhmässä Kauneusstudiossa

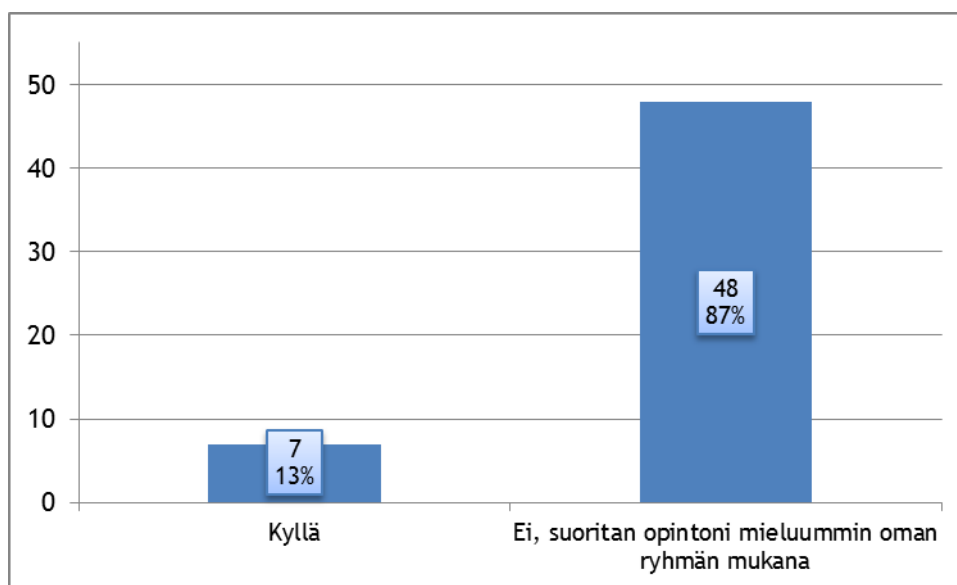
Vastaajista 47 (85 %) haluaa suorittaa opintonsa mieluummin oman ryhmän mukana ja 6 (11 %) haluaisi suorittaa lukujärjestyksen mukaisia opintojakson osia vaihtoehtoisesti pienryhmässä Kauneusstudiossa. Vastaajista 2 (4 %) oli jättänyt vastaamatta kysymykseen. (Kaavio 14.)

Kysymys 8 sisälsi myös avoimen kysymyksen, jossa kysyttiin perusteluita, miksi opiskelijat haluaisivat suorittaa opintojaan pienryhmässä. Yksi oli vastannut, että Kauneusstudiossa opetaan ja kerrotaan tuotteista paremmin. Yksi puolestaan koki oppivansa paremmin pienryhmässä, yhdellä oli paljon poissaoloja, joiden takia hän haluaisi pienryhmään, yksi oli jäljessä opinnoissaan epäselvyyksien vuoksi, yksi haluaisi pienryhmään, koska hänen ryhmänsä oli jo valmistunut ja yksi oli vastannut, että ”joillekin pienryhmät voivat olla helpompia, jos itselläni olisi epäselvyyksiä, pienryhmä auttaisi”.

Pienryhmäopetuksella on monia etuja, kuten se, että opetus ja ohjaus ovat henkilökohtaisempaa, vuorovaikutteisempaa sekä avoimempaa, jolloin opiskelijat voivat rohkeammin osallistua opetukseen ja uskaltavat enemmän tuoda esiin omia mielipiteitään. (Pruuki 2008: 65). Kuten opiskelijoiden perusteluista kävi ilmi, he kokisivat pienryhmän itselleen helpommaksi ja paremmaksi tavaksi opiskella. Kun opiskelijoiden halukkuutta pienryhmäopetukseen verrattiin siihen, olivatko opiskelijat käyneet Kauneusstudiossa, oli kuudesta pienryhmäopetusta kaipaavasta opiskelijasta neljä (67 %) käynyt Kauneusstudiossa, joten opiskelijoiden vastaukset saattoivat perustua kokemukseen Kauneusstudion pienryhmäopiskelun eduista.

Kysymys 9

Kysymyksellä 9 puolestaan haluttiin selvittää, kuinka moni opiskelija haluaisi suorittaa opintojaan aitoa kauneushoitola muistuttavassa työpajassa. Tätä kysyttiin sen vuoksi, jotta saataisiin hieman näkemystä siihen, olisiko Kauneusstudion toimintaa tarvetta kehittää laajemmassa mittakaavassa. (Kaavio 15.)

Kaavio 15: Opiskelijoiden halukkuus suorittaa opintoja aitoa kauneushoitola muistuttavassa työpajassa

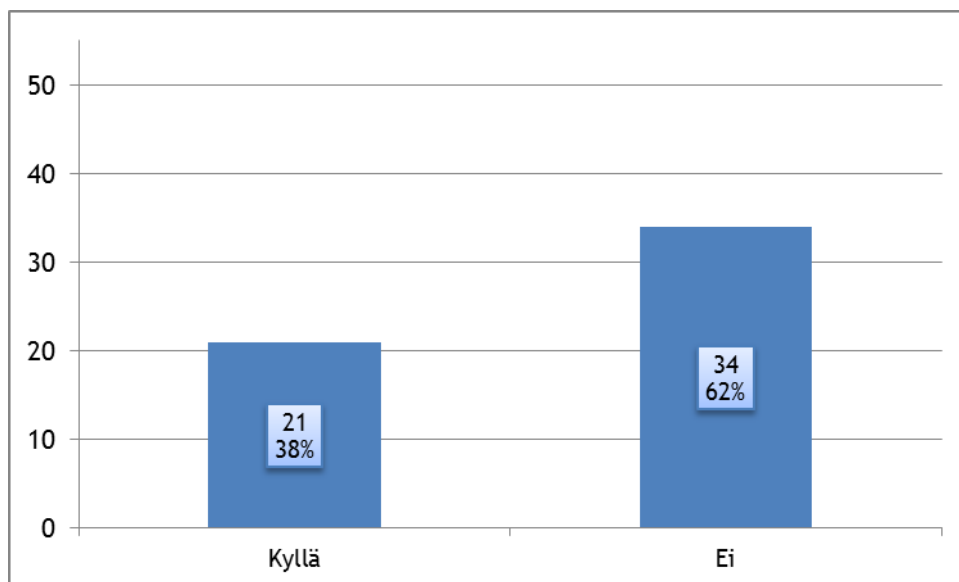
Opiskelijoista 48 (87 %) halusi suorittaa opintonsa mieluummin oman ryhmän mukana ja 7 (13 %) opiskelijaa haluaisi suorittaa kosmetologiopintoja pienryhmässä, aitoa Kauneushoitola muistuttavassa työpajassa (Kaavio 15). Opiskelijoista, jotka haluaisivat suorittaa opintojaan pienryhmässä aitoa kauneushoitola muistuttavassa työpajassa 6 (86 %) oli käynyt Kauneusstudiossa, joten myös heidän vastauksensa saattoi liittyä kokemukseen Kauneusstudion työvaltaisesta työskentelytavasta sekä pienryhmän eduista.

Kysymykseen 8 kuului myös avoin kysymys, sillä haluttiin selvittää, miksi opiskelijat haluaisivat käydä suorittamassa opintojakson osia aitoa kauneushoitola muistuttavassa työpajassa. Yksi uskoisi opiskelun olevan helpompaa, yksi taas uskoisi opiskelun olevan tehokkaampaa, yksi uskoisi oppivansa paremmin, yhden mielestä opiskelu olisi mukavampaa ja kaksi kokisi paremmaksi todenmukaisemmat työolot.

Opiskelijoiden halukkuus vaihtoehtoisiiin opiskelumuotoihin oli melko vähäistä, sillä suurin osa opiskelijoista halusi suorittaa opintonsa oman ryhmänsä mukana, mihin pyritäänkin erityisen tuen järjestämisessä Oppimisen tuen suunnitelman mukaisesti. Toisaalta, jos huomataan, että opiskelijan opintojen edistyminen on nimenomaan kiinni siitä, että hän suoriutuu paremmin opinnoistaan pienemmässä ryhmässä, olisi tärkeää voida tarjota opiskelijoille vaihtoehtoisia ja yksilöllistettyjä oppimisen tukitoimenpiteitä (Oppimisen tuen suunnitelma: 9, 33-34). Aitoa Kauneushoitola muistuttavan työpajan hyödyntämistä myös Kauneusstudion toiminnassa olisi mahdollista harkita tulevaisuudessa, mikäli Stadin ammattiopistoon järjestettäisiin jossakin vaiheessa oma oppilashoitola.

Kysymys 10

Kysymyksellä 10 oli tarkoitus selvittää, olisiko joillakin opiskelijoilla kiinnostusta käydä Kauneusstudiossa nopeuttaakseen valmistumistaan. Vastausten perusteella voitaisiin pohtia, kannattaisiko siihen vaadittavaa käytäntöä alkaa suunnitella ja kehittää. (Kaavio 16.)

Kaavio 16: Opiskelijoiden halukkuus nopeuttaa opintojaan ja valmistumistaan Kauneusstudiossa

Kaikista vastaajista 21 (38 %) haluaisi käydä Kauneusstudiossa nopeuttaakseen opintojaan, kun taas 34 (62 %) opiskelee mieluummin oman ryhmänsä mukana normaalissa aikataulussa (Kaavio 16).

Tämä kehittämistoimenpide nousi yhdeksi isoimmista, sillä kaikista vastaajista 38 % haluaisi käydä Kauneusstudiossa nopeuttaakseen opintojaan. Koska nykyisen ammatillisen koulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden yksilöllisiä oppimisen lähtökohtia ja tavoitteita (Oppimisen tuen suunnitelma), olisi tällaisen vaihtoehdon tarjoaminen yksi oppimista tukeva toimenpide. Jokaisella opiskelijalla on erilaiset lähtökohdat, tavoitteet ja motivaatio opiskella, jolloin nimenomaan opiskelijan motivaation ylläpitämisen kannalta olisi tärkeää, mikäli opiskelijalle tarjottaisiin mahdollisuus myös nopeuttaa opintojaan hänen halutessaan. Tämä vaatisi tarkkaa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) laatimista (Oppimisen tuen suunnitelma: 17-18), jotta opiskelijalle ja opettajille olisi selvää, mitä opintoja opiskelija suorittaa Kauneusstudiossa ja mitä opintoja oman ryhmänsä mukana nopeuttaakseen opintojaan.

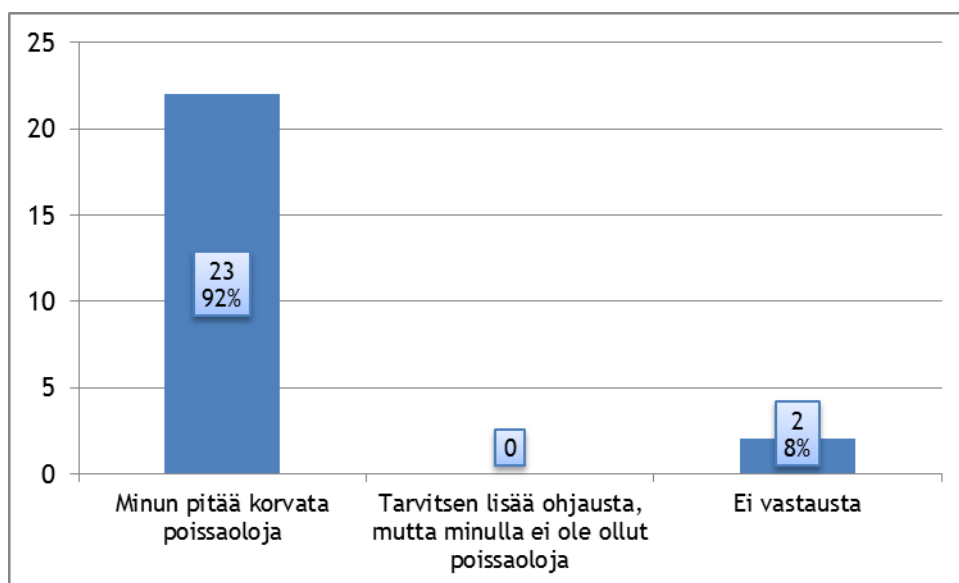
Se, että opiskelijat kävisivät mielellään Kauneusstudiossa nopeuttamassa opintojaan, mutta monikaan ei haluaisi käydä lisätuen tarpeensa takia Kauneusstudiossa, voi johtua siitä, että opintojen nopeuttamisen mahdollisuutta Kauneusstudiossa ei välttämättä samalla tavalla varjosta leimautumisen pelko negatiivisella tavalla poikkeavaksi opiskelijaksi niin kuin näyttäisi muiden Kauneusstudiotä käsittelevien kysymysten kohdalla olevan mahdollista.

11.2 Kyselyn toinen osa

Kyselyn toisen osan kysymykset 11-13 oli suunnattu niille opiskelijoille, jotka ovat käyneet Kauneusstudiossa sekä niille, joille Kauneusstudiotä on suositeltu. Kauneusstudiossa käyneitä opiskelijoita oli yhteensä 21 ja opiskelijoita, joille oli suositeltu Kauneusstudion tunteja, oli 3. Eli vastaajia näihin kysymyksiin olisi pitänyt olla yhteensä 24, mutta yksi oli jättänyt vastaamatta kysymyksiin, joten vastaajia oli yhteensä 23.

Kysymys 11

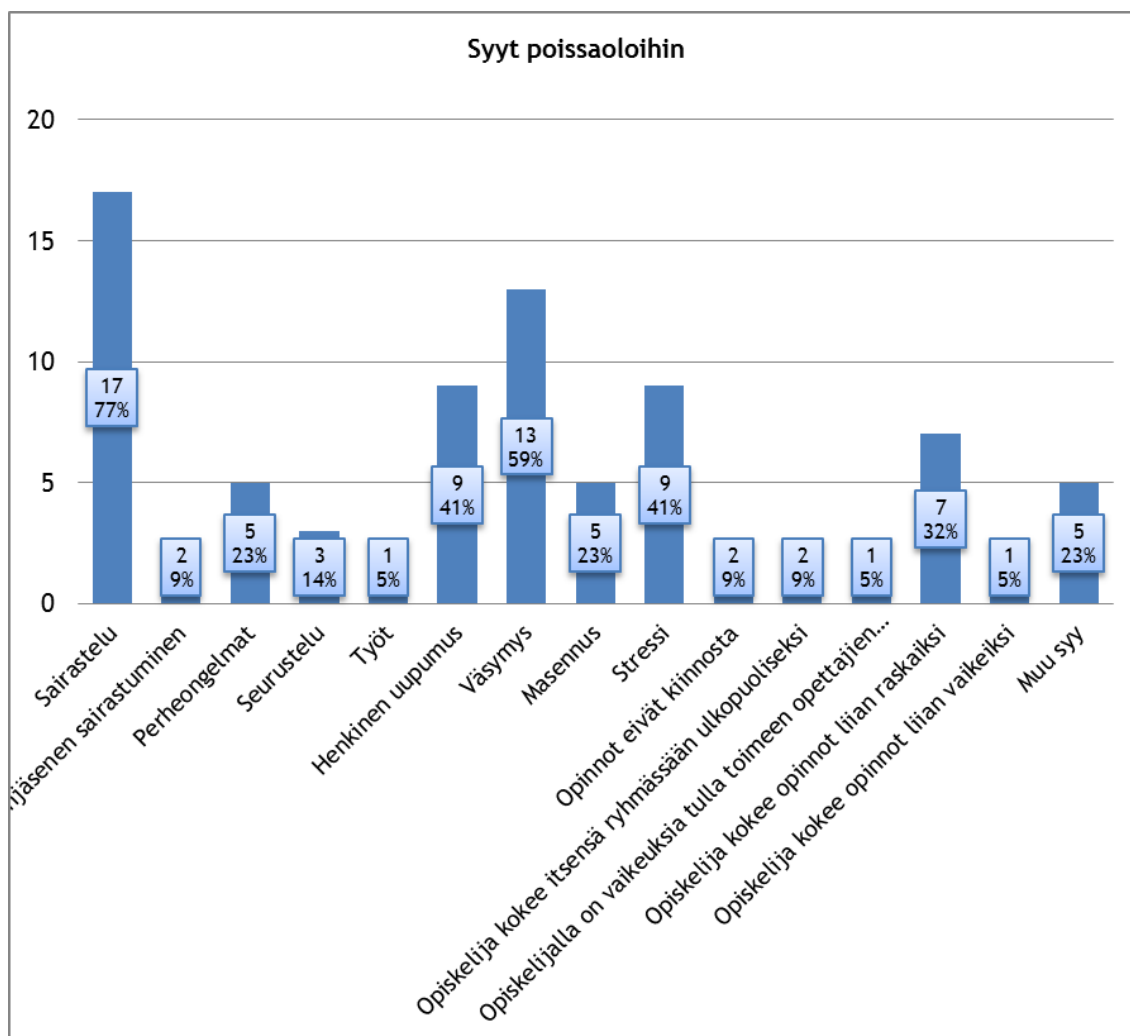
Kysymyksellä 11 haluttiin selvittää niiltä opiskelijoilta, jotka ovat jo käyneet Kauneusstudiossa tai joille Kauneusstudiotä on suositeltu, minkä takia he käyvät Kauneusstudiossa, eli ovatko syynä olleet lisäohjauksen tarve vai poissaolot (Kaavio 17).

Kaavio 17: Opiskelijoiden syyt Kauneusstudiossa käymiseen tai miksi Kauneusstudiota on suositeltu

Vastanneista, joille oli joko suositeltu Kauneusstudiota tai jotka olivat jo käyneet Kauneusstudiossa 22 (92 %) ilmoitti syyksi poissaolot. Kaksi (8 %) opiskelijaa oli jättänyt vastaamatta tähän kysymykseen. Kukaan ei ollut käynyt Kauneusstudiossa pelkästään sen takia, että tarvitsi lisää ohjausta opintoihinsa. (Kaavio 17.)

Opiskelijoilta haluttiin myös selvittää tarkemmin poissaolojen syitä, jotta saataisiin parempi käsitys, mitkä eri tekijät ovat aiheuttaneet opiskelijoille poissaoloja (Kaavio 18).

Kaavio 18: Opiskelijoiden ilmoittamat syyt poissaoloihin

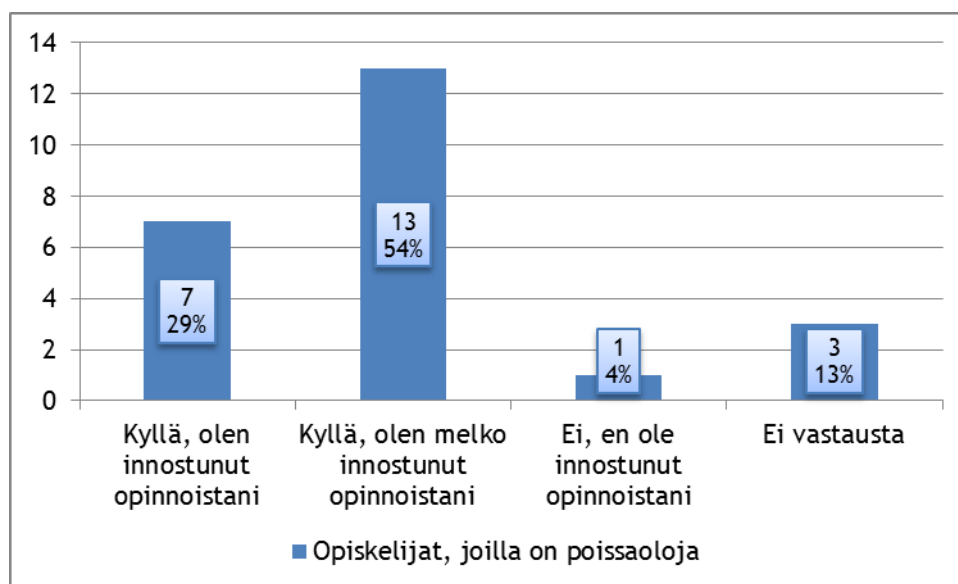
Kysymykseen vastasi 24 opiskelijasta 22. SPSS-ohjelma ei huomionnut puuttuvia vastauksia, joten vastaukset on suhteutettu 22 eikä 24 opiskelijaan, vaikka määrällisesti vastauksia tuli 82, sillä opiskelijat saivat valita useamman vastausvaihtoehdon. Vastaajista 17 (77 %) oli valinnut poissaolojen syyksi sairastelun ja 13 (59 %) väsymyksen. Vastaajista 9 (41 %) oli ollut poissa koulusta stressin takia ja sama määrä puolestaan henkisen uupumuksen takia. Vastaajista 7 (32 %) oli valinnut poissaolojen syyksi sen, että he kokivat opinnot liian raskaiksi. Vastaajista 2 (9 %) oli ollut poissa perheenjäsenen sairastumisen takia ja 5 (23 %) perheongelmien takia. Vastaajista 3:lla (14 %) oli ollut poissaoloja seurustelun takia, 1:llä (5 %) töiden takia ja 1:llä (5 %) sen takia, että oli kokenut opinnot liian vaikeiksi. Vastaajista 2 (9 %) oli valinnut poissaolojen syyksi sen, että opinnot eivät enää kiinnosta, 2 (9 %) koki itsensä ryhmässään ulkopuoliseksi ja 1 (5 %) koki, ettei tule toimeen opettajien kanssa. (Kaavio 18.)

Jälkeenpäin vastauksia analysoitaessa huomattiin, että poissaolojen syyksi olisi voinut myös laittaa vaihtoehdot asiakaspalvelun pelko, kiire koulussa, oppimisvaikeudet, ”pinnaus” sekä

opiskeluongelmat, kuten lisätuen tarve, jolloin olisi saatu vielä laajempi käsitys poissaolojen syistä.

Kysymysten 4 ja 11 vertailu

Kyselyllä haluttiin myös selvittää, onko niillä opiskelijoilla, joilla on paljon poissaoloja, myös vähemmän innostusta ja motivaatiota opiskelua kohtaan (Kaavio 19).

Kaavio 19: Opiskelijoiden opiskeluinnostus ja motivaatio suhteessa poissaoloihin

Verrattaessa opiskelijoiden motivaatiota suhteessa poissaoloihin, olivat tulokset hieman yllättävät, sillä esioletuksena oli, että paljon koulusta poissaolleilla opiskelijoilla olisi heikompi motivaatio. Tutkimustulokset eivät tämän puolesta kuitenkaan suoraan puhuneet, sillä opiskelijat olivat joko innostuneita (29 %) tai melko innostuneita (54 %) opinnoistaan. Ainoastaan yksi (4 %) opiskelija, jolla oli poissaoloja, ei ollut innostunut opinnoistaan. (Kaavio 19.) Tosin poissaolojen syitä kartoitettaessa kaksi opiskelijaa ilmoitti, etteivät opinnot enää kiinnosta. Vaikka opiskelijoilta ei suurimmaksi osaksi puutukaan motivaatiota innostuksena opintoja kohtaan, voi motivaation puute näkyä myös muilla tavoin. Toki muun muassa sairastelu, väsymys, stressi, masennus, uupumus, perheongelmat, seurustelu sekä opintojen raskaaksi kokeminen voivat vaikuttaa opiskelumotivaatioon, sillä Kauppila on todennut, että henkilökohtaiset ongelmat vaikuttavat suuresti motivaatioon ja heikko motivaatio voi näkyä esimerkiksi fyysisenä väsymyksenä (Kauppila 2003: 49-50). Keskinen, Kinnunen ja Silven ovat puolestaan todenneet, että hyvin motivoitunut opiskelija yleensä jaksaa opinnoissaan paremmin ja kykenee selviytymään opiskeluun liittyvistä ongelmista paremmin (Keskinen, Kinnunen & Silven 1991: 26-28).

Edellä mainitut syyt eivät siis suoraan kerro sitä, etteivät opinnot enää innostaisi, vaan heikon motivaation ja poissaolojen yhteyttä voitaisiin lähteä etsimään juuri koulussa jaksamisen ja opinnoista selviytymisen kautta, sillä opintojen raskaaksi kokeminen vaikuttaisi vastausten perusteella korreloivan väsymyksen, stressin ja uupumuksen kanssa. Voidaankin todeta, että vaikka opiskelijoilla on edelleen innostusta opintoja kohtaan ja siltä osin motivaatiota löytyy, voivat jatkuva sairastelu ja väsymys heikentää opinnoissa jaksamista sekä motivaatiota, jolloin poissaoloja voi alkaa kertyä.

Koska Kauppilan (2003: 49) ja Pruukin (2008: 22-24) mukaan opiskelijan motivaatioon vaikuttaa suuresti myös se, kuinka opiskelija itse kokee omat onnistumismahdollisuutensa voi jatkuvat sairastelu ja poissaolot sekä opinnoissa jälkeen jääminen saada opiskelijan kokemaan omat onnistumismahdollisuutensa heikommiksi. Tästä voi seurata kierre, ettei kouluun huvita mennä edes silloin, kun on tervehtytty. Vaikka opiskelijoiden vastaukset eivät suoraan osoitaneet puutteellista innostusta ja motivaatiota opiskelua kohtaan, voisi ajatella, että motivaatio voi olla myös heikohkoa, ilman että opiskelija sitä varsinaisesti itse tiedostaa.

Sen lisäksi, että muutama opiskelija ilmoitti, etteivät opinnot enää kiinnosta, löytyi pari muutakin motivaatioon vaikuttavaa tekijää poissaolojen syistä. Kaksi opiskelijaa koki itsensä ryhmässään ulkopuoliseksi ja yksi koki, ettei tule toimeen opettajien kanssa, mikä myös vaikuttaa opiskelumotivaatioon. Pruuki on muun muassa todennut, että jos opiskelijan, ryhmän ja opettajan välinen vuorovaikutus on kannustavaa, innostavaa ja positiivista, yleensä myös opiskelijan motivaatio vahvistuu (Pruuki 2008: 22-24). Jos opiskelija eivät tule ryhmänsä tai opettajiensa kanssa toimeen, ei häntä todennäköisesti innosta käydä myöskään koulussa.

Poissaoloihin voi Vornasen (2000) mukaan olla paljon eri syitä, sillä taustalla voi olla koulu-menestyksen, koulun ilmapiirin ja motivaation lisäksi monia eri tekijöitä, kuten nuoruuden kehitysvaiheeseen liittyviä haasteita sekä sosiaalisia tekijöitä (Vornanen 2000: 292-296). Esimerkiksi nuoruuden kehityshaasteisiin kuuluu ihmissuhteiden solmiminen Havighurstin ja Eriksonin mukaan, jolloin sosiaaliset suhteet voivat hyvinkin viedä aikaa koululta. (Nurmi ym. 2009: 126-144; Woolfolk 2010: 83-84). Salmela-Aro on myös todennut eräässä tutkimuksessaan, että oppilaiden poissaoloja ja väsymystä sekä koulu-uupumusta voi aiheuttaa myös se, että opiskelijat kokevat, että opettajilla ei ole heille aikaa ja heidän mahdollisuutensa osallistua ja vaikuttaa koulun toimintaan ovat vähäiset. (Salmela-Aro 2010: 456) Herääkin kysymys, olisiko yhdeksi poissaolojen syyksi voinut nousta juuri Salmela-Aron toteama kiire koulussa, jos sitä olisi huomattu opiskelijoilta kysyä, sillä monet Kauneusstudiossa käyneet opiskelijat kokivat Kauneusstudion rauhallisen oppimisympäristön ja pienryhmän eduksi, kun opettajalla on aikaa ohjata ja auttaa enemmän.

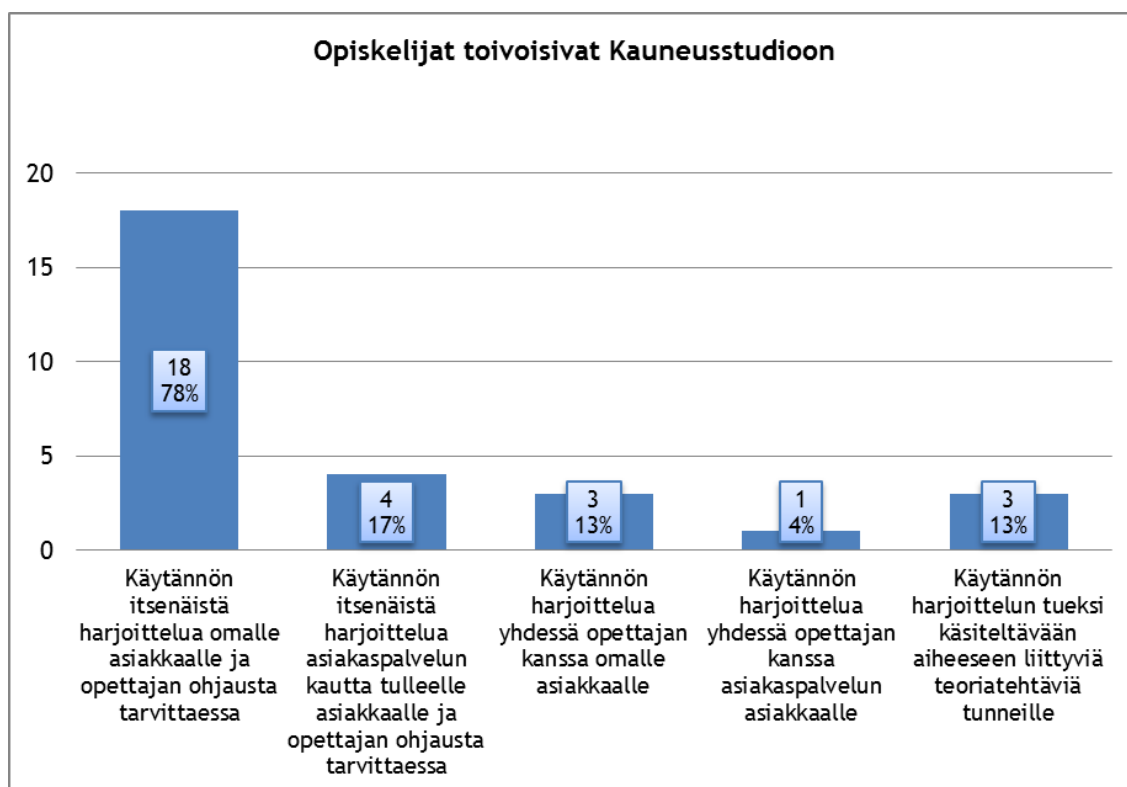
Osa opiskelijoista oli valinnut poissaolojen syyksi myös masennuksen, joka on yksi yleisimpiä nuorten mielenterveysongelmia. Masennukseen liittyy muun muassa väsymystä, unettomuutta, nukahtamisen vaikeutta sekä aloitekyvyn ja elämänilon puutetta sekä fyysisiä oireita, kuten päänsärkyä ja vatsaoireita. Masennus voi siis selittää myös muita poissaolojen syitä, joita opiskelijat olivat valinneet. Esimerkiksi koulunkäynnin vaikeudet voivat laukaista masennuksen, joka puolestaan vaikuttaa oppimis- ja opiskelumotivaatioon sekä oman elämänhallintaan. (Miettinen ym. 2009: 68, 82-83; Hietala, Kaltiainen, Metsärinne & Vanhala 2010: 73-75.)

Pohdittavaksi nousi myös, kuinka rehellisiä vastauksia opiskelijat ovat kysymyksiin antaneet poissaoloja käsittelevässä osuudessa, sillä opiskelijoiden vastauksiin on voinut vaikuttaa se, että he ovat halunneet antaa itsestään ja tilanteestaan paremman kuvan. Yllättävää oli, että suurimmaksi poissaolojen syyksi opiskelijat olivat valinneet sairastelun ja toiseksi suurimmaksi väsymyksen, koska esioletuksena oli, että iso osa opiskelijoiden poissaoloista johtuisi motivaation puutteesta ja sen takia opiskelijat olisivat tarkoituksella poissa koulusta. Herääkin kysymys, ovatko opiskelijat valinneet poissaolojen syiksi tarkoituksella ikään kuin hyväksyttävämpiä vaihtoehtoja, kuten sairastelun. Toisaalta taas Aaltosen (2011) tekemä tutkimus tukee myös opiskelijoiden antamia syitä poissaoloille, sillä tutkimuksessa nuoret kertoivat käyttävänsä koulusta poissaollessaan aikaansa arkisiin asioihin, kuten nukkumiseen mikä puolestaan korreloi väsymyksen kanssa (Aaltonen 2011).

Lisäksi pohdintaa herätti se, että vaikka opiskelijat pääsääntöisesti olivat innostuneita tai melko innostuneita opinnoistaan on mielenkiintoista, että suurimmalla osalla poissaoloja on silti paljon. Herääkin kysymys, onko poissaolojen taustalla oikeasti nimenomaan sairastelu, väsymys ja uupumus vai ovatko opiskelijat poissa sen takia, että heillä on mahdollisuus korvata poissaolojaan Kauneusstudiossa silloin, kun heille sopii. Kyselystä nimittäin kävi ilmi, että opiskelijat olivat kovin tyytyväisiä mahdollisuuteen käydä Kauneusstudiossa korvaamassa poissaoloja. Lisäksi voidaan pohtia, onko väsymys seurausta koulunkäynnistä, jatkuvasta sairastelusta vai kenties nuoren kyvyttömydestä sovittaa säännöllistä uni-, aterian-, harrastus- ja koulurytmiä yhteen.

Kysymys 12

Kysymyksellä 12 haluttiin Kauneusstudion kehittämismielessä selvittää, miten opiskelijat mieluiten opiskelisivat Kauneusstudiossa, eli miten he toivovat, että ohjaus järjestettäisiin (Kaavio 20).

Kaavio 20: Opiskelijoiden toiveet ohjauksen järjestämisestä Kauneusstudioissa

Kysymykseen vastasi 24 opiskelijasta 23, joihin vastaukset on suhteutettu, vaikka määrällisesti vastauksia tuli 29, sillä opiskelijat saivat valita useamman vastausvaihtoehdon. Jälleen SPSS-ohjelma ei siis huomionnut puuttuvaa vastausta taulukoinnissa. Kauneusstudioissa käyneistä opiskelijoista tai opiskelijoista, joille oli suositeltu Kauneusstudiota, 18 (78 %) toivoi, että he saisivat harjoitella hoitoja omille asiakkailleen ja saisivat opettajan ohjausta tarvittaessa, mikä on hyvin pitkälle nykyinen toimintamuoto. Opiskelijoista 4 (17 %) toivoi käytännön itsenäistä harjoittelua asiakaspalvelun kautta tulleelle asiakkaalle. 3 (13 %) opiskelijaa toivoi käytännön harjoittelua omalle asiakkaalle yhdessä opettajan kanssa, eli he selkeästi tarvitsevat enemmän opettajan tukea. 1 (4 %) opiskelijaa puolestaan halusi käytännön harjoittelua yhdessä opettajan kanssa asiakaspalvelun kautta tulleelle asiakkaalle. Opiskelijoista 3 (13 %) toivoi käytännön harjoittelun tueksi myös teoriatehtäviä. (Kaavio 20.)

Suurin osa, eli 78 % Kauneusstudioissa käyneistä opiskelijoista toivoi, että he saisivat nykyisen toimintamallin mukaisesti harjoitella hoitoja itsenäisesti omille asiakkailleen ja saisivat opettajan ohjausta tarvittaessa. Nykyinen toimintamalli on ollut toimiva aina silloin, kun opiskelija on saanut hankittua itselleen oman asiakkaan, jolle voi harjoitella hoitoja. Aika usein on kuitenkin niin, että omaa asiakasta ei ole saatavilla, jolloin asiakaspalvelun järjestäminen myös Kauneusstudioissa mahdollistaisi sen, että opiskelija pääsee harjoittelemaan. Lisäksi sellainen käytäntö voisi sitouttaa ja motivoida opiskelijoita tulemaan tunneille paremmin, kun

he joutuisivat ottamaan enemmän vastuuta ja saisivat todenmukaisempia asiakaspalvelutilanteita, sillä työvaltaisuus on nykyisen ammatillisen koulutuksen tärkeimpiä menetelmiä. Mitä autenttisempia oppimisympäristöjä opiskelijoille pystytään luomaan, sen parempi, sillä ne ovat yleensä motivaation herättäjiä (Ammattipeda).

Aidoille asiakaspalvelutilanteille oli hieman kysyntää, sillä Kauneusstudiossa käyneistä opiskelijoista 17 % toivoi, että he saisivat tehdä itsenäisesti hoitoja asiakaspalvelun kautta tulleille asiakkaille ja saisivat opettajan ohjausta tarvittaessa. Osa puolestaan koki tarvitsevansa enemmän opettajan tukea käytännön työskentelyssä, sillä yhteensä 17 % vastaajista toivoi käytännön harjoittelua joko omalle asiakkaalle tai asiakaspalvelun kautta tulleelle asiakkaalle yhdessä opettajan kanssa. Kauneusstudiossa käyneistä 13 % toivoi myös käytännön harjoittelun tueksi teoriatahtäviä. Ohjauksessa on siis hyvä huomioida tarpeen tullen myös ne opiskelijat, jotka voivat tarvita selkeää aiheeseen liittyvää teoriataustaa käytännön työskentelyn tueksi.

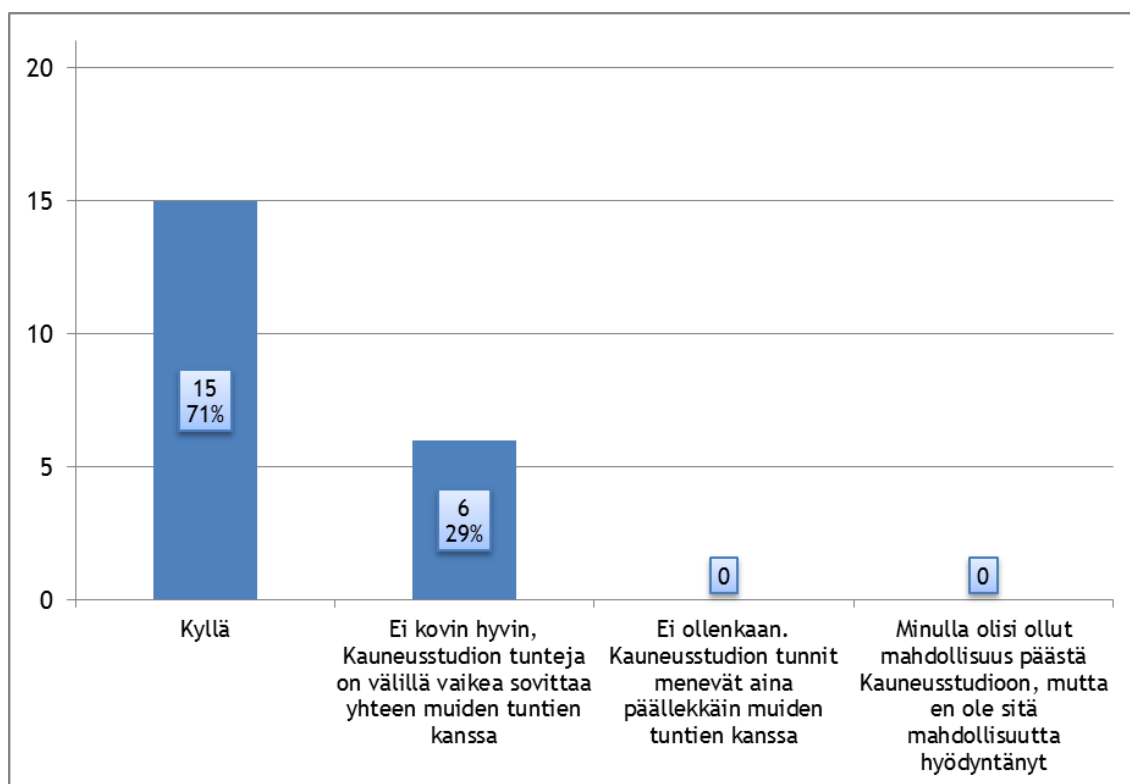
Monenlaiset toiveet ohjauksen järjestämisestä osoittavat, että opiskelijoita, oppimistyyliä ja -strategioita on monenlaisia ja oppimista voi tapahtua monella eri tavalla, kuten muun muassa Pruuki (2008: 8-29) on todennut. Kauneusstudiossa onkin tärkeää edetä ohjauksessa opiskelijan lähtökohdista käsin, eli selvittää ne tavat, joilla opiskelija parhaiten oppii sekä selvittää opiskelijan osaamisen taso ja toimia sen mukaisesti aivan, kuten Oppimisen tuen suunnitelmassa on todettu (Oppimisen tuen suunnitelma). Myös opiskelijoiden ottaminen mukaan suunnitteluun ja heidän aktiivinen osallistuminen motivoivat opiskelijoita opiskelemaan (Pruuki 2008: 8-29).

11.3 Kyselyn kolmas osa

Kyselyn kolmanteen osaan, eli kysymyksiin 13-16 vastasivat vain Kauneusstudiossa käyneet opiskelijat, eli yhteensä 21 opiskelijaa. Viimeiseen avoimeen kysymykseen, eli kysymykseen 17, saatiin vastaus vain 8 opiskelijalta.

Kysymys 13

Kysymyksellä 13 haluttiin selvittää, onko Kauneusstudion aikataulu sopinut opiskelijoiden aikatauluun ja vaatisiko aikataulun suunnittelu vielä tarkempaa opiskelijoiden aikataulujen huomioimista. Samalla haluttiin selvittää, kuinka moni opiskelija on jättänyt tulematta Kauneusstudioon, vaikka se olisikin ollut mahdollista. (Kaavio 21.)

Kaavio 21: Kauneusstudion ja opiskelijoiden aikataulujen yhteensopivuus

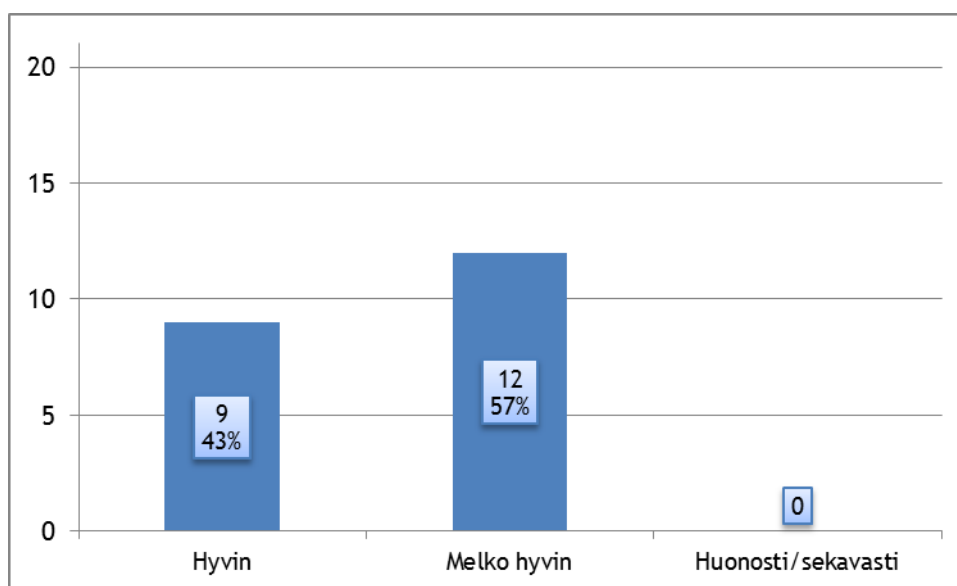
Kauneusstudiossa käyneistä 15 (71 %) oli sitä mieltä, että Kauneusstudion aikataulu on sopinut hyvin yhteen heidän muun lukujärjestyksensä kanssa ja 6 (29 %) oli sitä mieltä, että Kauneusstudion aikataulua on vaikea sovittaa yhteen muiden aikataulujen kanssa. Kukaan ei ollut tarkoituksella jättänyt tulematta Kauneusstudioon, vaikka siihen olisi ollut mahdollisuus. Eikä kukaan myöskään kokenut, että Kauneusstudion tunneille ei olisi koskaan mahdollisuutta päästä. (Kaavio 21.)

Kauneusstudion tuntiresurssit rajoittavat jonkin verran mahdollisuuksia tarjota tunteja siten, että ne sopisivat kaikkien opiskelijoiden aikatauluun. Pääsääntöisesti opiskelijat olivat kuitenkin tyytyväisiä Kauneusstudion aikatauluun, sillä 71 % oli sitä mieltä, että aikataulu on ollut sopiva. Tämän kysymyksen kohdalla törmättiin kuitenkin siihen, ovatko opiskelijat olleet täysin rehellisiä vastauksissaan, sillä kukaan ei ollut jättänyt tulematta Kauneusstudioon, vaikka siihen olisi ollut mahdollisuus. Käytäntö on kuitenkin osoittanut muuta. Osa opiskelijoista ei tule Kauneusstudioon saadakseen suoritusmerkintöjä, vaikka heidän pitäisi ja vaikka heillä olisi mahdollisuus lukujärjestyksensä puolesta tulla. Selitykseksi voidaan jälleen löytää monia asioita, kuten se, että opiskelijat eivät vastauksissaan halua antaa itsestään huonompaa kuvaa. Toisaalta syynä voi olla jälleen motivaation puute, eli omaa vapaa-aikaa ei haluta käyttää opiskeluun. Osalla voi olla suoritettavaa myös niin paljon, että kynnyks opintoihin on kasvanut jo niin suureksi, että opiskelijan on vaikea saada motivoitua itseään opiskeluun saa-

dakseen puuttuvat suoritusmerkinnät. Osalla voi olla myös ison suoritusmäärän edessä usko omiin mahdollisuuksiin niin vähäinen, että Kauneusstudion tunneille on vaikea tulla.

Kysymys 14

Kysymyksellä 14 haluttiin selvittää, ovatko opiskelijat olleet tyytyväisiä siihen, miten Kauneusstudion toiminta on järjestetty. Kysymyksen tarkoitus oli myös kartoittaa mahdollisia kehittämideoita, mikäli opiskelijat eivät ole olleet tyytyväisiä. (Kaavio 22.)

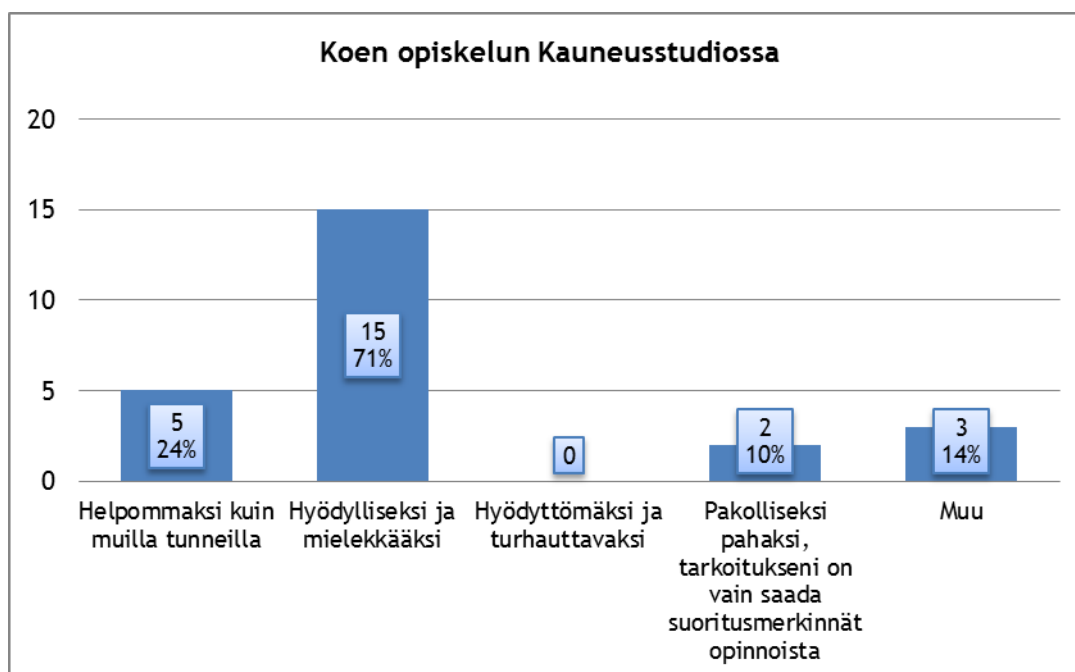

Kaavio 22: Opiskelijoiden näkemys siitä, miten Kauneusstudio on järjestetty

Kauneusstudiossa käyneistä opiskelijoista 9 (43 %) oli sitä mieltä, että Kauneusstudio on järjestetty hyvin ja 12 (57 %) sitä mieltä, että melko hyvin. Yksi opiskelija oli myös lisännyt melko hyvin - vaihtoehtonsa, että toivoisi lisää tuntimahdollisuuksia. Kukaan opiskelijoista ei ollut sitä mieltä, että Kauneusstudio olisi järjestetty huonosti tai sekavasti. (Kaavio 22.) Suurin osa opiskelijoista koki siis, että Kauneusstudion on järjestetty joko hyvin tai melko hyvin. Kukaan ei ollut sitä mieltä, että toiminta olisi järjestetty huonosti. Tässä kysymyksessä jäi hieman askarruttamaan, olisiko täydentävällä avoimella kysymyksellä saatu myös kehittämideoita esiin, sillä olisi ollut mielenkiintoista tietää, millä perusteella opiskelijat valitsivat vaihtoehdon melko hyvin. Perusteluista, olisi voitu saada hyviä kehittämideoita.

Kysymys 15

Kysymyksellä 15 haluttiin kartoittaa, minkälaiseksi opiskelijat kokevat opiskelun Kauneusstudiossa, eli kokevatko he sen tarpeelliseksi ja hyödylliseksi vai hyödyttömäksi tai kenties jopa pakolliseksi pahaksi (Kaavio 23).

Kaavio 23: Opiskelijoiden kokemukset Kauneusstudion hyödyllisyydestä

Opiskelijoiden vastaukset on suhteutettu kaikkiin Kauneusstudiossa käyneisiin vastaajiin (21), vaikka määrällisesti vastauksia tuli 25, sillä opiskelijat saivat valita useamman vastausvaihtoehdon. Kauneusstudiossa käyneistä opiskelijoista 5 (24 %) opiskelijaa koki Kauneusstudiossa opiskelun helpommaksi kuin muilla tunneilla ja heistä 3 koki opiskelun myös hyödylliseksi ja mielekkääksi. Perusteluista nousi selkeästi esille kaksi asiaa: opiskelijat kokevat saavansa enemmän apua, kun opiskelijoita ei ole niin paljon ja opettajalla on enemmän aikaa auttaa ja opastaa. 15 (71 %) opiskelijaa puolestaan koki opiskelun hyödylliseksi ja mielekkääksi. Opiskelijoiden vastauksista nousi esille paljon yhteneviä syitä, miksi he kokevat Kauneusstudion hyödylliseksi ja mielekkääksi. (Kaavio 23.) Tässä on muutamia poimintoja opiskelijoiden vastauksista:

”Jos puuttuu jotain, saa Kauneusstudiossa ne suoritettua”

”On hyvä, että voi korvata poissaoloja ja edetä nopeammin opinnoissa”

”Opin asiat joita en ole omalla tunnillani opetellut”

”Opiskelu on rauhallisempaa”

”Pystyn oppimaan paremmin”

”Saan hoidettua rästejä ja tulee hyvä mieli”

”Saun korvattua poissaoloja”

”Sain oppia asioita, joita olin missannut ns. normaalitunneilta

Kukaan opiskelijoista ei kokenut Kauneusstudiossa opiskelua hyödyttömäksi ja turhauttavaksi. Kauneusstudiossa käyneistä 2 (10 %) koki opiskelun pakolliseksi pahaksi, joskin toinen heistä koki opiskelun myös hyödylliseksi ja mielekkääksi, koska saa korvattua poissaoloja. Opiskelijoista 3 (14 %) oli kuvaillut opiskelua Kauneusstudiossa omin sanoin (Kaavio 23):

”Koen opiskelun paremmaksi tunneilla oman ryhmän kanssa”

”Koen opiskelun pakolliseksi”

”Koen opiskelun turhana, koska en ole mielestäni jäänyt jälkeen opinnoissani”

Suurin osa (71 %) opiskelijoista koki Kauneusstudion hyödylliseksi ja mielekkääksi. Perusteluista esille nousi muun muassa se, että opiskelijat pitivät positiivisena asiana sitä, että Kauneusstudiossa on mahdollisuus korvata poissaoloja ja siten oppia asioita, joita ei ole poissaolojen takia oppinut. Lisäksi he kokivat saavansa enemmän apua, kun opiskelijoita on vähemmän ja opettajalla on enemmän aikaa auttaa ja opastaa. Pelkästään jo motivaation kannalta on tärkeää, että opiskelijat kokevat, että opettaja on tunneilla heitä varten. Koko ryhmän ja erityisesti opiskelijan ja opettajan välinen vuorovaikutus vaikuttavat suuresti opiskelijan motivaatioon (Pruuki 2008: 22-24; Raatikainen 2011.)

Ainoastaan 10 % Kauneusstudiossa käyneistä koki opiskelun pakolliseksi pahaksi. Syynä voi olla etteivät opiskelijat koe tarvitsevansa lisää harjoitusta poissaoloistaan huolimatta. Tämä voi johtua esimerkiksi siitä, että opiskelija tekee alaan liittyviä töitä koulun ohella ja on ollut sen vuoksi poissa ja kokee jo osaavansa kosmetologin ammattiin liittyviä asioita. Mahdollista on myös, että opiskelijan itsearviointitaidot eivät ole kovin kehittyneet ja hän arvioi oman osaamisensa todellista korkeammalle tasolle. Osa voi puolestaan kokea leimautuvansa poikkeavaksi opiskelijaksi, kun ”joutuu” käymään Kauneusstudiossa. Opiskelijat eivät välttämättä osaa ajatella Kauneusstudiotta positiivisena mahdollisuutena vahvistaa omia taitojaan. Osa voi puolestaan kokea opiskelun Kauneusstudiossa pakollisena pahana motivaation puutteen takia. Syitä voi löytää monia. Haasteena kuitenkin on, että opiskelijat saataisiin kokemaan Kauneusstudio enemmän positiivisena mahdollisuutena sekä opiskelijoiden omaa oppimista ja opintojen etenemistä tukevana toimintana eikä pakollisena pahana.

Kysymys 16

Kysymyksen 16 tarkoitus oli selvittää, ovatko opiskelijat kokeneet saaneensa riittävästi palautetta ja ohjausta Kauneusstudiossa opintoihinsa. Asiaa haluttiin selvittää, jotta Kauneustu-

dion ohjausta ja palautteen antoa voitaisiin tarvittaessa kehittää. Kysymys oli avoin kysymys, joten se analysoitiin kvalitatiivista sisällönanalyysia apuna käyttäen luokittelemalla opiskelijoiden vastauksia. Vastaukset luokiteltiin riittävästi palautetta sekä riittävästi ohjausta saaneisiin opiskelijoihin, koska osa opiskelijoista oli vastannut vain toiseen kysymykseen. Analyysi osoitti, että Kauneusstudiossa käyneistä opiskelijoista 14 koki saaneensa riittävästi palautetta ja 17 koki saaneensa riittävästi ohjausta. Ainoastaan yksi opiskelija koki saaneensa liian vähän ohjausta ja palautetta. Hieman epäselväksi jäi, kokivatko ne opiskelijat, jotka olivat vastanneet vain jompaankumpaan kysymykseen saaneensa liian vähän toista, joko palautetta tai ohjausta vai olivatko he vain epähuomiossa jättäneet vastaamatta toiseen kysymykseen. Kaksi opiskelijaa oli myös vastannut kysymyksen ohi. Toinen opiskelija toivoi enemmän tunteja Kauneusstudioon ja toinen oli vain todennut, että oli hauskaa tehdä omille asiakkaille.

Vaikka suurin osa opiskelijoista koki saaneensa riittävästi palautetta ja ohjausta Kauneusstudiossa, tavoitteena toki olisi, että kaikki opiskelijat kokisivat saavansa riittävästi molempia. Tämä olisi tärkeää erityisesti sen takia, että myös niillä on vaikutusta motivaation vahvistumiseen. Riittävä positiivisen palautteen anto lisää myös opiskelijan uskoa omiin mahdollisuuksiinsa, vahvistaa opiskelijan minäkäsitystä sekä edistää hänen oppimistaan (Pruuki 2008: 22-24; 55-60; Mäkinen 2002). Arviointi ja palaute kulkevat käsi kädessä. Palautteen antamisessa on hyvä saada myös opiskelija pohtimaan ja arvioimaan omaa osaamistaan, sillä myös itsearviointi ja realistinen käsitys omista taidoista on oppimisen ja motivaation kannalta tärkeää. Rakentavan palautteen ja kehitysideoiden sekä itsearvioinnin kautta opiskelija oppii asettamaan itselleen myös realistisia tavoitteita. (Eloranta 2000: 74; Hänninen 1994: 47-49.)

Kysymys 17

Viimeisessä kysymyksessä annettiin vapaan sanan mahdollisuus opiskelijoille, mikäli heillä olisi jotain kehittämisehdotuksia tai -toiveita Kauneusstudion toimintaan liittyen. Kysymys 17 oli myös avoin kysymys, joten sekin analysoitiin sisällönanalyysia apuna käyttäen luokittelemalla opiskelijoiden vastauksia. Kaikista Kauneusstudiossa käyneistä opiskelijoista ainoastaan kahdeksan oli vastannut tähän kysymykseen, joista kolmella ei ollut mitään kehittämisehdotusta vaan he totesivat vain, että ovat olleet tyytyväisiä Kauneusstudion toimintaan. Varsinaiseen Kauneusstudion kehittämiseen liittyen kolme opiskelijaa toivoi lisää tunteja Kauneusstudioon, yksi kaipailla tarkkaa aikataulua jonnekin näkyville ja yksi toivoi Kauneusstudion tunteja joka toiselle viikonlopulle sekä arki-iltoihin.

11.4 Kyselytutkimuksen ongelmat ja luotettavuus

Tutkimus oli tarkoituksella rajattu käsittelemään Stadin ammattiopiston kauneudenhoitoalan ammatinopiskelijoiden ajatuksia Kauneusstudion toiminnasta ja sen kehittämisestä, joten tutkimuksen luotettavuutta, toistettavuutta ja yleistettävyyttä tarkastellaan pääsääntöisesti Stadin ammattiopiston kauneudenhoitoalan osastoon suhteutettuna. Lomakkeen esitestaus kohderyhmää vastaavalta henkilöltä jäi ajanpuutteen takia tekemättä, joten kysymysten asetteluun ja ymmärrettävyyteen ei saatu tutkimuksen kohderyhmään soveltuvalta henkilöltä mielipidettä. Kysymyksien esitestaus tehtiin kuitenkin Stadin ammattiopiston koulutuspäällikölle, joka auttoi joidenkin kysymysten uudelleenmuotoilussa. Kyselyn teettämistapa helpotti kuitenkin kyselyyn vastaamista, sillä tutkija oli mukana kyselyä teetettäessä, jolloin opiskelijat pystyivät kysymään tarkentavia kysymyksiä epäselvissä kohdissa. Kyselyn teettämistapa ei kuitenkaan poista väärinymmärryksen mahdollisuutta, sillä jokainen vastaaja voi silti tulkita kysymykset eri tavalla. Muutamien kysymysten kohdalla vastauksia analysoitaessa jäikin mietittävään, olivatko opiskelijat ymmärtäneet kysymyksiä oikein. Kyselyn teettämistavassa oli tärkeää ottaa huomioon kyselyn objektiivisuus, eli kysymyksiä läpikäydessä vastaajia ei johdateltu liikaa, jotta tutkimuksen objektiivisuus säilyisi ja vastaukset eivät vääristyisi.

Kyselytutkimuksen teettämisen jälkeen vastauksia analysoitaessa huomattiin, että jotkin kysymykset olisivat vaatineet hieman muokkausta, jotta ne olisivat olleet yhtenevämmät teoriataustan kanssa. Tämä johtui siitä, että tutkimuslupahakemuksen takia kyselylomake jouduttiin laatimaan ennen teoriataustan valmistumista, joten kysymyksiä jouduttiin kehittämään osittain irrallaan teoriataustasta. Toisaalta kysymyksien laatimisessa auttoi ennakkokäsitteet Kauneusstudion toiminnasta ja Kauneusstudiossa käyvien opiskelijoiden tilanteesta. Osa kysymyksistä olisi vaatinut vielä hieman uudelleenmuotoilua, sillä osa opiskelijoista joutui tekemään tarkentavia kysymyksiä, kun eivät olleet aivan varmoja, mitä kysymyksellä tarkoitettiin. Onneksi tarkentavat kysymykset olivat kuitenkin mahdollisia kyselyn teettämistavan ansiosta, joten väärinymmärrysten mahdollisuus pieneni siltä osin.

Vastauksia analysoitaessa pohdintaa herätti myös se, että jotkin kysymykset olisivat kaivanneet tarkentavaa kysymystä, sillä opiskelijoiden vastausten perusteella tutkijassa heräsi halu tietää lisää. Kyselyn esitestaus jollakin kohderyhmään kuuluvalla opiskelijalla olisi todennäköisesti auttanut kysymysten uudelleenmuotoilussa ja täydentävien vastausten hyödyntämisessä ennen varsinaisen kyselyn teettämistä, sillä jälkikäteen huomattiin, että joidenkin kysymysten kohdalla olisi esimerkiksi voinut antaa opiskelijalle mahdollisuus perustella vastataan avoimeen kysymykseen. Toki kaikki eivät avoimiin kysymyksiin aina vastaa, mutta ainakin muutamien vastaajien kohdalla olisi voitu saada vielä enemmän aineistoa.

Kuten jo kysymysten analyysissä todettiin, ainakin kysymykset 4, 5 ja 6 (liite 6) olisivat kaivanneet tarkennusta, sillä olisi ollut hyödyllistä tietää tarkemmin, missä asioissa ja miksi opiskelijat kokevat tarvitsevansa lisää tukea ja ohjausta. Lisäksi olisi voinut kysyä, miten ja missä opiskelijat haluaisivat saada lisää ohjausta, koska he eivät halunneet käydä Kauneusstudiossa lisäohjauksessa. Ristiriitaista nimittäin oli etenkin se, että opiskelijat pääsääntöisesti kokivat Kauneusstudion mielekkäänä ja hyödyllisenä itselleen, mutta kovin pieni osa lisää tukea ja ohjausta opintoihinsa kaipaavista opiskelijoista halusi hyödyntää Kauneusstudiot siihen tarkoitukseen, jolloin tarkentavalla kysymyksellä asia olisi voinut selvitä. Samaan aiheeseen liittyen kyselyssä olisi voinut myös selvittää, toivoisivatko opiskelijat lisätuen tarpeeseensa enemmän samanaikaisopetusta, jolloin joillakin tunneilla olisi kaksi opettajaa. Tällöin opiskelijat saisivat opiskella oman ryhmänsä mukana ja apua olisi enemmän saatavilla, jolloin opiskelijoiden ei tarvitsisi erikseen mennä Kauneusstudioon. Tällä hetkellä Kauneusstudion resurssit ovat kuitenkin sen verran pienet ja Kauneusstudioon tulevia opiskelijoita on sen verran paljon, että mahdollisuudet samanaikaisopetukseen ovat rajalliset. Toki tällainen yksittäinen kartoituskysymys on helppo toteuttaa esimerkiksi jokaisen ryhmänohjaajan omilla tunneillaan.

Tutkimuksen luotettavuutta eli reliabiliteettia ja validiteettia voidaan tarkastella monelta eri kantilta. Validiteetin osalta voitiin tutkimuksen toteuttamisen jälkeen todeta, että joitakin kysymyksiä olisi ollut tarpeen muokata ja täsmentää, jotta ne olisivat vastanneet mahdollisimman hyvin tutkimusongelmaa, jolloin vastauksista olisi saatu enemmän irti. Tutkimuksen luotettavuutta pyrittiin kuitenkin parantamaan lisäämällä useisiin kyselyn strukturoituihin kysymyksiin vielä avoin kysymys, jotta olisi mahdollisuus saada myös niitä vastauksia, joita ei osattu ottaa huomioon valmiita vaihtoehtoja laadittaessa. Vaikka tutkimuskysymykset laadittiinkin osittain irrallaan teoriataustasta, näkyy se lopullisessa työssä vain vähän. Teoriatausta lisää tutkimuksen validiteettia, sillä sitä on voitu hyödyntää kyselyn vastauksia analysoitaessa. Joskin validiteetti olisi ollut vielä parempi, jos joitakin kysymyksiä olisi uudelleenmuotoiltu ja tarjottu vielä enemmän vastausvaihtoehtoja.

Tutkimuksen yleistettävyyden pohtiminen onkin hieman ongelmallisempaa, sillä periaatteessa tutkimus olisi toistettavissa ja tulokset todennäköisesti olisivat hyvin samankaltaisia, jos ne tehtäisiin samalle otokselle, mutta kaikkia saatuja vastauksia ei voitaisi kuitenkaan yleistää koskemaan esimerkiksi kaikkia kauneudenhoitoalan ammatillisia oppilaitoksia, koska tutkimus on teetetty juuri tietyn ammatillisen oppilaitoksen työpajan kehittämiseksi. Kyselyä ei luonnollisestikaan voisi teettää samanlaisena jonkin toisen koulun opiskelijoille, sillä Kauneusstudio-työpaja sellaisenaan toimii vain Stadin ammattiopistossa. Jotkin tutkimuksessa esille nousseet asiat kuitenkin voisivat olla yleistettävissä, kuten se, että erilaiset opiskelua edistävät työpajaprojektit on koettu opiskelijoiden keskuudessa hyödyllisiksi. Sama asia on myös

todettu jo aiemmissa työpajaprojektikokeiluissa. Tieto voisi esimerkiksi hyödyttää jotain toista oppilaitosta, joka on suunnittelemassa samankaltaista työpajaa. Myös opiskelijoiden poissaolojen syyt voisivat olla yleistettävissä muihin kauneudenhoitoalan ammatillisiin oppilaitoksiin ja periaatteessa myös muidenkin alojen ammattioppilaitoksiin, sillä loppujen lopuksi nuoret ympäri Suomea painiskelevat samankaltaisten haasteiden ja ongelmien kanssa.

Tutkimuksen luotettavuutta tarkasteltaessa tulee huomioida myös vastausten todenmukaisuus, eli ovatko kyselyyn osallistuneet opiskelijat antaneet täysin rehellisiä vastauksia. Ihmisluonteelle on tyypillistä antaa itsestään ja tilanteestaan parempi kuva, jolloin vastausvaihtoehdoista helposti valitaan sellaisia vaihtoehtoja, jotka ovat hyväksyttävämpiä. Lisäksi tulee pohtia, onko osa opiskelijoista vastannut kysymyksiin halutakseen miellyttää Kauneusstudion opettajaa ja tutkimuksen laatijaa. Toisaalta vastaukset on annettu nimettöminä, eikä vastauksia voi yhdistää keneenkään tiettyyn opiskelijaan, jolloin miellyttämisen tarve ei välttämättä samalla tavalla korostu.

Tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa myös se, että joidenkin opiskelijoiden vastaukset eivät olleet kovinkaan johdonmukaisia, sillä ensin kysymyksessä 4 (liite 6) vain yksi opiskelija ei ollut innostunut opinnoistaan ja yhtäkkiä poissaolojen syitä selvitettyä kysymyksessä 11 (liite 6) kaksi muuta opiskelijaa totesi, etteivät opinnot enää kiinnosta, jolloin voidaankin pohtia, ovatko opiskelijat sitten kuitenkaan aivan perusteellisesti paneutuneet kyselyyn ja miettineet kysymyksiä ja niihin vastauksia. Muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta, vastaukset kuitenkin yleisesti ottaen vaikuttivat rehellisiltä ja kyselystä nousi muutamia selkeitä kehittämideoita, jolloin tutkimusta voidaan pitää luotettavana.

11.5 Kauneusstudion kehittäminen

Kaiken kaikkiaan kyselyn vastausten perusteella, voidaan todeta, että pääsääntöisesti opiskelijat kokevat Kauneusstudion hyödyllisenä ja oppimista edistävänä asiana. Kyselystä kuitenkin nousi esille muutamia käytännön kehittämiskohteita, osa arkipäiväiseen toimintaan liittyen ja osa hieman enemmän suunnittelua vaativaan toteutukseen liittyen.

Eniten kehittämistoimenpiteitä vaativista kysymyksistä kysyntää oli mahdollisuudelle nopeuttaa opintoja ja valmistumista, joten tämä voisi olla yksi tärkeimpiä kehittämiskohteita Kauneusstudion toiminnassa. Tämä tulisi huomioida erityisesti sen takia, koska nykykoulutuksella pyritään huomioimaan opiskelijoiden yksilölliset lähtökohdat ja tavoitteet sekä pitämään yllä ja mahdollisesti myös lisäämään motivaatiota. Käytännössä opintojen nopeuttamisen mahdollisuus vaatisi jokaisen opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) tarkistamista ja uuden suunnitelman tekoa niin, että opiskelijalla olisi mahdollisuus suorittaa opintojaan

Kauneusstudion kautta nopeammassa tahdissa. Käytännössä se tarkoittaisi sitä, että opiskelijan pitäisi suorittaa opintojaan oman ryhmänsä mukana ja lisäksi Kauneusstudiossa omalla ajallaan niin, että opinnot etenisivät tehokkaammin. Tämän mahdollistaminen riippuisi paljolti myös siitä, onko Kauneusstudion tunteja resursoitu riittävästi, jotta ne riittäisivät opiskelijoiden opintojen nopeuttamiseksi, koska jonkin verran Kauneusstudion tunteja menee opiskelijoiden muiden opintojen kanssa päällekkäin.

Tehokkaimmillaan opintojen nopeuttaminen Kauneusstudiossa voisi edellyttää, että siellä voisi käydä opiskelemaan osittain myös iltaisin. Ongelma onkin, voiko sellaista käytännössä toteuttaa, sillä Stadin ammattiopistossa toimii iltaisin aikuisopisto, jonka käytössä tilat silloin ovat. Mikäli Kauneusstudion toimintaa olisi mahdollisuus kehittää niin, että se osittain laajenisi iltapainotteiseksi, olisi kannattavaa teettää opiskelijoille kysely, kuinka moni olisi valmis ja haluaisi suorittaa opintojaan myös joinakin arki-iltoina korvatakseen poissaolojaan tai kerratakseen ja nopeuttaakseen opintojaan. Erittäin tärkeää olisi, että opiskelijat sitoutuisivat tällaiseen järjestelyyn, mikäli sellainen ylipäätään olisi mahdollista toteuttaa. Mikäli Kauneusstudion integroiminen iltapuolelle ei olisi mahdollista, pitäisi opiskelijalle laatia HOPSin perusteella tarkka viikkosuunnitelma lukujärjestyksen mukaisten opintojen ja Kauneusstudion opintojen sulauttamisesta yhteen.

Koska 11 % vastanneista koki tarpeelliseksi saada suorittaa opintojakson osia Kauneusstudiossa pienryhmässä, voitaisiin Kauneusstudion toimintaa kehittää esimerkiksi siten, että Kauneusstudion tuntiresurssien puitteissa tarjottaisiin niille opiskelijoille, jotka suoriutuvat paremmin pienemmässä ryhmässä, mahdollisuus tulla Kauneusstudioon suorittamaan opintojaksojen osia heidän oman lukujärjestyksensä mukaisesti. Tämä voisi mahdollisesti motivoida niitä opiskelijoita, jotka kokevat isomman ryhmään paineen ja kiireisemmän työtahdin omia opintoja haittaavana. Käytännössä opiskelijat kokoontuisivat Kauneusstudiossa pienissä ryhmissä opiskelemaan ja harjoittelemaan jotakin lukujärjestyksen mukaista opintokokonaisuutta Kauneusstudioon. Pienryhmätoiminnan mukaisesti olisi mahdollista hyödyntää oppimisprosessissa opiskelijoiden erilaista osaamista ja vahvuuksia, jolloin myös opiskelijat voisivat tukea toisiaan ja hyödyntää yhteistyötä oppimisessaan. Tämä on tärkeää, sillä yksi koulutuksen ja oppimisen tavoitteista on opiskelijoiden yhteistyötaitojen ja sosiaalistumisen kehittäminen (Kauppila, 2003: 27-29).

Kyselyyn vastanneista 13 % haluaisi suorittaa opintonsa tai ainakin osan opinnoistaan aitoa kauneushoitola muistuttavassa työpajassa. Muissa koulutusohjelmissä on saatu hyviä tuloksia aikaan fyysisillä työpajoilla, jotka toimivat koulussa tai koulun läheisyydessä, ovat koulun vastuulla ja jäljittelevät oikeaa työelämää. Esimerkiksi Innovatiiviset työpajat ammatillisissa opilaitoksissa -loppuraportti osoitti, että aitojen työvaltaisten työpajojen toimivuus opiskeli-

joiden opintojen edistäjänä on osoittautunut tehokkaaksi erityisesti sellaisten opiskelijoiden osalta, joilla on vaikeita opiskeluun liittyviä ongelmia (Innovatiiviset työpajat ammatillisissa oppilaitoksissa). Mikäli resurssit sallisivat, Kauneusstudiosta voisi rakentaa aitoa kauneushoitola muistuttavan työpajan, ikään kuin Espoon Omnian Oppivat Kädet opetushoitola, johon opiskelijat, joilla on joitakin opiskeluun liittyviä ongelmia, voisivat tulla suorittamaan opintojaan. Tällaisessa työpajassa mahdollistuisi myös iltapainotteinen opiskelu, jolloin se hyödyttäisi myös niitä opiskelijoita, jotka tarvitsevat tukea ja ohjausta ja pääsevät opiskelemaan Kauneusstudioon paremmin iltaisin. Lisäksi aitoa kauneushoitolaan muistuttava työpaja lisäisi opiskelijoiden mahdollisuuksia nopeuttaa opintojaan.

Stadin ammattiopiston yksi isoimmista haasteista lienee tällä hetkellä opiskelijoiden runsaat poissaolot, myös Kauneusstudiosta. Haasteena on saada opiskelijat ymmärtämään, kuinka tärkeää on suorittaa opintoja suunnitellun aikataulun mukaan, jotta opiskelutaakka ei myöhemmin kasva liian suureksi. Toki, ainakin kyselytutkimuksen mukaan, suurin syy poissaoloihin opiskelijoilla on ollut sairastelu. Tällöin erityisesti käytännön opinnoissa jää helposti jälkeen, kun kouluun ei voi sairaana tulla.

Koska poissaolojen syyt liittyvät hyvin paljon myös nuoren elämänhallintaan ja oman elämän suunnittelutaitoihin sekä nuoren kykyyn kohdata erilaisia haasteita, muutoksia ja tilanteita, on syytä pohtia olisiko opiskelijoille paikallaan järjestää elämänhallintataitoihin liittyvä kurssi tai ottaa tehostetummin opintoihin mukaan elämänhallintataitojen vahvistaminen. Koska nuoren elämä on täynnä erilaisia kehityshaasteita, voisi elämänhallintataitojen vahvistaminen parantaa myös opiskelijoiden motivaatiota ja käsitystä itsestään selviytyjänä ja sitä kautta tukea myös opintoihin sitoutumista. Aaltosen, Ojasen, Vihusen ja Vilenin (1999: 204) mukaan vahvat elämänhallintataidot auttavat mielekkäiden tavoitteiden asettamisessa ja vahvistavat halua ja kykyä ponnistella asetettuja tavoitteita kohti, jolloin opiskelukin sujuisi paremmin.

Innovatiiviset työpajat ammatillisissa oppilaitoksissa loppuraportista kävi ilmi, että joissakin projekteissa oli järjestetty erillisiä elämänhallintataitoja parantavia kursseja opiskelijoille tarkoituksena saada opiskelijat suoriutumaan paremmin arkipäiväisistä asioista kotona ja koulussa. Myös tietynlainen sitouttaminen ja vastuunantaminen voisi auttaa vähentämään runsaita poissaoloja. Esimerkiksi oikean asiakaspalvelun lisääminen Kauneusstudioon opiskelijoiden omien asiakkaiden sijaan, voisi lisätä opiskelijoiden sitoutumista ja motivaatiota opiskeluun ja koulussa käyntiin. Tällöin jokainen opiskelija voisi saada myös varmemmin työelämässä tarvittavia alan tietoja ja taitoja. Ohjauksen järjestämiseen opiskelijan tarpeista ja lähtökohdista käsin on hyvä jatkossa kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Kauneusstudion yhtenä toimintamuotona on myös tarjota lisäohjausta sitä tarvitseville opiskelijoille. Tämä ei kuitenkaan vielä näy kovinkaan paljon Kauneusstudion toiminnassa, sillä kaikki siellä käyvät opiskelijat käyvät ohjauksessa, koska ovat jääneet jälkeen opinnoissaan poissaolojen takia. Osa opiskelijoista tutkimuksen mukaan jopa koki tarvitsevansa lisää tukea ja ohjausta opinnoissaan, mutta useimmat eivät halunneet hyödyntää Kauneusstudiota tuen saamiseen. Siihen liittyviä syitä on pohdittu jo aiemmin opiskelijoiden vastauksia analysoitaessa, mutta kootusti voitaisiin vielä todeta, että syitä voi löytää monia. Opiskelijat eivät esimerkiksi ole välttämättä valmiita tulemaan Kauneusstudioon omalla ajallaan. Lisäksi useimpien vastauksista kävi selkeästi ilmi, että he haluavat mieluummin suorittaa opintonsa oman ryhmänsä mukana. Tämä taas voi johtua siitä, että opiskelijat eivät halua leimautua ryhmässään sellaisiksi, jotka tarvitsevat tai haluavat lisää ohjausta. Toisaalta taas toimivassa ryhmässä opiskelijoiden motivaatio kasvaa ja he saavat vertaistukea muilta opiskelijoilta. Syynä voi olla myös se, että Kauneusstudion toimintaperiaatteet eivät ole kaikille täysin selvät, eli niiden täsmentäminen muille opettajille ja opiskelijoille voisi olla tarpeen, jotta Kauneusstudiot osattaisiin hyödyntää myös muihin opiskelijoiden tarpeisiin kuin vain poissaolojen korvaamiseen. Esimerkiksi lukukauden alussa uusien ryhmien aloittaessa Kauneusstudion opettaja voisi kiertää jokaisen ryhmän luona ja kertoa Kauneusstudiosta ja sen mahdollisuuksista. Tällöin tulee kuitenkin varoa korostamasta liikaa Kauneusstudiota paikkana, jossa korvataan poissaoloja, vaan enemminkin kertoa Kauneusstudion muista mahdollisuuksista, kuten mahdollisuudesta harjoitella hoitoja, kerrata teoriaa tai nopeuttaa opintoja.

Onkin siis pohdittava, miten lisäohjausta voitaisiin järjestää niin, että opiskelijat saisivat tarvitsemaansa apua niin, että he eivät leimautuisi ryhmässään eivätkä joutuisi kohtuuttomissa määrin käymään lisäohjauksessa muiden opintojen ulkopuolella. Yhdeksi kehittämiskohteeksi voisikin nousta se, että niille opiskelijoille, jotka kokevat tarvetta lisäohjaukselle ja -tuelle, tarjottaisiin mahdollisuus tulla esimerkiksi parin kanssa vaihtoehtoisesti Kauneusstudioon harjoittelemaan niitä opintojaksoon kuuluvia osia, jotka tuottavat eniten vaikeuksia. Tällöin opiskelijan ei tarvitsisi tulla yksin, jolloin leimautumisen pelko ei olisi niin suuri. Kyselytutkimuksessa kävi ilmi, että opiskelijat kokevat myös jonkin verran tarvitsevansa lisää ohjausta teoriaopinnoissa, joten ainakin käytäntöön liittyvien teoriatehtävien ottaminen osaksi Kauneusstudion toimintaa siten, että opiskelijoille tarjotaan vähintään mahdollisuus tehdä käytännön työskentelyyn liittyviä teoriatehtäviä.

Tavoitteena Kauneusstudion toiminnan kehittämisessä on myös se, ettei yksikään opiskelija kokisi saaneensa liian vähän ohjausta tai palautetta Kauneusstudiossa. Palautteen antamista, ohjauksen tehostamista ja itsearviointiin kannustamista tulee siis vielä entisestään tehostaa niin, että opiskelijoiden oppiminen olisi mahdollisimman vahvalla pohjalla. Palautteen antaminen ja itsearvioinnin lisääminen edesauttavat opiskelijan ammatillisen identiteetin muo-

dostumista ja lisäävät motivaatiota opiskeluun. Esimerkiksi itsearviointilomakkeiden säännöllinen käyttö sekä avoin keskustelu opiskelijan kanssa hänen osaamisestaan on hyvä kuulua jokaiseen Kauneusstudion ohjaukseen.

Osa Kauneusstudion kehittämiseen liittyvistä toimenpiteistä olisi mahdollista toteuttaa ja osataas, kuten aitoa kauneushoitola muistuttavan työpajan perustaminen, vaatisi enemmän resursseja eikä Kauneusstudio todennäköisesti yksinään riittäisi perusteeksi niiden toteuttamiselle. Mutta mikäli tulevaisuudessa Stadin ammattiopistossa toimisi jonkinlainen oppilashoitola, kannattaisi Kauneusstudion toimintaa integroida myös sinne, jolloin opiskelijoille voitaisiin tarjota aito, motivoiva ja työvaltainen oppimisympäristö.

12 Pohdinta

Opiskelu, oppiminen ja koulunkäynti ovat monitahoisia prosesseja, jotka kietoutuvat yhteen ja joiden eri vaiheissa voi opiskelijoilla ilmetä erilaisia ongelmia. Jotta koulutuksen ja oppimisen tavoitteet ja hyödyt täyttyisivät, on tärkeää, että koulutuksen järjestäjä pystyy tarjoamaan erilaisia opiskeluun liittyviä tukitoimenpiteitä. Kauneusstudio-tyyppisen pajatoiminnan etu on, että se on kaikille kosmetologiosaston opiskelijoille avoin. Kaikki, jotka kokevat tarvitsevansa lisää tukea ja ohjausta, voivat tulla Kauneusstudioon kertaamaan ja opiskelemaan. Koska kaikki lisäohjauksen ja -tuen tarpeessa olevat opiskelijat eivät kuitenkaan halua hyödyntää Kauneusstudiota siinä tarkoituksessa, on pohdittava, millä keinoin näille opiskelijoille voitaisiin tarjota lisää tukea ja ohjausta ilman, että opiskelija kokee leimautuvansa tai jäävänsä paitsi oman ryhmänsä toiminnasta. Tärkeää oppimisen edistämisen toimenpiteillä onkin estää lisää tukea ja ohjausta tarvitsevien opiskelijoiden eristäytyminen muusta ryhmästä. Lisäksi on tärkeää, että oppilaitos tarjoaa opiskelijoille kuitenkin mahdollisuuden lisätukeen niin, etteivät opiskeluun liittyvät ongelmat kasvata kynnystä opiskeluun ja koulunkäyntiin liian suureksi.

Stadin ammattiopistossa opiskelijoilla on paljon poissaoloja erityisesti sairastelun, väsymyksen, henkisen uupumuksen, stressin ja masennuksen takia. Poissaolot omalta osaltaan vaikeuttavat opinnoissa mukana pysymistä ja opintojen etenemistä. Stadin ammattiopistossa on myös opiskelijoita, joilla tutkimustulosten mukaan on tarvetta ja halua lisäohjaukseen ja -tukeen opinnoissaan, joko oppimisvaikeuden tai muiden opiskeluun liittyvien ongelmien takia. Osa opiskelijoista kokee tarvitsevansa myös lisää ohjausta teoriaopintoihin. Monimuotoiseen oppimiseen ja opiskelija tukemiseen sekä teoriaopetukseen tulisikin kiinnittää vielä entistä enemmän huomiota eri opintojaksoilla ja Kauneusstudion toiminnassa.

Teetetystä tutkimuksesta esille nousi myös se, että opiskelijat kokevat Kauneusstudion toiminnan hyödyllisenä itselleen, kun he saavat mahdollisuuden opiskella puuttuvia opintojaan

ja sitä kautta pysyvät mukana opinnoissaan. Kyselystä esille nousi myös Kauneusstudion toiminnan kehittämisen ja laajentamisen tarve. Esimerkiksi 38 % vastaajista halusi nopeuttaa opintojaan ja hyödyntää siihen Kauneusstudiota. Tällaisen vaihtoehdon tarjoaminen opiskelijoille olisi mahdollista, mutta vaatisi jokaiselle opiskelijalle tarkkaa suunnitelmaa suorituksista sekä oman ryhmän mukana että Kauneusstudiossa. Lisäksi tällainen kehittämistoimenpide voisi vaatia Kauneusstudion tunteihin lisäresursseja ja mahdollisesti Kauneusstudion toiminnan laajentamista osittain iltaopiskeluksi joko Kauneusstudiossa tai kauneushoitola tyyppisessä työpajassa. Tällöin opiskelu tehostuisi, kun opiskelijoilla olisi enemmän mahdollisuuksia tulla tunneille.

Stadin ammattiopiston osalta Kauneusstudiota koskevaa tutkimusta voisi laajentaa ja tehdä esimerkiksi ammattiopiston kauneushoitopuolen opettajille sekä muille opiskelijahuollon henkilökunnalle kvalitatiivisen tutkimuksen heidän kehittämisideoistaan ja näkemyksistään, miten Kauneusstudiosta saataisiin mahdollisimman toimiva ja opiskelijalähtöinen kokonaisuus. Samalla voitaisiin kartoittaa myös heidän näkemyksiään Kauneusstudion toiminnan hyödyistä. Myös opiskelijoille voitaisiin laatia erillinen kysely Kauneusstudion toiminnan hyödyistä. Samalla voitaisiin arvioida, onko kehittämistoimenpiteistä ollut hyötyä. Jatkotutkimuksena voitaisiin tehdä myös erillinen kysely opiskelijoiden kiinnostuksesta esimerkiksi mahdollisuuteen tulla Kauneusstudioon arki-iltaisain.

Koska tämän tutkimuksen otos on tarkoituksella rajattu juuri Stadin ammattiopiston kauneushoitotoalan opiskelijoihin, ei tutkimustuloksia voida suoraan yleistää kaikkiin kauneushoitotoalan ammattiopistoihin. Toisaalta tutkimuksessa kävi ilmi, että opiskelijat ovat suurimmalta osin olleet tyytyväisiä Kauneusstudioon ja mahdollisuuteen korvata poissaoloja ja saada lisäohjausta, jolloin Kauneusstudion kaltaisen työpajan toimintaa voitaisiin soveltaa muissa ammattiopistoissa vastaavanlaisia opiskelun ja oppimisen tukitoimenpiteitä suunniteltaessa.

Lopuksi voidaankin todeta, että opintojen yksilöllistämiseksi on selkeää tarvetta, koska opiskelijoilla on erilaisia opiskeluun liittyviä ongelmia ja jokainen oppii eri tavoilla, jolloin ohjauksen tarpeet ovat yksilöllisiä. Joku voi haluta nopeuttaa opintojaan ja valmistumistaan, kun taas toinen voi tarvita lisää tukea ja ohjausta opinnoissaan. Opinnäytetyön ansiosta saatiin selville Kauneusstudion toiminnan suunnitteluun ja kehitykseen liittyen muutamia kehittämis-kohteita sekä arkipäiväisen toimintaan liittyviä parannusehdotuksia, joista osa voidaan helpostikin toteuttaa ja osaa voidaan tulevaisuudessa miettiä, kun koulutusta halutaan kehittää. Kauneusstudion toiminnan kehittämiseksi onkin jatkossa tarpeen tarjota opiskelijoille mahdollisuus käydä Kauneusstudiossa nopeuttaakseen opintojaan, ottaa tarvittaessa ohjaukseen mukaan käytäntöä tukevia teoriankehittäviä, selventää opiskelijoille ja opettajille Kauneusstudion

tarkoitusta ja toimintaperiaatteita, tarjota niille opiskelijoille, jotka kokevat hyötyvänsä pienryhmätyöskentelystä, mahdollisuus tulla vaihtoehtoisesti Kauneusstudioon opiskelemaan joitakin opintojakson osia, tehostaa palautteen ja ohjauksen antoa Kauneusstudioissa sekä kiinnittää huomiota myös opiskelijoiden elämännhallintataitoihin.

Jotta Kauneusstudion kaltaisen työapajan toiminnasta saataisiin suurin hyöty irti, täytyy käytäntönä olla selkeä toimintamalli. Lisäksi toiminnan onnistuminen vaatii avointa työympäristöä, sisäistä tiedottamista opettajien ja opiskelijoiden välillä sekä koko henkilöstön yhteistyötä niin, että toiminta sujuu opiskelijoiden opintojen edistämiseksi. Koska kyselyn tulokset antoivat ymmärtää, että opiskelijat pääsääntöisesti kokivat Kauneusstudion positiivisena ja hyödyllisenä itselleen ja muissakin työpajaprojekteissa on todettu niiden olevan hyödyllisiä opiskelijoiden opintoja edistäviä tukitoimia, kannustaa se kehittämään Kauneusstudion toimintaa.

Lähteet

- Aaltonen, S. 2011. Omalla lomalla. Nuorten näkökulmia lintsamiseen. Kasvatus 5/2011, 480-492. Suomen kasvatustieteellinen aikakausikirja
- Aaltonen, M., Ojanen, T., Vihunen, R. & Vilen, M. 1999. Nuoren aika. Porvoo: WSOY
- Ammattipeda. Työvaltaisuus. Opetushallitus. Viitattu 16.4.2014.
http://www10.edu.fi/ammattipeda/?sivu=tyovaltainen_oppiminen
- Elinikäisen oppimisen avaintaidot. Opetushallitus. Viitattu 19.2.2014.
http://www.oph.fi/koulutus_ ja_tutkinnot/ammattikoulutus/amatilliset_perustutkinnot/elinikaisen_oppimisen_avaintaidot
- Elinikäisen oppimisen avaintaidot arvoonsa osana kestävää uudistumista. Koulutuskeskus Salpaus. Lahti. Viitattu 19.2.2014
http://www.salpaus.fi/esittely/opetussuunnitelmat/Documents/Avaintaidot-opas_A5_0911_netti.pdf
- Eloranta, S. 2000. Kehityskeskustelu vanhempien näkökulmasta. Teoksessa Vuorinen, J. (toim.) Arviointi ja kehityskeskustelu. Koko kuva oppijasta. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.
- Engeström, Y. 1990. Perustietoa opetuksesta. Helsinki: Valtion painatuskeskus.
- Helve, H. 2002. Arvot, muutos ja nuoret. Helsinki: Yliopistopaino
- Hietala, T., Kaltiainen, T., Metsärinne, U. & Vanhala, E. 2010. Nuori ja mieli - koulu mielen-terveyden tukena. Latvia: Livonia Print. Kustannusosakeyhtiö Tammi
- Hänninen, R. 1994. Itsestään selvä arviointi. Itsearviointiin kehittyminen ammattiin valmistumisen näkökulmasta. Jyväskylä: Yliopistopaino.
- Illeris, K. 2009. A Comprehensive understanding of human learning. Teoksessa K. Illeris (toim.) Contemporary theories of learning, Learning theorists in their own words. New York: Routledge
- Kauppila, R. 2003. Opi ja opeta tehokkaasti. Juva: PS-kustannus.
- Keltikangas-Järvinen, L. 2008. Temperamentti, stressi ja elämäntilanne. Helsinki: WSOY
- Keskinen, S., Kinnunen, R. & Silven, M. 1991. Kohti itseohjautuvaa opiskelutaitoa. Turku: Painsalama oy.
- Koramo, M. 2012. Ammatillisen koulutuksen oppimisympäristöjä kehittämässä. Kansallisia kehittämislinjauksia ja kuvauksia Opetushallituksen valtionavustuksilla tuetuista oppimisympäristöjen kehittämishankkeista 2008-2010. Opetushallitus.
- Kouluterveyskysely. 2013. THL. Amatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden tyttöjen hyvinvointi 2008/2009 – 2013. Viitattu 21.4.2014.
http://www.thl.fi/attachments/kouluterveyskysely/Tulokset/ltkysely_kokomaa_2008_2013_aol_tytot.pdf
- Kuula, A. 2011. Tutkimusetiikka, aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. 2. painos. Jyväskylä: Bookwell Oy.

Kähkönen, K. 2009. Näkökulmia ja menetelmiä oppimisen ohjaamiseen ammatillisessa koulutuksessa. Teoksessa J. Helander (toim.) Ammatillisen opettajan käsikirja. Hämeenlinna: HAMK Julkaisut, 29-40.

Laki ammatillisesta koulutuksesta 21.8.1998/630. Finlex. Viitattu 18.2.2014.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980630>

Miettinen, M. & Kuitunen, M. 1999. Elämänhallintaa ja elämänpolitiikkaa lisäluokalla. Teoksessa M. Kuorelahti & R. Viitanen (toim.) Holtittomasta hortoilusta hallittuun harhailuun - nuorten syrjäytymisen riskit ja selviytymiskeinot. Helsinki: Nuorisosaian neuvottelukunta, 143-151.

Miettinen, K. Piha, L & Pynnönen, P. 2009. Erilaisille oppijoille erilaista opetusta. Teoksessa J. Helander (toim.) Ammatillisen opettajan käsikirja. Hämeenlinna: HAMK Julkaisut, 51-78.

Mäkinen, P. 2002. Mitä on oppiminen? Tampereen Yliopisto. Viitattu 19.2.2014.
<http://www15.uta.fi/arkisto/verkkotutor/oppimin.htm>

Nurmi, J-E. 1997. Nuoruusiän kehitys: etsintää, valintoja ja noidankehiä. Teoksessa Lyytinen, P., Korkiakangas, M. & Lyytinen, H. (toim.) Näkökulmia kehityspsykologiaan, kehitys kontekstissaan. Porvoo: WSOY, 256-274.

Nurmi, J-E., Ahonen, T., Lyytinen, H., Lyytinen, P., Pulkkinen, L. & Ruoppila, I. 2009. Ihmisen psykologinen kehitys. 1.-4. painos. Helsinki: WSOYpro

Oppimisen tuen suunnitelma. Helsingin kaupunki. Ammatillinen koulutus. Viitattu 7.2.2014.

Opiskelijaksi.net, Stadin ammattiopisto. Viitattu 6.2.2014.
<http://www.opiskelijaksi.net/opiskelupaikat/amatilliset-oppilaitokset/amatillinen-koulutus/oppilaitokset/helsinki/stadin-ammattiopisto>

Pruuki, L. 2008. Ilo opettaa. Helsinki: Edita Prima Oy.

Pääskysaari, J. 2002. Kompassi. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Raatikainen, Eija 2011. Luottamus koulussa: Tutkimus yhdeksännen luokan oppilaiden luottamus- ja epäluottamuskertomuksista ja niiden merkityksestä oppilaiden kouluarjessa. Väitöskirja. Helsingin yliopisto. Käyttäytymistieteellinen tiedekunta, käyttäytymistieteiden laitos. Helsinki: Helsingin yliopisto.

Salmela-Aro Katariina 2010. Koulu-uupumus sosiaalisessa kontekstissa: koulu, koti ja kaveripiiri. Psykologia 45 (05-06), 2010

Soisalo, Raul 2010. Miksi lapsi ei halua mennä kouluun? Helsingin Sanomat 4.1.2010. Verkkodokumentti. Viitattu 18.4.2014. <http://www.hs.fi/tulosta/HS20100104SI1MA01660>

Vornanen, Riitta 2000: Turvallisuus elämän kysymyksenä. 13 - 17-vuotiaiden nuorten turvallisuus ja turvattomuuden aiheet. Kuopion yliopiston julkaisuja E. Yhteiskuntatieteet 81. Kuopio: Kuopion yliopisto.

Yliselä, T. Palautteen antaminen, vastaanottaminen ja käsitteleminen eri organisaatiotasolla tavoitteena tehokas oppiminen. Viitattu 19.2.2014.
<http://ylisela.net/wp-content/uploads/2012/04/Palautej%C3%A4rjestelm%C3%A4.pdf>

Woolfolk, A. 2010. Educational Psychology. 11th Edition. Pearson Education International.

Kaaviot

Kaavio 1: Opiskelijoille tärkeintä opiskelussa	34
Kaavio 2: Opiskelijoiden innostus kosmetologiopintoja kohtaan	36
Kaavio 3: Opiskelijoiden innostus kosmetologiopintoja kohtaan	37
Kaavio 4: Peruskoulussa todetut oppimisvaikeudet opiskelijoilla	38
Kaavio 5: Oppimisvaikeuden yhteys Kauneusstudiossa käymiseen	39
Kaavio 6: Opiskelijoiden halukkuus saada lisäohjausta Kauneusstudiossa	40
Kaavio 7: Opiskelijoiden oppimisvaikeuksien suhde opiskeluinnostukseen	41
Kaavio 8: Opiskelijoiden tuen tarve opinnoissa	42
Kaavio 9: Opiskelijoiden lisätuen tarpeen yhteys Kauneusstudiossa käymiseen	43
Kaavio 10: Opiskelijoiden tarve saada lisätukea opintoihinsa Kauneusstudiossa	44
Kaavio 11: Opiskelijoiden tarve lisäohjaukselle teoriaopinnoissa	45
Kaavio 12: Opiskelijoiden teoriaopintojen kertaamisen tarve suhteessa Kauneusstudiossa käymiseen	46
Kaavio 13: Opiskelijoiden halukkuus kerrata teoriaopintoja Kauneusstudiossa	47
Kaavio 14: Opiskelijoiden halukkuus suorittaa opintoja pienryhmässä Kauneusstudiossa ..	48
Kaavio 15: Opiskelijoiden halukkuus suorittaa opintoja aitoa kauneushoitola muistuttavassa työpajassa	49
Kaavio 16: Opiskelijoiden halukkuus nopeuttaa opintojaan ja valmistumistaan Kauneusstudiossa	50
Kaavio 17: Opiskelijoiden syyt Kauneusstudiossa käymiseen tai miksi Kauneusstudiota on suositeltu	52
Kaavio 18: Opiskelijoiden ilmoittamat syyt poissaoloihin	53
Kaavio 19: Opiskelijoiden opiskeluinnostus ja motivaatio suhteessa poissaoloihin	54
Kaavio 20: Opiskelijoiden toiveet ohjauksen järjestämisestä Kauneusstudiossa	57
Kaavio 21: Kauneusstudion ja opiskelijoiden aikataulujen yhteensopivuus	59
Kaavio 22: Opiskelijoiden näkemys siitä, miten Kauneusstudio on järjestetty	60
Kaavio 23: Opiskelijoiden kokemukset Kauneusstudion hyödyllisyydestä	61

Liitteet

Liite 1 Lähetä Kauneusstudioon	77
Liite 2 Kauneusstudion opiskelusuunnitelma.....	79
Liite 3 Kauneusstudion viikkosuunnitelma.....	80
Liite 4 Tutkimuslupa-anomus	82
Liite 5 Lupa-anomus alaikäisten opiskelijoiden vanhemmille.....	84
Liite 6 Kyselylomake	85

Liite 1 Lähete Kauneusstudioon

OPISKELUSUUNNITELMA KAUNEUSSTUDIOON 	
<p>■ Opiskelija, (+ tarv.opo) ja aihetta opettanut opettaja laativat suunnitelman</p> <p>■ Opiskelija säilyttää suunnitelman ja vie sen mukanaan Kauneusstudioille</p> <p>■ Opiskelija ottaa Kauneusstudion opettajalta kuittauksen joka harjoituskerta</p> <p>■ Opiskelija vie suunnitelman (tarvittaessa mukanaan opo tapaamiseen) ja näyttää esim. taitonäytteen kuittauksen aihetta opettavalle opettajalle, joka on lähettänyt opiskelijan suorittamaan sitä</p>	
Opiskelija:	Päiväys:
Opiskelijan puhelinnumero:	Ryhmä:
Ryhmänohjaaja:	
Teema, opiskeltavat aiheet ja määrä (tunteina tai opintoviikkoina):	
TOIVOTTU ARVIOINTITAPA KAUNEUSSTUDIOSSA	
☐ T1 - K3 ☐ Oma opettaja arvioi työn/tehtävän ☐ S - Suoritettu ☐ Sanallinen arviointi	
PÄIVÄYS JA TUNNIT	Kauneusstudion opettajan kuittaus ja arviointi
____/____ _____	
PÄIVÄYS JA TUNNIT	Kauneusstudion opettajan kuittaus ja arviointi
____/____ _____	

PÄIVÄYS JA TUNNIT ____/____ _____	Kauneusstudion opettajan kuittaus ja arviointi
PÄIVÄYS JA TUNNIT ____/____ _____	Kauneusstudion opettajan kuittaus ja arviointi
PÄIVÄYS JA TUNNIT ____/____ _____	Kauneusstudion opettajan kuittaus ja arviointi
PÄIVÄYS JA TUNNIT ____/____ _____	Kauneusstudion opettajan kuittaus ja arviointi
PÄIVÄYS JA TUNNIT ____/____ _____	Kauneusstudion opettajan kuittaus ja arviointi

Huomioitavaa:

-

Liite 2 Kauneusstudion opiskelusuunnitelma

OPISKELUSUUNNITELMA KAUNEUSSTUDIOON

Opiskelija	Päiväys:
Opiskelijan puhelinnumero:	Suunnitelma ajanjaksolle:
Ryhmänohjaaja:	Opinto-ohjaaja:
☐ Opintojakson osittainen täydentäminen ☐ Opintojakson opiskelu kokonaisuudessaan ☐ Taitonäyte	
Teema/opiskeltava aihe: (Opintojakso)	
Opintojakson/teeman tarkka sisältö:	
Suoritettava opintoviikko/tuntimäärä:	
Opiskelijan lähtötaso, onko opiskelija opiskellut jotain osia teemasta tai opintojaksosta? Ovatko edeltävän teeman taidot vahvat?	
Opiskelijan ohjauksessa otettava huomioon: (Oppimisvaikeudet, tarve teorian kertaamiselle?)	

Liite 3 Kauneusstudion viikkosuunnitelma
KAUNEUSSTUDION VIIKKOSUUNNITELMA

Nimi: _____

Olen läsnä koulussa seuraavasti ja teen seuraavat työt Kauneusstudiossa:

Viikko	Ma	Ti	Ke	To	Pe
8.00-12.00					
12.00-16.00					

Viikko	Ma	Ti	Ke	To	Pe
8.00-12.00					
12.00-16.00					

Päiväys ja allekirjoitus: _____

Viikko	Ma	Ti	Ke	To	Pe
8.00-12.00					
12.00-16.00					

Viikko	Ma	Ti	Ke	To	Pe
8.00-12.00					
12.00-16.00					

Muita huomioita:

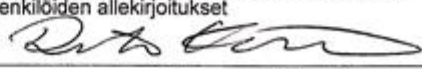
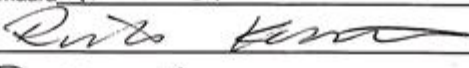
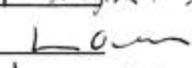
Liite 4 Tutkimuslupa-anomus

TIEDOKSI

Helsingin kaupunki
OPETUSVIRASTO

TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

TUTKIJAJ	Nimi	Tanja Hemmälä		
	Osoite	Tammistonkatu 31 b 20	Puhelin 040 7309489	
	Sähköpostiosoite	tanja.hemmila@laurea.fi		
	Tutkimuslaitos, oppilaitos tai muu yhteisö	Laurea Tikkuvila		
	Koulutus / ammatti	Kosmetologi, estenomiopiskelija		
TUTKIMUKSEN OHJAAJAJ	Nimi	Nina Lahtinen		
	Toimipaikka ja osoite	Rataatie 22	Puhelin	
	Sähköpostiosoite	nina.lahtinen@laurea.fi		
	Oppiarvo ja ammatti	Kauneushoitoalan lehtori		
TUTKIMUS	Tutkimuksen nimi	Kauneusstudion kehittäminen opiskelijoiden opintojen		
	Tutkimuksen taso	edistämiseksi Stadin ammattiopistossa		
	Väitöskirja ☐	Lisensiaattityö ☐	Pro gradu ☐	Ammatillinen oppinnäytetyö ☐
	Muu oppinnäytetyö ☒	Muu, mikä? ☐		
	Tutkimussuunnitelman hyväksymispäivämäärä oppi-/tutkimuslaitoksessa	30.1.2014		
	Lyhyt yhteenveto tutkimussuunnitelmasta	Kyselyn tarkoitus kartoittaa opiskelijoiden opiskelu- motivaatiota, tunteita/halua oppioppeluun sekä Kauneusstudiossa käyneiden opiskelijoiden siitä pääsaoloihin sekä heidän mielipiteitään Kauneus- studiossa ja mahdollisista kehitysideoista. Kysely toteutetaan anonyymisti ja tietoja käsitellään		
	Tutkimustapa / -menetelmä	luottamuksellisesti		
	Kysely ☒	Haastattelu ☐	Asiakirja- / tilastoanalyysi ☐	Koeasetelma ☐
	Havainnointi ☐	miten havainnoidaan		
	Muu, mikä ☐			
Käsitelläänkö tutkimuksessa henkilötietoja	kyllä ☐	ei ☒		
Tutkimuksen kohdeyksiköt opetustoimessa	Stadin ammattiopisto Kauneushoitoalan koulutus-			
Onko tutkimusyhteistyöstä neuvoteltu etukäteen kohdeyksikköjen kanssa	kyllä ☒	päivämäärä ja henkilön nimi, kenen kanssa on neuvoteltu		
ei ☐	29.1.2014	Koulutus- Risto Kaistinen Savonkadun toimipiste		

	Otoksen koko n. 100 Kyselyn 1. osa ja n. 10-20
	Aineiston keruu-aika Alkaa 21.2.2014 Päättyy 28.3.2014
	Tutkimuksen arvioitu valmistumisaika 31.5.2014
SITOUKSET JA ALLEKIRJOITUKSET	Sitoudun siihen etten käytä saamiani tietoja tutkittavan tai hänen läheistensä vahingoksi tai halventamiseksi taikka sellaisten muiden etujen loukkaamiseksi, joiden suojaksi on säädetty salassapitovelvollisuus eikä luovuta saamiani henkilötietoja sivullisille.
(Sitoumuksen allekirjoittavat kaikki ne henkilöt, jotka tutkimusta tehtäessä käsittelevät salassa pidettäviä tietoja)	Tutkijana olen tietoinen lainsäädännön, erityisesti henkilötietolain henkilötietojen käsittelylle asettamista vaatimuksista sekä vastuustani tietojen lainmukaisesta käsittelystä. Tietosuojavaltuutetun tehtävänä on neuvoa, ohjata ja valvoa henkilötietojen käsittelyä. Tietosuojavaltuutetun toimisto on antanut muun muassa ohjeet "Tietosuoja ja tieteellinen tutkimus henkilötietolain kannalta" ja Henkilötietojen käsittely suostumuksen perusteella".
	Luovutan valmiista tutkimusraportista yhden kappaleen korvauksetta opetusviraston tieto- ja ennakointipalvelut -yksikköön, osoite: PL 3000, 00099 Helsingin kaupunki
	Paikka ja päivämäärä 29.1.2014 Helsinki
	Tutkijan allekirjoitus
Paikka ja päivämäärä 29.1.2014 Helsinki	Muiden salassa pidettäviä tietoja käsittelevien henkilöiden allekirjoitukset
PUOLTO	Puollan hakemusta ☒ En puolla hakemusta ☐ X Puollan hakemusta
	Paikka ja päivämäärä Helsinki 29.1.2014 Helsingin 10.2.2014
	Allekirjoitus
	Selvennys Risto Koistinen Lea Oksanen
	Virka-asema apulaisrentori Luopajarvi
PÄÄTÖS	Paikka ja päätöspäivämäärä Helsinki 12.2.2014
	Päätäjän allekirjoitus
	Selvennys Liisa Pohjolainen
	Virka-asema linjanjohtaja
	Päätös antaa mahdollisuuden tutkimusaineiston keräämiselle ajalla: 21.2. - 28.3.2014
	Päätös ei anna oikeutta saada tietoja Helsingin kaupungin asiakirja- ja rekisteriaineistosta.
	Tämä päätös ei edellytä Helsingin opetusvirastoa osallistumaan tutkimuksen kustannuksiin.
LIITTEET	Sopimus opinnäyttyöstä Tutkimussuunnitelma Kysely opiskelijoille

Liite 5 Lupa-anomus alaikäisten opiskelijoiden vanhemmille

ARVOISA HUOLTAJA

Opiskelen estenomiksi Laurea Tikkurilassa ja teen opinnäytetyötä Stadin ammattiopiston kauneudenhoitoalan koulutusohjelman Kauneusstudion kehittämiseksi. Toimin myös Kauneusstudion vastuupettajana äitiysloman sijaisuuden ajan. Tarkoitukseni on tehdä opinnäytetyöhön liittyen kysely opiskelijoille Kauneusstudion kehittämiseksi.

Kauneusstudion toiminnan tarkoituksena on edistää ja tukea opiskelijan opintojen etenemistä ja oppimista tarjoamalla lisäohjausta opiskelijoille. Kauneusstudio on kaikille kauneudenhoitoalan opiskelijoille avoin ja opiskelija voi tulla Kauneusstudioon suorittamaan puuttuvia opintoja, kertamaan tai hankkimaan lisää ohjausta opintoihinsa.

Kyselyn tarkoitus on kartoittaa, kuinka moni opiskelija kokee tarvitsevansa lisää ohjausta opintoihinsa ja haluaisi käydä Kauneusstudiossa sen takia. Lisäksi kartoitetaan opiskelijoiden motivaatiota ja minkä he kokevat opiskelussa tärkeimmäksi. Tarkoitus on myös selvittää, olisiko joillakin opiskelijoilla kiinnostusta hyödyntää Kauneusstudiota opintojensa nopeuttamiseksi. Opiskelijoilta, joille on suositeltu Kauneusstudiota tai jotka ovat jo käyneet Kauneusstudiossa, kartoitetaan taustatekijöitä opintosuoritusten puuttumiselle ja poissaoloille sekä opiskelijoiden toiveita, miten he haluaisivat ohjauksen järjestettävän Kauneusstudiossa. Lisäksi Kauneusstudiossa käyneiltä on tarkoitus kartoittaa tyytyväisyyttä tämänhetkiseen Kauneusstudion toimintaan, minkälaiseksi he kokevat opiskelun Kauneusstudiossa sekä sitä, onko Kauneusstudion aikataulu sopinut yhteen heidän muiden opintojen aikataulujen kanssa.

Kaikki vastaukset käsitellään nimettöminä ja luottamuksellisesti. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista. Alaikäisen nuoren osallistumisesta kyselytutkimukseen on oltava huoltajan lupa.

Annatteko lapsellenne luvan osallistua kyselytutkimukseen Kauneusstudion toiminnan kehittämiseksi?

- Kyllä
- Ei

Huoltajan/huoltajien allekirjoitus

Palautettahan kyselylomakkeen 24.2.2014 mennessä

Liite 6 Kyselylomake

KYSELY KAUNEUSSTUDION KEHITTÄMISEKSI

Olen estenomiopiskelija Laurea Tikkurilasta ja teen opinnäytetyötäni Stadin ammattiopiston Kauneusstudion ja sen kehittämisestä ja toivoisin, että vastaisit seuraaviin kysymyksiin. Rehelliset vastaukset ovat tärkeitä, jotta Kauneusstudion voitaisiin kehittää toimivammaksi ja se hyödyttäisi opiskelijoita enemmän. Kaikki vastaukset käsitellään nimettömänä ja luottamuksellisesti. Kiitos ajastasi!

1) Oletko käynyt Kauneusstudiossa suorittamassa opintoja tai saanut ohjausta Kauneusstudion opettajalta?

- Kyllä
- Ei
- En tiedä, mikä Kauneusstudio on
- Minun pitäisi päästä Kauneusstudioon, mutta en tiedä, miten pitää toimia
- Haluaisin päästä Kauneusstudioon, mutta en tiedä, miten pitää toimia

2) Jos et ole vielä käynyt Kauneusstudiossa, onko sinulle kuitenkin suositeltu Kauneusstudion opintoja?

- Kyllä. Miksi? _____
- Ei

3) Mikä Sinulle on tärkeintä opiskelussa?

- Saada hyvät arvosanat kaikista kauneudenhoitoalan perustutkintoon liittyvistä osa-alueista
- Harjoitella hoitoja käytännössä ja oppia tekemään hoitoja mahdollisimman hyvin
- Oppia soveltamaan teorian tietoa käytäntöön ja omaksua mahdollisimman hyvin kosmetologin ammatin eri osa-alueet, kuten erilaiset hoidot, anatomia ja fysiologia, ihotaudit, raaka-ainetietous, tuotemyynti ja liiketoiminta
- Oppia soveltamaan teorian tietoa käytäntöön ja hallita ainoastaan minua eniten kiinnostava osa-alue kosmetologin työstä. Mikä? _____
- Läpäistä koulutus ja saada tutkinto
- Saada tutkinto ja jatkaa opintoja
- Tavata kavereita ja kuulua ryhmään
- Opiskelu ei ole minulle tärkeää. Miksi? _____

Muu, mikä? _____

4) Oletko innostunut kosmetologiopinnoistasi?

Kyllä, olen innostunut opinnoistani

Kyllä, olen melko innostunut opinnoistani

Ei, en ole innostunut opinnoistani. Miksi? _____

5) Onko Sinulla todettu oppimisvaikeus peruskoulussa?

Kyllä, mikä? _____

Ei

Jos vastasit kyllä, haluaisitko saada ohjausta opintoihin Kauneusstudiossa?

Kyllä

Ei

6) Koetko tarvitsevasi tukea opinnoissasi?

Kyllä

Ei

Jos vastasit kyllä, haluaisitko saada lisää ohjausta opintoihin Kauneusstudiossa?

Kyllä

Ei

7) Koetko tarvitsevasi enemmän ohjausta käytännön teoriaopinnoissa?

Kyllä

Ei

Jos vastasit kyllä, haluaisitko käydä Kauneusstudiossa kertaamassa teoriaopintoja?

Kyllä

Ei

8) Haluaisitko tai koetko tarpeelliseksi saada suorittaa lukujärjestyksen mukaisia opintojakson osia vaihtoehtoisesti pienryhmässä Kauneusstudiossa?

Kyllä, miksi? _____

Ei, suoritan opintoni mieluummin oman ryhmän mukana

9) Haluaisitko mieluummin suorittaa kosmetologiopintoja pienryhmässä, aitoa kauneushoitola muistuttavassa työpajassa?

Kyllä, miksi? _____

Ei, suoritan opintoni mieluummin oman ryhmän mukana

10) Haluaisitko käydä Kauneusstudiossa nopeuttaaksesi opintojasi ja valmistumistasi

Kyllä

Ei

OLE HYVÄ JA VASTAA SEURAAVIIN KYSYMYKSIIN, JOS SINULLE ON EHDOTETTU KAUNEUSSTUDIOON MENEMISTÄ TAI OLET JO KÄYNYT KAUNEUSSTUDIOSSA

11) Miksi käyt Kauneusstudiossa tai miksi sinulle on ehdotettu Kauneusstudiota?

Tarvitsen lisää ohjausta opintoihini, mutta minulla ei ole ollut poissaoloja

Minun pitää korvata poissaoloja

Jos käyt Kauneusstudiossa korvattavien poissaolojen takia tai sinulle on ehdotettu poissaolojen korvaamista Kauneusstudiossa, syyt poissaoloihin ovat olleet: (voit rasti-
taa useamman)

Sairastelun takia

Perheenjäsenen sairastumisen takia

Perheongelmien takia

Seurustelun takia

Töiden takia

Henkisen uupumuksen takia

Väsymyksen takia

- Masennuksen takia
- Stressin takia
- Päihdeongelmien takia
- Opinnot eivät kiinnosta
- Koen itseni ryhmässäni ulkopuoliseksi
- Minulla on vaikeuksia tulla toimeen opettajien kanssa
- Minulla on vaikeuksia tulla toimeen muun ryhmän kanssa
- Koen opinnot liian raskaiksi
- Koen opinnot liian vaikeiksi
- Muu syy, mikä? _____

12) Miten toivoisit, että ohjaus järjestetään Kauneusstudioissa?

- Toivoisin käytännön itsenäistä harjoittelua omalle asiakkaalle ja opettajan ohjausta tarvittaessa
 - Toivoisin käytännön itsenäistä harjoittelua asiakaspalvelun kautta tulleella asiakkaalle ja opettajan ohjausta tarvittaessa
 - Toivoisin käytännön harjoittelua yhdessä opettajan kanssa omalle asiakkaalle
 - asiakaspalvelun asiakkaalle
 - Toivoisin käytännön harjoittelun tueksi käsiteltävään aiheeseen liittyviä teoriätehtäviä tunneille
 - Toivoisin _____
-
-

OLE HYVÄ JA VASTAA SEURAAVIIN KYSYMYKSIIN VAIN, JOS OLET JO KÄYNYT KAUNEUSSTUDIOSSA

13) Onko Kauneusstudion aikataulu sopinut yhteen muun lukujärjestyksesi kanssa?

- Kyllä
- Ei kovin hyvin, Kauneusstudion tunteja on välillä vaikea sovittaa yhteen muiden tuntien kanssa
- Ei ollenkaan, Kauneusstudion tunnit menevät aina päällekkäin muiden tuntien kanssa
- Minulla olisi ollut mahdollista päästä Kauneusstudioon, mutta en ole sitä mahdollisuutta hyödyntänyt. Miksi? _____
- _____

14) Mielestäni Kauneusstudio on järjestetty

- Hyvin
- Melko hyvin
- Huonosti/sekavasti. Miksi? _____
- _____
- _____

15) Koen opiskelun Kauneusstudiossa

- Helpommaksi kuin muilla tunneilla. Miksi? _____
- _____
- Hyödylliseksi ja mielekkääksi. Miksi? _____
- _____
- Hyödyttömäksi ja turhauttavaksi. Miksi? _____
- _____
- Pakolliseksi pahaksi, tarkoitukseni on vain saada suoritusmerkinnät opinnoista
- Koen opiskelun _____
- _____

16) Kuvaile omin sanoin, koetko saaneesi riittävästi ohjausta ja palautetta osaamisestasi Kauneusstudiossa?

17) Tähän voit vapaasti kirjoittaa, jos Sinulla on jotakin kehittämisideoita Kauneusstudion toimintaan tai muita toiveita Kauneusstudion suhteen

KIITOS VASTAUKSISTASI!